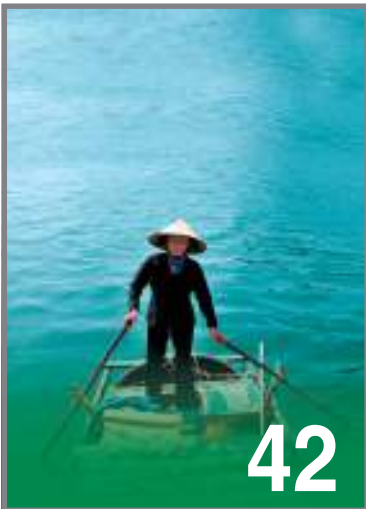

4

31

42

TR O N G S Ồ N À Y

TIÊU ĐIỂM - SỰ KIỆN

4. Thông điệp của Giám đốc ĐHQG TP.HCM
6. Hội nghị thường niên ĐHQG TP.HCM năm 2012
12. Những sự kiện nổi bật năm 2012
14. Những hoạt động nổi bật năm 2012
16. Tiếp tục đổi mới tư duy, thực hiện các mục tiêu phòng chống tham nhũng phù hợp với thực tế Việt Nam
23. Bổ nhiệm và tái bổ nhiệm Hiệu trưởng một số trường thành viên ĐHQG-HCM nhiệm kỳ 2012-2017

TẾT VIỆT

28. Lại nghĩ về vận khí năm Ty
31. Mỗi năm hoa đào nở...
35. Danh nhân Việt Nam tuổi Ty
39. Năm Ty với những sự kiện trọng đại trong lịch sử Việt Nam
42. Rực rỡ miền Tây sông nước

THẾ HỆ MỚI

48. Liên hoan sinh viên quốc tế tại Trung tâm KTX ĐHQG-HCM
51. Chuyện chữ chuyện nghĩa
54. Ước vọng 2013
56. Những điểm du xuân lý tưởng cho bạn trẻ mùa tết
66. Chủ nghĩa nhân văn trong thờ cúng tổ tiên
68. ... Năm nối liền năm
71. Chùa Ngọc Hoàng linh thiêng giữa phố thị
75. Sắc xuân làng hoa Sa Đéc
78. Lễ hội làng rần
80. Sinh viên Việt Nam đối mặt với cái lạnh kỷ lục tại Nga

Tổng biên tập

PGS.TS. Nguyễn Ngọc Dung

Tổ chức bản thảo:

CN. Phạm Hữu Nghĩa

Trình bày:

Đặng Đức Lợi

Thông điệp

Giám đốc Đại học Quốc gia TP.HCM

2012, năm thứ hai thực hiện kế hoạch chiến lược phát triển ĐHQG-HCM giai đoạn 2011-2015 đã khép lại.

2012 cũng là năm kết thúc nhiệm kỳ các tổ chức lãnh đạo và quản lý của ĐHQG-HCM, một Đại học luôn đổi mới và hội nhập quốc tế mạnh mẽ: Hội đồng ĐHQG-HCM Khóa III (2007-2012), Hội đồng Khoa học và đào tạo (2009-2012) và nhiệm kỳ lãnh đạo các cấp (2007-2012).

2012, lần đầu tiên, Việt Nam đã có một Luật Giáo dục Đại học và chính thức xác nhận ĐHQG-HCM là một tổ hợp, hệ thống các Trường Đại học, Viện nghiên cứu trọng điểm được Nhà Nước ưu tiên phát triển. Đây sẽ là cơ sở pháp lý mạnh mẽ để ĐHQG-HCM hoạt động và đóng góp một cách hiệu quả vào sự nghiệp giáo dục đại học chung của cả nước.

2012, từ định hướng của Chính phủ, nhiệm vụ năm học của Bộ GD&ĐT, theo lộ trình Chiến lược ĐHQG-HCM và từ ước mơ, thực tế của toàn hệ thống, tiếp theo các quá trình chuẩn hóa và hội nhập (năm 2009), liên thông và phát triển (năm 2010), tự chủ và liên kết (năm 2011), ĐHQG-HCM đã chủ trương tập trung vào quá trình "ĐỔI MỚI QUẢN LÝ". Từ chủ đề này, hoạt động của hệ thống đã đặt trọng tâm vào việc nâng cao hiệu quả và giá trị với mục tiêu: đổi mới và nâng cao chất lượng quản lý; chuyên nghiệp hóa trong các lĩnh vực hoạt động; nâng cao giá trị thương hiệu và khẳng định vị thế hàng đầu của hệ thống ĐHQG-HCM trong hệ thống giáo dục đại học Việt Nam, chủ động hội nhập quốc tế trong một thế giới ngày càng phẳng.

2012, ĐHQG-HCM đã tiếp tục các đề án về chuyên môn như "Công nghệ đào tạo CDIO", đề án "Đổi mới và nâng cao chất lượng giảng dạy Tiếng Anh",... cũng như mở mới các đề

án quan trọng như: đề án "Đổi mới cơ chế hoạt động và tài chính đơn vị sự nghiệp công lập", đề án "Nâng cao năng lực quản trị đại học của cán bộ quản lý ĐHQG-HCM", ... Và cũng từ ước mơ đó, từ yêu cầu của xã hội, đất nước, ĐHQG-HCM đã mạnh dạn và quyết tâm triển khai đề án "Thí điểm mô hình đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục đại học" trong chủ trương chung mà Đảng và nhà nước đang triển khai.

2012, cùng với đẩy mạnh hoạt động cải thiện môi trường quản lý và hoạt động giáo dục - khoa học nhằm tạo điều kiện cho các đơn vị trong hệ thống hoạt động phối hợp nhau một cách nhịp nhàng, đồng thời phát triển tốt nhất tiềm năng, lợi thế so sánh của đơn vị, ĐHQG-HCM đã tiếp tục đẩy mạnh quá trình đảm bảo chất lượng, chuẩn hóa các chương trình đào tạo theo chuẩn mực quốc tế. Năm 2012, ĐHQG-HCM có thêm 3 chương trình đào tạo được kiểm định và đạt chuẩn cấp khu vực (AUN-QA) và hiện đã đăng ký kiểm định chương trình đào tạo ngành Khoa học máy tính (Trường Đại học Bách Khoa) theo chuẩn ABET (Hoa Kỳ), cũng như chương trình đào tạo ngành Điện tử - Viễn thông (Trường Đại học Quốc Tế) theo chuẩn DAAD-AUN (Châu Âu).

2012, trong nghiên cứu khoa học, ngoài các hoạt động thế mạnh của ĐHQG-HCM như: công nghệ vật liệu (TT MANAR), công nghệ nano (PTN Nano), Công nghệ sinh học, Công nghệ thông tin (JVN), Cơ khí tự động hóa, khoa học xã hội và nhân văn ứng dụng (Trường ĐH KHXH&NV),... thì các hoạt động nghiên cứu, ứng dụng cũng được đẩy mạnh và đặc biệt số lượng công bố khoa học trên các tạp chí khoa học quốc tế đã tăng lên đáng kể, trong đó có các nhà khoa học có nhiều công bố có chỉ số IF (Impact factors) cao như GS Võ Văn Hoàng (vật Lý), PGS

Phan Thanh Sơn Nam (vật liệu MOF),... Tính đến tháng 9/2012, kinh phí chuyển giao công nghệ trong ĐHQG-HCM đã đạt trên 60% so với kinh phí đầu tư cho NCKH của nhà nước.

Một khu đô thị Đại học đầu tiên của cả nước đang từng bước hình thành tại cửa ngõ đông bắc TP HCM, trung tâm vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, niềm tự hào của ĐHQG-HCM.

2012, ĐHQG-HCM đã khánh thành bước một ký túc xá ĐHQG-HCM đáp ứng 60.000 chỗ ở cho sinh viên ĐHQG-HCM và một số trường đại học phía Đông Bắc TP.HCM. Đây là KTX có diện tích và quy mô lớn nhất nước và đã trở thành một "thương hiệu" uy tín, chất lượng. Giờ đây, không một sinh viên của ĐHQG-HCM khi có nhu cầu lại không thể vào KTX. Một niềm vui và hài lòng của tâm lòng người Thầy.

2012, ĐHQG-HCM hướng đến một Đại học toàn cầu.

ĐHQG-HCM đã tham gia là đối tác, thành viên chính thức của các tổ chức quốc tế uy tín như: EURECOM, DAAD, RESCIF, AUN+3 (Nhật Bản, Trung Quốc, Hàn Quốc), JICA,... và đang thực hiện nhiều dự án giáo dục đại học quốc tế từ nguồn vốn ODA của các nước như Hoa Kỳ, Nhật Bản, Canada, Hà Lan,... cũng như các dự án các tổ chức đại học khác...

2012, một thế hệ sinh viên mới, sinh viên ĐHQG-HCM, với tri thức, kỹ năng, trí tuệ và trí thức, có năng lực, đạo đức và trách nhiệm xã hội đang hình thành cùng ước mơ ĐHQG-HCM.

2012 đã khép lại

365 ngày đã trôi qua ở ĐHQG-HCM.

Đó là 365 ngày mà tập thể các thầy cô, viên chức và sinh viên tự hào phấn đấu hết mình vì mục tiêu: "ĐHQG-HCM là một trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ nòng cốt trong hệ thống giáo dục đại học Việt Nam, với một số lĩnh vực hoạt động đạt chuẩn mực khu vực và quốc tế".

2013 đang mở ra.

Những thành quả bước đầu đạt được của một năm phấn đấu "Đổi mới quản lý" đã tạo tiền đề quan trọng cho việc mở rộng và đổi mới các lĩnh vực liên quan.

2013, chúng ta sẽ tiếp tục đổi mới và thực hiện chủ đề hoạt động của năm là "TÀI CHÍNH ĐẠI HỌC" với bốn nhiệm vụ trọng tâm sau:

1. Đổi mới nhận thức quản trị đại học, phát triển nhận thức về tài chính đại học;
2. Sử dụng hiệu quả nguồn thu ngân sách, đặc biệt chú trọng các nguồn thu ngoài ngân sách;
3. Thống nhất nguyên tắc và phát huy một cách hiệu quả nguồn lực toàn ĐHQG-HCM;
4. Đẩy mạnh hoạt động chuyển giao công nghệ, doanh nghiệp KHCN.

Tài chính đại học là một khoa học và là một phần quan trọng trong nghệ thuật quản trị đại học. Trong bối cảnh khó khăn chung của nền kinh tế thế giới và đất nước, việc nhìn nhận và thực hiện "Tài chính đại học" một cách đúng đắn là một nhiệm vụ quan trọng. Quá trình này đòi hỏi tư duy và phương pháp mới trong quản trị đại học, cụ thể: đổi mới cơ chế hoạt động, tư duy quản trị tài chính, đánh giá lại chi phí đào tạo và xác nhận nguồn thu một cách đúng đắn, hợp quy luật và điều kiện thực tế, gắn kết trách nhiệm lãnh đạo với kết quả và hiệu quả thực hiện kế hoạch. Chú trọng việc nâng cao hiệu quả trong mọi lĩnh vực hoạt động: cả về khả năng tạo nguồn thu từ giáo dục đào tạo và chuyển giao công nghệ, đồng thời có phương án sử dụng khai thác hiệu quả nguồn lực, tài sản và thương hiệu ĐHQG-HCM, đẩy mạnh phát triển toàn diện hệ thống và từng đơn vị.

2013, năm thứ ba, năm cơ bản thực hiện, triển khai kế hoạch chiến lược phát triển ĐHQG-HCM giai đoạn 2011-2015.

2013, tương lai và thách thức ngay phía trước.

2013, ước mơ vẫy gọi.

2013, tôi tin tưởng và kêu gọi toàn thể các thầy cô giáo, cán bộ, viên chức, sinh viên ĐHQG-HCM tiếp tục phát huy trí tuệ, tiềm năng, khát vọng nghiên cứu và đổi mới để nâng cao chất lượng đào tạo và hoạt động; thực hiện tốt nhiệm vụ của từng cá nhân, từng đơn vị, và trong toàn hệ thống; tiếp tục sự nghiệp xây dựng ĐHQG-HCM, sự nghiệp đổi mới căn bản và toàn diện ĐHQG-HCM.

PGS.TS. Phan Thanh Bình

Toàn cảnh
phiên toàn thể
Hội nghị
Thường niên
ĐHQG-HCM
năm 2012.

HỘI NGHỊ THƯỜNG NIÊN

Ngày 26-27/12//2012, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh (ĐHQG-HCM) đã trang trọng tổ chức Hội nghị thường niên 2012 nhằm tổng kết công tác năm 2012 và triển khai kế hoạch năm 2013.

Đoàn Châu - Thái Việt

Năm 2012 là năm thứ hai thực hiện kế hoạch chiến lược phát triển ĐHQG-HCM giai đoạn 2011-2015 với mục tiêu xây dựng "ĐHQG-HCM là một trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ chất lượng cao, đóng vai trò nòng cốt trong hệ thống giáo dục đại học Việt Nam, với một số lĩnh vực hoạt động đạt chuẩn mực khu vực và quốc tế".

Năm 2012, Luật Giáo dục Đại học đã ra đời và chính thức xác nhận ĐHQG-HCM là một tổ hợp, hệ thống các trường Đại học, viện nghiên cứu trọng điểm được Nhà nước ưu tiên phát triển.

Chọn chủ đề của năm 2012 là "Đổi mới quản lý", ĐHQG-HCM đã đẩy mạnh hoạt động đổi

mới quản lý giáo dục nhằm tạo một môi trường giáo dục - khoa học thuận lợi để tất cả các đơn vị trong hệ thống phát triển tốt nhất tiềm năng của đơn vị.

Hội nghị có sự tham dự của PGS.TS Phùng Xuân Nhạ - Phó Giám đốc thường trực Đại học Quốc gia Hà Nội; GS.TS Nguyễn Ngọc Giao, Chủ tịch Liên hiệp các Hội Khoa học Kỹ thuật Tp.HCM; TS. Bùi Văn Quyền, Vụ trưởng cơ quan đại diện phía Nam Bộ KH&CN; GS.TS Huỳnh Ngọc Phiến, Chủ tịch Hội đồng Quản trị Công ty Cổ phần Amata, Việt Nam và hơn 300 đại biểu là lãnh đạo, cán bộ, viên chức, giảng viên của ĐHQG-HCM, các đơn vị thành viên và trực thuộc ĐHQG-HCM.

Trong phiên toàn thể tại Hội trường, các đại biểu đã nghe diễn văn chào mừng và Thông điệp của Giám đốc ĐHQG-HCM - PGS.TS

PGS.TS Phan Thanh Bình, Giám đốc ĐHQG-HCM khen thưởng các tập thể và cá nhân đạt thành tích xuất sắc trong hoạt động Khoa học - Công nghệ năm học 2011-2012.

ĐHQG TP. HCM NĂM 2012

Phan Thanh Bình; Báo cáo tổng kết tình hình thực hiện kế hoạch 2012 của TS. Nguyễn Đức Nghĩa, Phó Giám đốc; Kế hoạch hoạt động năm 2013 của PGS.TS Huỳnh Thành Đạt, Phó Giám đốc thường trực; Báo cáo tổng hợp ý kiến đóng góp xây dựng của cán bộ, giảng viên, viên chức ĐHQG-HCM của TS Huỳnh Văn Sáu, Chủ tịch Công đoàn ĐHQG-HCM; Dự thảo "Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục đại học" của PGS.TS Phan Thanh Bình.

Sau phiên làm việc tại Hội trường, Hội nghị chia tổ thảo luận, cho ý kiến đánh giá chung tình hình hoạt động năm 2012 và kế hoạch hoạt động năm 2013 và thảo luận sâu vào các chủ đề: Công tác đào tạo và kiểm định chất lượng giáo dục- sinh viên; Công tác nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, quan hệ đối ngoại và phát triển dự án; Công tác quản trị đại học và nhân sự.

Có hơn 60 ý kiến đóng góp đưa ra tại Hội nghị. Trong đó đa số các đại biểu đều bàn về giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo; giải pháp nâng cao chất lượng và số lượng đào tạo sau đại học; hướng nghiên cứu KHCN trọng điểm của ĐHQG-HCM; giải pháp phát triển dự án

và nguồn lực tài chính cho hệ thống; phát triển nguồn nhân lực, nâng cao vị thế của ĐHQG-HCM trong hệ thống giáo dục đại học quốc tế trong xu thế hội nhập toàn cầu.

Tổng hợp các ý kiến đóng góp tại Hội nghị, hầu hết các đại biểu đều cho rằng trong năm qua, ĐHQG-HCM đã làm được nhiều việc, gặt hái nhiều thành quả, khẳng định uy tín và vị trí của mình trong hệ thống giáo dục ĐH Việt Nam. Đa số các đại biểu cũng thống nhất lấy chủ đề năm 2013 là năm "Tài chính Đại học" và cho rằng cần phải có quy chế, quy trình về tài chính và một trong những vấn đề đặt ra là sử dụng nguồn lực như thế nào cho phù hợp. Phát biểu kết luận hội nghị, Giám đốc ĐHQG-HCM đã tổng hợp, trao đổi lại các ý kiến đóng góp đồng thời đi sâu, khơi mở các biện pháp, cách phối hợp và tổ chức, năng lực quản lý của nhà lãnh đạo để thực hiện thành công chủ đề của năm về vấn đề "Tài chính đại học". Giám đốc ĐHQG-HCM tin rằng bằng năng lực, bản lĩnh, tầm nhìn, trí tuệ và tinh cảm của mình đối với ĐHQG-HCM, đối với hệ thống giáo dục ĐH của đất nước, tập thể cán bộ quản lý, lãnh đạo ĐHQG-HCM sẽ lãnh đạo ĐHQG-HCM thực hiện thành công

Các chủ tọa
đoàn điều
hành các tổ
thảo luận tại
các phân ban

kế hoạch chiến lược của mình, tất cả hướng đến mục tiêu cuối cùng là chất lượng đào tạo.

Trong dịp này, ĐHQG-HCM đã tổ chức trao bằng khen của Giám đốc ĐHQG-HCM cho các tập thể và cá nhân đạt thành tích Khoa học - Công nghệ năm học 2011-2012.

ĐHQG-HCM - Những thành quả nổi bật

Tiếp tục hoàn thiện mô hình tổ chức theo hướng đa ngành, đa lĩnh vực, chất lượng cao, định hướng nghiên cứu, đáp ứng yêu cầu phát triển của ĐHQG-HCM và đất nước, năm 2012, ĐHQG-HCM đã thành lập Viện Quản trị đại học với sự giúp đỡ của đối tác Canada thông qua dự án CIDA. Viện Quản trị đại học thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu và đề xuất chính sách, chiến lược giáo dục đại học, góp phần phát triển giáo dục đại học Việt Nam nói chung và ĐHQG-HCM nói riêng. Ngoài ra, trong khuôn khổ tái cấu trúc theo hướng tinh gọn và hiệu quả, đáp ứng yêu cầu phát triển của các đơn vị trong thời kỳ cạnh tranh và hội nhập quốc tế, ĐHQG-HCM cũng đã sắp xếp lại 3 đơn vị trực thuộc: Trung tâm Ngoại ngữ ĐHQG-HCM, Trung tâm Đào tạo và phát triển nguồn nhân lực và Trung tâm đào tạo Quốc tế (CIE) thành Viện Đào tạo Quốc tế (IEI).

Năm 2012, năng lực quản lý trong toàn ĐHQG-HCM từng bước được nâng cao theo hướng chuyên nghiệp, tiếp cận trình độ quốc tế. Tổng số CB-VC của ĐHQG-HCM hiện nay là 5514, tăng 3,2 % so với năm 2011, trong đó số tiến sĩ là GS-PGS hiện nay của ĐHQG-HCM là: 215. Năm 2012, ĐHQG-HCM có 17 nhà giáo được trao danh hiệu NGND-NGUT, trong đó có 1 Giáo sư được phong danh hiệu NGND. Cũng trong năm qua, ĐHQG-HCM tập trung thực hiện công tác cán bộ giai đoạn 2012-2017. Thủ tướng Chính phủ bổ nhiệm lại Giám đốc ĐHQG-HCM, bổ nhiệm thêm 1 Phó Giám đốc ĐHQG-HCM; Bộ trưởng Bộ Giáo dục và đào tạo bổ nhiệm Hiệu trưởng các trường thành viên; Giám đốc ĐHQG-HCM bổ nhiệm Phó Hiệu trưởng các trường thành viên.

Xác định chất lượng đào tạo là chiến lược thành phần của đơn vị, ĐHQG-HCM luôn nỗ lực phấn đấu nhằm không ngừng nâng cao chất lượng, hiệu quả đào tạo, nghiên cứu và triển khai ứng dụng khoa học và công nghệ để từng bước phát triển ĐHQG-HCM ngang tầm với các đại học có uy tín trong khu vực và quốc tế.

Năm 2012, nhằm đáp ứng nhu cầu xã hội, Giám đốc ĐHQG-HCM đã quyết định mở

các ngành mới: Tiến sĩ chuyên ngành Khoa học vật liệu (do trường ĐH KHTN và PTN CN Nano phối hợp giảng dạy), Tiến sĩ chuyên ngành Vật lý kỹ thuật (trường ĐH BK), Tiến sĩ chuyên ngành Kỹ thuật dầu khí (trường ĐH BK), Thạc sĩ ngành Nhân học (trường ĐH KHXX&NV), chương trình An ninh thông tin thuộc ngành CNTT (trường ĐH CNTT), chương trình Kỹ thuật Tài chính và Quản trị rủi ro ngành Toán ứng dụng (trường ĐH Quốc tế).

Số lượng thí sinh đăng ký dự thi vào ĐHQG-HCM tăng 18% so với 2011, tỷ lệ dự thi tăng nhẹ so với 2011: đợt 1 đạt 76,4%, đợt 2 đạt 79,4%. Toàn ĐHQG-HCM nhập học đạt 101% so với chỉ tiêu được giao.

Nâng cao chất lượng chương trình đào tạo thông qua các chương trình liên kết với các đối tác uy tín, được kiểm định, tính đến thời điểm hiện nay, ĐHQG-HCM đang triển khai gần 60 chương trình liên kết với đối tác quốc tế, trong đó có nhiều chương trình nổi bật, đồng thời tập trung đào tạo bậc sau đại học như: phối hợp với UCLA đào tạo tiến sĩ Manar; phối hợp với tập đoàn GE và Đại học Duke đào tạo thạc sĩ chính sách công về bảo vệ môi trường; phối hợp với tập đoàn EURECOM đào tạo thạc sĩ công nghệ thông tin và truyền thông (ICT),...

Năm 2012, ĐHQG-HCM đăng ký đánh giá ngoài theo tiêu chuẩn AUN thêm 1 chương trình đào tạo (Khoa Quản trị Kinh Doanh, Trường ĐH Quốc tế), nâng tổng số chương trình đã tham gia đánh giá theo tiêu chuẩn AUN là 07 (nhiều nhất nước); chuẩn ABET là 1 chương trình đào tạo (ngành công nghệ thông tin, trường ĐH Bách Khoa); chuẩn DAAD-AUN là 1 chương trình đào tạo (ngành Điện tử - Viễn thông, trường ĐH Quốc Tế).

Hàng năm, ĐHQG-HCM cung cấp cho xã hội khoảng 10.000 kỹ sư, cử nhân chất lượng cao, trên 1.500 thạc sĩ và khoảng 40 tiến sĩ thuộc hầu hết các lĩnh vực, ngành nghề hoạt động xã hội, góp phần vào công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế.

Năm 2012, nhiều cán bộ khoa học trẻ của ĐHQG-HCM đã được trao các giải thưởng KH&CN uy tín trong và ngoài nước. Điển hình là Giải nhì Nhân tài Đất Việt (không có giải nhất) thuộc về Phòng thí nghiệm Trí tuệ Nhân tạo, Giải Quả cầu vàng được trao cho TS Võ Thị Hạnh Thu (Trường ĐH KHTN).

Tính đến thời điểm 9/2012, ĐHQG-HCM có 188 bài báo đăng trên tạp chí quốc tế với 147 bài thuộc danh sách ISI.

PGS.TS Phan Thanh Bình, Giám đốc ĐHQG-HCM tặng Bằng khen cho tập thể và cá nhân có thành tích công bố khoa học Xuất sắc.

Phong trào sinh viên NCKH trong ĐHQG-HCM tiếp bước những năm trước đây với sự biến đổi cả về lượng và chất với nhiều đề tài có giá trị khoa học và ứng dụng cao, phát huy tính sáng tạo của sinh viên. Tại giải thưởng Eureka, năm 2011, sinh viên ĐHQG-HCM đạt được nhiều thành tích xuất sắc: 01 giải đặc biệt duy nhất của tác giả Nguyễn Thị Mai (sinh viên trường ĐH KHTN), 02 giải nhất, 05 giải Nhì, 04 giải Ba; đối với giải luận văn xuất sắc: đạt 03 giải. Ngoài các giải thưởng trong nước sinh viên ĐHQG-HCM còn đạt các giải thưởng tại các cuộc thi ngoài nước.

Năm qua, ĐHQG-HCM cũng đã tổ chức nhiều hội thảo, hội nghị quốc tế: Hội thảo "Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục"; hội nghị quốc tế về công nghệ vi mạch "Solid-State Systems Symposium 2012 (4S-2012)"; Hội thảo quốc tế về Kỹ thuật Y sinh lần thứ tư (do Trường ĐH Quốc tế thực hiện) với sự tham gia của các nhà khoa học hàng đầu thế giới; Hội thảo Pháp - Việt về tâm thần và tâm lý Y học (do khoa Y phối hợp Trường ĐH Y Khoa Phạm Ngọc Thạch, UB Người VN ở nước ngoài và Hội Khoa học Pháp - Việt đồng tổ chức), Hội thảo quốc tế về Sản phụ khoa với sự tham gia của các chuyên gia đầu ngành tại Khu vực Châu Á - Thái Bình Dương (do Khoa Y tổ chức), Hội thảo Giáo dục đại học Việt Nam - hội nhập quốc tế (Quy phát triển ĐHQG-HCM và Viện Đào tạo Quốc tế tổ chức)...

Về xây dựng cơ sở vật chất, trải qua hơn 10 năm xây dựng, tại khu quy hoạch ĐHQG-HCM đã hình thành diện mạo một Khu đô thị đại học đầu tiên của cả nước, bao gồm 6 trường đại học, Khoa Y, các viện nghiên cứu, hệ thống thư viện hiện đại, Khu công nghệ phần mềm, khu ký túc xá sinh viên, Trung tâm giáo dục quốc phòng đang đáp ứng cho hơn 45.000 lượt sinh viên học tập/năm; thường xuyên có hơn 31.000 sinh viên và hơn 1.000 cán bộ, giảng viên sinh hoạt, học tập tại khu đô thị, cụ thể:

- Tổng diện tích sàn đã xây dựng: hơn 400.000 m². Triển khai công tác xây dựng một cách đồng bộ từ nhà điều hành của ĐHQG-HCM đến các công trình của 6 trường, viện thành viên (Bách khoa, KHTN, KHXX&NV, Quốc

tế, Kinh tế -Luật, CNTT, Viện Môi trường - Tài nguyên, Khoa Y; các đơn vị dịch vụ và hỗ trợ sinh viên gồm Khu công nghệ phần mềm, Thư viện trung tâm, Trung tâm Giáo dục quốc phòng, ký túc xá...).

- Hệ thống giao thông: hoàn thành hơn 14,5 km đường đô thị, 9 km đường vành đai. Đảm bảo hạ tầng kỹ thuật: hệ thống điện, nước, giao thông, thông tin liên lạc cho các khối nhà và khu đô thị.

- Khu nhà công vụ bao gồm nhà khách trung tâm, nhà công vụ 12 tầng và các dịch vụ kèm theo.

Định hướng kế hoạch 2013

Chủ đề hoạt động của năm 2013 là năm "Tài chính Đại học" với các nhiệm vụ trọng tâm: (1) Tiếp tục đổi mới tư duy, nhận thức, năng lực về quản trị đại học; (2) Nâng cao chất lượng đào tạo; (3) Đẩy mạnh nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ; (4) Phát triển nguồn thu, chú trọng các nguồn thu ngoài NSNN; hoàn thiện quy định phân phối và sử dụng hiệu quả nguồn lực.

Theo đó, năm 2013, ĐHQG-HCM quyết tâm triển khai đồng thời, có hiệu quả 5 nhóm chiến lược: (1) Nâng cao hiệu quả quản trị toàn hệ thống; (2) Văn hóa đại học - sức mạnh hệ thống; (3) Chất lượng đào tạo đạt chuẩn mực quốc tế; (4) Khẳng định vị thế của hệ thống đại học nghiên cứu; (5) Phát triển và sử dụng hiệu quả các nguồn lực. Bao gồm trong 5 nhóm chiến lược trên là 13 Chiến lược với 22 Chương trình. Các chương trình đều có mục tiêu chung, mục tiêu cụ thể, đối tượng thụ hưởng, tiến độ triển khai, kết quả mong đợi, phân công thực hiện, thẩm định - đánh giá và được tổ chức triển khai trong toàn hệ thống, góp phần thực hiện thành công chiến lược xây dựng ĐHQG-HCM giai đoạn 2011-2015, tầm nhìn 2020.

Trên tinh thần liên kết, thống nhất toàn hệ thống, tập thể các nhà khoa học, cán bộ quản lý, giảng viên, sinh viên ĐHQG-HCM quyết tâm nâng cao và hoàn thiện môi trường tri thức, môi trường của sáng tạo khoa học vì mục tiêu, sứ mạng của mình đối với sự nghiệp giáo dục- đào tạo của đất nước.

KHEN THƯỞNG THÀNH TÍCH KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ NĂM HỌC 2011-2012

Nhằm khuyến khích động viên kịp thời, tạo động lực phấn đấu đối với các cán bộ khoa học. Hàng năm, trong Hội nghị thường niên, ĐHQG-HCM khen thưởng các cá nhân và tập thể từ các đơn vị thành viên và trực thuộc có thành tích khoa học và công nghệ (KH&CN) nổi bật trong năm học.

Có hai loại giải thưởng KH&CN thường niên: Giải thưởng "Hoạt động công nghệ xuất sắc" và giải thưởng "Công bố khoa học Xuất sắc".

Tập thể có thành tích hoạt động khoa học và Công nghệ xuất sắc:

1. Phòng thí nghiệm Nghiên cứu và Ứng dụng tế bào gốc trường Đại học Khoa học Tự Nhiên (14 công trình trên các tạp chí quốc tế, trong đó có 11 tạp chí thuộc ISI; 1 sách và 4 chương sách tham khảo trong sách chuyên khảo xuất bản bởi Springer, IGI Publisher, Intech).

2. Bộ môn Kỹ thuật Y sinh trường Đại học Quốc tế. (2 bài trong tạp chí trong nước, 6 bài trong tạp chí thuộc ISI, 24 bài toàn văn trong Proceedings HNQT)

Nhà khoa học có thành tích hoạt động Khoa học và Công nghệ xuất sắc:

1. PGS.TS Trịnh Doãn Chính trường Đại học KHXH&NV (Đề tài nghiên cứu khoa học trọng điểm ĐHQG "Những vấn đề về lối sống và tư duy của cộng đồng người Việt vùng Đông Nam Bộ trong quá trình đổi mới và hội nhập quốc tế hiện nay" loại Tốt, 2 sách chuyên khảo, 1 NCS, 2 ThS).

2. TS Phạm Ngọc Thúy trường ĐHBK (Đề tài nghiên cứu khoa học trọng điểm ĐHQG "Các yếu tố then chốt quyết định sự hài lòng và trung thành của khách hàng trong các lĩnh vực dịch vụ trọng tâm của TP.HCM" loại Tốt, 2 bài báo đăng tạp chí quốc tế, 1 bài báo đăng Kỷ yếu hội nghị quốc tế, 4 bài báo khoa học đăng tạp chí trong nước, 2 bài báo hội nghị trong nước (1 giải Best Paper Award), 1 NCS; 03 ThS).

3. PGS.TS Đặng Trần Khánh trường ĐHBK (Đề tài cấp nhà nước (Nafosted) "Một số nghiên cứu định tính về tồn tại, ổn định và điều kiện tối ưu" loại Xuất sắc, 4 bài báo đăng tạp chí quốc tế, 2 NCS bảo vệ luận án TS xuất sắc trước hội đồng quốc tế, được cấp 2 bằng TS Việt Nam và Pháp; 9 ThS).

4. GS.TSKH Phan Quốc Khánh trường ĐHQT (Đề tài nghiên cứu khoa học trọng điểm ĐHQG "Bảo vệ tính riêng tư trong các ứng dụng với thiết bị di động khả định vị (Privacy preserving in location-based applications)" loại Xuất sắc, 2 bài báo đăng tạp chí quốc tế, 7 bài báo đăng Kỷ yếu Hội nghị quốc tế, 4 bài báo đăng tạp chí trong nước, 1 NCS và 5 Th.S).

Tập thể và cá nhân có thành tích công bố khoa học xuất sắc:

1. Bộ môn Toán trường ĐHQT (17 bài ISI)
2. GS.TS Võ Văn Hoàng trường ĐHBK (5 bài ISI)
3. PGS.TS Phan Thanh Sơn Nam trường ĐHBK (7 bài ISI)
4. PGS.TS Nguyễn Xuân Hùng trường ĐHKHTN (6 bài ISI)
5. GS.TS Mai Đức Thành trường ĐHQT (6 bài ISI)
6. TS Phạm Hữu Anh Ngọc trường ĐHQT (6 bài ISI)
7. TS Nguyễn Thành Long trường ĐHKHTN (7 bài ISI)
8. TS Phạm Văn Hùng trường ĐHQT (3 bài ISI)
9. TS Nguyễn Phương Thảo trường ĐHQT (1 bài ISI)
10. GS. TS Đặng Đức Trọng trường ĐHKHTN (5 bài ISI)
11. TS Phạm Văn Phúc trường ĐHKHTN (4 bài ISI, 1 sách, 2 chương sách QT)
12. TS Lê Văn Cảnh trường ĐHQT (1 bài ISI, 1 sách QT)
13. TS Đỗ Ngọc Hiền trường ĐHBK (1 sách QT)

Nhà Khoa học có thành tích công bố khoa học:

Trong năm học 2011 - 2012 có 50 nhà khoa học có công bố quốc tế được trao giải khuyến khích với 91 bài báo và 7 sách chuyên khảo.

Tổ Ngân

Những sự kiện nổi bật năm 2012

1. Luật Giáo dục Đại học và Đại học quốc gia: Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam khóa XIII, kỳ họp thứ ba, ngày 18 tháng 6 năm 2012 thông qua Luật Giáo dục Đại học với Điều 8 về Đại học Quốc gia.

2. Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng về thăm và dự Lễ Khai khóa 2012.

3. Nguyên Thủ tướng Chính phủ Phan Văn Khải, Chủ tịch Danh dự Quỹ Phát triển ĐHQG-HCM

4. Phó Thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân về thăm và làm việc với ĐHQG-HCM về công tác đào tạo và nghiên cứu khoa học

5. Chính phủ đầu tư phát triển bốn cơ quan sự nghiệp khoa học - công nghệ và giáo dục - đào tạo hàng đầu cả nước: Phó Thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân dự Hội nghị đầu tư phát triển Viện Khoa học Công nghệ Việt Nam, Viện Khoa học Xã hội Việt Nam, Đại học Quốc gia Hà Nội và Đại học Quốc gia TP.HCM

6. Chính phủ quan tâm đầu tư xây dựng hệ thống Ký túc xá ĐHQG-HCM: Chủ tịch UBND TP.HCM Lê Hoàng Quân, Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư Bùi Quang Vinh, Bộ trưởng Bộ Tài chính Vương Đình Huệ về thăm và làm việc với ĐHQG-HCM về hệ thống Ký túc xá ĐHQG-HCM

7. Hội đồng ĐHQG-HCM khóa III (2007-2012) kết lại với những dấu ấn sâu sắc về một ĐHQG-HCM đang trên đường đổi mới, hội nhập và phát triển.

8. Đại hội thành lập Câu lạc bộ Cựu sinh viên ĐHQG-HCM (VNU Club) với chủ đề "Gắn kết và Phát triển".

9. Trường Đại học Bách Khoa - 55 năm xây dựng và phát triển, đón nhận Huân chương Độc lập Hạng Nhất

10. Đoàn Thanh niên ĐHQG-HCM - 15 năm thành lập và phát triển

Những hoạt động nổi bật năm 2012

I. Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng chính thức khánh thành những khối nhà Ký túc xá đầu tiên của Dự án ký túc xá sinh viên thành phố Hồ Chí Minh với quy mô 60.000 chỗ tại khu đô thị ĐHQG-HCM được đầu tư bằng nguồn vốn trái phiếu của Chính phủ.

I

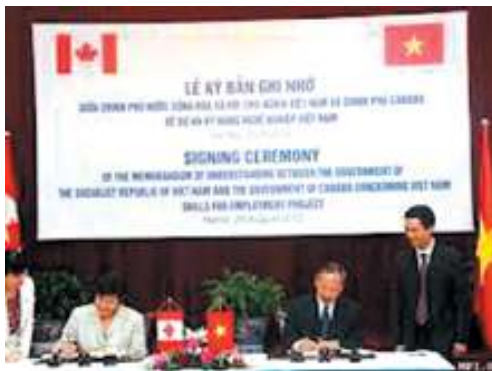
II. Hình thành hệ thống chiến lược ĐHQG-HCM: phê duyệt chiến lược phát triển KH và CN và chiến lược các trường thành viên giai đoạn 2011-2015, tầm nhìn 2020

II

III. Thành lập Viện Quản trị đại học với mục tiêu nghiên cứu chính sách giáo dục đại học, đào tạo nhằm tăng cường năng lực lãnh đạo và quản lý cho các cơ sở giáo dục đại học Việt Nam với sự hỗ trợ tài chính từ nguồn vốn ODA của Chính phủ Canada và nguồn vốn đối ứng của Chính phủ Việt Nam thông qua Dự án: Kỹ năng nghề nghiệp Việt Nam do Cơ quan phát triển quốc tế Canada (CIDA) tài trợ.

IV. ĐHQG-HCM phát triển mạng lưới đối ngoại với các đối tác uy tín trên thế giới: ĐHQG-HCM ký kết hợp tác với Tập đoàn Intel; ĐHQG-HCM với mạng lưới AUN+3 (Trung Quốc, Nhật Bản và Hàn Quốc),...

III

V. ĐHQG-HCM trao đổi học thuật cùng các nhà khoa học nổi tiếng trên thế giới: ĐHQG-HCM trao bằng Tiến sĩ Danh dự ngành y khoa cho Giáo sư Harald zur Hausen, Giáo sư đoạt giải Nobel Y học năm 2008 và cùng trao đổi chủ đề "Phòng ngừa ung thư - thách thức đối với sức khỏe".

IV

V

VI. Hội nhập và phát triển giáo dục đại học: Hội thảo "Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục đại học"; Hội thảo "Giáo dục Đại học Việt Nam hội nhập quốc tế"; Hội nghị toàn quốc về "đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội và hội nhập Quốc tế theo mô hình CDIO",...: ĐHQG-HCM đăng ký thí điểm thực hiện đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục đại học.

VI

VII. Chất lượng đào tạo đạt chuẩn quốc tế: ĐHQG-HCM đăng ký đánh giá ngoài theo tiêu chuẩn: AUN 1 chương trình đào tạo (Khoa Quản trị Kinh Doanh, Trường ĐH Quốc tế), nâng tổng số chương trình đã tham gia đánh giá theo tiêu chuẩn AUN là 07; chuẩn ABET 1 chương trình đào tạo (ngành công nghệ thông tin, trường ĐH Bách Khoa); Hội thảo và kiểm định chuẩn DAAD-AUN 1 chương trình đào tạo (ngành Điện tử - Viễn thông, trường ĐH Quốc Tế).

VII

VIII. Mô hình hợp tác quốc tế trong nghiên cứu khoa học: Hội thảo khoa học Quốc tế: "Sự phát triển Ngành Kỹ thuật y sinh tại Việt Nam"; Hội thảo Khoa học Việt - Pháp về Tâm thần & Tâm lý Y học; Hội nghị quốc tế về công nghệ bán dẫn; Tạp chí Science: Trung tâm MANAR như một trong những mô hình phòng thí nghiệm vệ tinh...

VIII

IX. Giảng viên - sinh viên ĐHQG-HCM với nghiên cứu khoa học: Nhóm nghiên cứu thuộc Phòng thí nghiệm Trí tuệ Nhân tạo (AILab), trường ĐH Khoa học Tự Nhiên nhận Giải nhì, Nhân tài Đất Việt 2012 (không có giải nhất) với sản phẩm Hệ thống hỏi đáp tự động bằng giọng nói - VIS...

IX

X. Phát triển cơ sở vật chất phục vụ giảng viên, sinh viên: Hệ thống Ký túc xá sinh viên ĐHQG-HCM với gần 60.000 chỗ phục vụ nhu cầu chỗ ở cho sinh viên TP.HCM và các Tỉnh; Khởi công công trình nhà ở công vụ 12 tầng phục vụ chỗ ở cho cán bộ, giảng viên; Mở tuyến xe buýt nội bộ trong Khu đô thị ĐH Quốc gia TP.HCM.

X

Tiếp tục
ĐỔI MỚI
TƯ DUY,
thực hiện các mục tiêu
PHÒNG CHỐNG
THAM NHŨNG
phù hợp với thực tế Việt Nam

PGS. TS. Nguyễn Tấn Phát

Quan niệm phổ biến về tham nhũng và các giải pháp tương ứng

Xem xét vấn đề trong phạm vi toàn cầu, tham nhũng không chỉ nghiêm trọng trong từng quốc gia (quốc nạn), mà đang là vấn đề "thế giới nạn". Mặc dù mức độ không như nhau ở các quốc gia, nhưng tham nhũng trở thành một trong những vấn đề trung tâm của các cuộc bầu cử nguyên thủ mới, một trong những vấn đề tiếng nói của đông đảo cử tri quan tâm đặc biệt đối với sự tồn tại của các thể chế chính trị. Và để chống lại "thế giới nạn", trong phạm vi toàn cầu đã xuất hiện nhiều tổ chức mới có sự liên kết phối hợp thực hiện các giải pháp phòng chống tham nhũng, trong đó, nổi bật là "Công ước của Liên Hợp Quốc về phòng chống tham nhũng" được Đại Hội Đồng LHQ thông qua ngày 1/10/2003.

Xem xét nội dung các điều khoản trong Công ước của LHQ về phòng, chống tham nhũng thì thấy rõ: Các điều khoản như những tia sáng cực mạnh, chiếu thẳng vào diện mạo của tham nhũng, soi tỏ từng đường tơ kẽ tóc, làm bật lên tính toàn cầu, tính nguy hiểm, tính lươn lẹo của tội phạm tham nhũng. Bản thân từng điều khoản của Công ước, xét về lý thuyết, là một phát hiện và là một giải pháp ngăn chặn, đẩy lùi và xóa sổ tham nhũng. Có những điều khoản được tính đến mang ý nghĩa thời đại như: tham nhũng xuyên quốc gia; tham nhũng ngay trong các tổ chức tư nhân... Công ước bao gồm 8 chương, 71 điều và lời nói đầu đã thể hiện sâu sắc mục tiêu, nội dung, biện pháp, đáp ứng được yêu cầu về một khuôn khổ pháp lý toàn cầu, vừa cho định hướng thúc đẩy hỗ trợ phòng chống tham nhũng của từng quốc gia, vừa tạo ra các quy định thiết thực trong phối hợp quốc tế để cùng hành động. Công ước là sự thể hiện ở tầm

quốc tế những quan niệm phổ biến về tội tham nhũng, các giải pháp phòng, chống tham nhũng. Trong cái chung ấy, Công ước cũng có điều khoản để các quốc gia có thể áp dụng, hoặc không áp dụng một số quy định trên cơ sở tôn trọng luật pháp, chủ quyền mỗi quốc gia. Việt Nam đã ký và tham gia Công ước này của LHQ vào cuối năm 2003, và có hiệu lực vào năm 2009; trong đó có một vài điều khoản VN tuyên bố không bị ràng buộc. Điều này, một mặt cho thấy tính thực tiễn khoa học của Công ước; song mặt khác, mỗi quốc gia, qua thực tế phòng chống tham nhũng vẫn cần thiết bảo lưu các quyền riêng, từ đó vừa có thể tiếp tục có đóng góp vào Công ước những kinh nghiệm mới, vừa tránh bị lợi dụng để vi phạm chủ quyền của quốc gia.

Ở Việt Nam, từ xa xưa trong dân gian đã thể hiện sự căm ghét những hiện tượng có cùng bình diện với tham nhũng. Truyện cổ tích Thạch Sanh đã bật lên nhân vật Lý Thông lừa lọc, phản trắc, cướp công của người anh em kết nghĩa để nhận bổng lộc và leo lên ghế phò mã triều đình. Sự căm ghét nhân vật này trong dân gian là nguyên nhân dẫn đến kết cục bi thảm trời không dung, đất không tha cho nhân vật phản diện. Trong lịch sử dân tộc, người thầy Chu Văn An thấy vua quan ăn chơi, tham ô, tham nhũng tràn lan nên đã dâng sớ xin vua chém bảy gian thần. Đó là một gương sáng đòi đòi ghi trong sổ sách. Chủ tịch Hồ Chí Minh ngay trong những năm đầu thành lập nhà nước công nông Việt Nam đầu tiên ở Đông Nam Á đã để lại rất nhiều lời huấn thị, tấm gương về phòng, chống tham nhũng đến nay vẫn còn nguyên ý nghĩa thời sự. Người gọi tham nhũng là giặc "nội xâm" và dặn: "Phải thấy kẻ địch trong mình ta nó

mạnh mẽ. Nó vô hình, vô ảnh, không dàn ra thành trận, luôn luôn lẩn lút trong mình ta. Nó khó thấy, khó biết nên khó tránh". Ngay khi cả nước ra sức kháng chiến, giành độc lập cho dân tộc thì trong bộ máy chính quyền, quân đội nhân dân cũng đã có những sĩ quan tham ô, tham nhũng, đục khoét ngân khố, trở thành những kẻ giặc "nội xâm" nguy hiểm. Điển hình là vụ Trần Dụ Châu và Lê Sỹ Cửu đã bị tòa án binh tối cao mở phiên tòa đặc biệt xử tử hình vào tháng 9/1950 tại thị xã Thái Nguyên...

Ngày nay, trong công cuộc đổi mới, Đảng, nhà nước vừa tiếp thu có chọn lọc những tinh hoa quốc tế về kinh nghiệm phòng chống tham nhũng, vừa tiếp thu những bài học kinh nghiệm và dũng khí của các thế hệ trước để hoàn thành mục tiêu khó khăn, phức tạp trong tình hình, hoàn cảnh mới

Tiếp tục đổi mới tư duy trong phòng chống tham nhũng

Tham nhũng có thể ví như "một dòng sông đen" đang chảy mạnh chưa thấy điểm dừng. Do vậy, việc tiếp tục vận dụng trí tuệ và sức mạnh để ngăn chặn dòng sông chết chóc này cần kịp thời có thêm những giải pháp tương ứng.

Sự kết hợp nghiên cứu giữa nhân loại học thể chất với nhân loại học văn hóa có thể cho chúng ta luồng tượng về hai phần trong mỗi con người: "phần con" và "phần người". Dù muốn hay không, trong mỗi người luôn có

"phần con" và "phần người". Lịch sử càng phát triển, đời sống tinh thần và vật chất ngày một văn minh thì phần người ngày càng phát triển theo hướng cực đại, nhưng chẳng khi nào trong mỗi con người chỉ còn lại duy nhất có một trong hai phần. Quá khứ lịch sử cho thấy: chế độ tư hữu phát triển theo đúng quy luật của nó thì, một mặt, tạo những động lực rất mạnh để đưa xã hội loài người thoát khỏi thời kỳ mông muội, đồng thời cũng kéo theo mặt trái của nó là ý thức và hành vi thu vén làm của riêng cho mình, gia đình mình, bộ tộc mình... cũng tăng lên. Ý thức và hành vi ấy gặp những điều kiện thuận lợi như sự yếu kém trong quản lý xã hội, sự chênh lệch quá mức giàu nghèo, sự khan hiếm của cải vật chất và tinh thần v.v... thì sự ma mãnh của con người như nạn trộm cắp, móc túi, cướp giật, chiếm đoạt, đục khoét, để ché, những nhiễu, vôi vĩnh, biểu xén, cống nạp, hối lộ, tham ô, tham nhũng, móc ngoặc, chiến tranh thôn tính, giành giật, hủy diệt; nghĩa là phần ác nhất của con người bộc lộ, tiến đến mức cực đoan, sẵn sàng thực hiện mọi tội ác, kể cả khi bị treo cổ nếu từ đó thu được những khoản lợi kèch xù.

Nói như vậy để thấy tham nhũng, hối lộ đều nằm cùng bình diện với hiện tượng ăn cắp, móc túi, cướp giật, trộm cắp..., nghĩa là dùng những thủ đoạn tinh vi hay lộ liễu, trắng trợn hay kín đáo, trực tiếp hay gián tiếp, âm thầm hay ồn ào, phi nhân tính, phi pháp để lấy đi những cái do công sức lao động của người khác làm ra, cướp đi những cái mà đạo lý và luật pháp thông thường không cho phép. Nói như vậy cũng để thấy nguyên nhân, nguồn gốc của tham nhũng trong phạm vi quốc tế cũng như trong từng quốc gia không phải là những cái mới xuất hiện, nhất thành bất biến; cũng không phải là những cái giải quyết một lần là xong; thậm chí không thể giải quyết trong vài thập niên, thập kỷ, và ngày nay thì không thể giải quyết nổi nếu không có sự liên kết, phối hợp quốc tế. Tính chất cực đại hay cực tiểu trong sự bành trướng của nó vừa phụ thuộc vào sự vận động, năng lực quản lý của xã hội, vừa mang nét riêng trong tư duy, trong bản năng, bản tính mỗi người; mỗi người phải chịu trách nhiệm với chính mình.

Bên cạnh những nét chung nhất về tham nhũng mang tính toàn cầu, chắc chắn ở mỗi

quốc gia luôn có tham nhũng mang những nét đặc thù.

Những năm tháng đất nước dồn sức chiến đấu chống ngoại xâm, tham nhũng xảy ra ở Việt Nam chủ yếu thực hiện bởi những cá nhân, những nhóm lẻ, không có cơ hội và điều kiện hình thành lợi ích nhóm, khó có cơ sở để xuất hiện tham nhũng xuyên quốc gia, càng không có lý do để tồn tại tham nhũng trong khu vực kinh tế tư nhân. Bây giờ tình hình đã khác xa. Những gì trước đây không có thì bây giờ không thể nói là không có. Ước vọng làm giàu bằng mọi giá, giành giật phi pháp có cơ hội nảy nở vươn tới hướng cực đại. Chạy chức, chạy quyền, chạy dự án, chạy bằng cấp, chạy tội, chạy bằng khen... Tham nhũng ngay trong những lĩnh vực mà trước đây ít ai lường tới như y tế, giáo dục, các cơ quan bảo vệ pháp luật. Chúng ta đã phải nghĩ đến giải pháp chống tham nhũng ngay trong những cơ quan thực thi pháp luật chống tham nhũng; nghĩ đến chống tham nhũng ngay cả ở những người có trách nhiệm dẫn dắt xã hội phòng chống tham nhũng. Trong "Chiến lược phát triển kinh tế- xã hội 2011-2020" của Đảng đã nêu: "Đẩy mạnh cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Thực hiện kiên trì, kiên quyết, có hiệu quả cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí là nhiệm vụ rất quan trọng, vừa cấp bách, vừa lâu dài của công tác xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước". Ở các khóa họp Quốc hội gần đây, ý chí chống tham nhũng vang lên mạnh mẽ. Các đại biểu Quốc Hội tiếp tục coi tham nhũng là giặc nội xâm, kiến nghị tịch thu tài sản của kẻ tham nhũng, xử kẻ tham nhũng như kẻ phản quốc. Một giải pháp có ý nghĩa đột phá liên quan tới phòng chống tham nhũng gần đây nhất là Quốc hội khóa XIII, kỳ họp thứ Tư đã thông qua Nghị quyết lấy phiếu tín nhiệm, bỏ phiếu tín nhiệm với những người do Quốc hội, HĐND bầu. Những người trong diện lấy phiếu và bỏ phiếu tín nhiệm nếu không xứng đáng, nhất là liên quan tới tham nhũng, hoặc để tham nhũng lộ hành, tỉ lệ tín nhiệm thấp thì không thể giữ tiếp cương vị được bầu.

Dù không ít các giải pháp mới đã được nêu ra, nhưng xã hội vẫn thấy còn băn khoăn, chưa yên lòng; tham nhũng vẫn còn đang trong

chiều hướng phát triển nguy hiểm như Đại hội Đảng toàn quốc vừa qua nhận định. Đây chính là cơ sở yêu cầu tư duy chống tham nhũng phải không ngừng được mở rộng, đổi mới để không lạc hậu với tình hình, để có thêm những giải pháp đủ sâu, đủ rộng, đủ mạnh, kể cả đủ tinh tế, đủ tâm để mọi biểu hiện tham nhũng không còn nơi ẩn náu.

Một số đề xuất, kiến nghị.

Chiều sâu và chiều rộng của tư duy.

Tiếp tục đào sâu, mở rộng, tuyên truyền, quảng bá trong toàn Đảng, toàn quân, toàn dân về nguồn gốc, nguyên nhân, tính chất nguy hiểm, tầm cỡ của thế giới nạn, quốc nạn tham nhũng, để từ hiểu biết - nhận thức, tiếp tục cùng nhau tìm tòi, thống nhất những giải pháp ngắn hạn, trung hạn và dài hạn, vừa không quá nóng vội "giận cá chém thớt", vừa không mặc kệ sự đời theo kiểu "mũ ni che tai". Cần đứng ở thế thượng phong suy ngẫm giải quyết vấn đề, không lẫn lộn giữa bản chất và hiện tượng. Những người có trách nhiệm cao nhất của đất nước - trong khi dẫn dắt toàn dân đi đến mục tiêu đã định thì luôn lấy xây để chống, trong xây có chống, trong chống có xây, xây là "chiếc búa" cầm ở tay phải, chống là "thanh kiếm" luôn nắm chắc trong tay trái. Và trong những tình huống đặc biệt thì phải kịp thời hoán đổi vị trí để đủ tâm, đủ lực xoay chuyển tình thế. Chiến lược, kế hoạch ngắn hạn, trung hạn và dài hạn trong cương lĩnh xây dựng Đảng, xây dựng đất nước trong thời kỳ mới là biểu hiện sinh động của mục tiêu trong xây có chống, trong chống có xây, lấy xây là chính để chống có hiệu quả. Tuy nhiên, vẫn còn tiếp tục mở rộng tư duy để phát hiện, một là những nguồn gốc sâu xa của tham nhũng, hai là những biểu hiện tinh vi nhất mới xuất hiện để có giải pháp phòng chống kịp thời. Vừa chống tư duy giản đơn, nóng vội; vừa chống thái độ thờ ơ, phó mặc trách nhiệm, cho rằng mọi việc tự khắc sẽ do xã hội tự điều tiết.

Cần xây dựng chiến lược phòng chống tham nhũng như chống ngoại xâm. Để bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ chế độ thì lực lượng chính nghĩa không tự hạn chế mình về giải pháp thực thi nhiệm vụ. Công ước phòng chống tham nhũng của LHQ cũng chấp nhận có những điều khoản cho phép áp dụng các biện pháp điều

tra, phát hiện đặc biệt. Với tinh thần không lậm dụng tràn lan vô nguyên tắc, chiến lược phòng chống tham nhũng của VN cần có thêm nhiều biện pháp mới. Một mặt là tăng cường các mũi trình sát đặc nhiệm với những thiết bị tinh vi để thâm nhập vào các đường dây tham nhũng như thâm nhập vào các tổ chức maphia; mặt khác, cần có chương trình đào tạo bài bản những "điệp viên hoàn hảo" cho năm, mười, mười lăm năm hoặc lâu hơn nữa để cài cắm vào những nơi xung yếu, đánh địch từ trong đánh ra, từ ngoài đánh vào. Trong chiến tranh vệ quốc, chúng ta đã làm rất tốt quốc kế như vậy. Và bây giờ thì càng làm tốt hơn để diệt giặc nội xâm.

Tiếp tục tư duy đột phá vào một số khâu trọng yếu như xây dựng và bảo vệ Đảng.

Chủ tịch Hồ Chí Minh trong Di chúc của Người đã rất nhấn mạnh sứ mệnh to lớn của một Đảng cầm quyền. Đảng Cộng sản Việt Nam đã giương cao ngọn cờ tiên phong tập hợp lực lượng giải phóng dân tộc và xây dựng xã hội mới. Muốn tiếp tục hoàn thành sứ mệnh ấy thì Đảng phải không ngừng được rèn luyện và củng cố vững chắc. Chinh đốn Đảng phải là công việc thường xuyên, cấp bách. Ở Việt Nam có một thời sau chiến tranh, chúng ta có xu hướng coi mọi chuyện hư hỏng ngoài xã hội là tàn dư xã hội cũ, rồi sau đó lại coi là tác động của mặt trái cơ chế thị trường. Hiểu như vậy tuy không sai, nhưng cũng không hoàn toàn đúng. Sự thật thì mỗi người đang phải hàng ngày đối mặt với "phần con" đang trở dậy mạnh mẽ trong mỗi người, tính chất

của nó phụ thuộc rất lớn vào năng lực khống định của từng cá nhân chứ không phải tất cả chỉ vì xã hội. Chính vì thế mà tư duy chống giặc "nội xâm" mới trở nên cấp bách và cần một tầm nhìn mới. Trong chiến đấu chống ngoại xâm, ai che dấu cấu kết với giặc là phản bội. Vậy, trong chiến đấu chống nội xâm, ai dung túng nuôi dưỡng giặc trong suy nghĩ và hành động cũng là phản bội. Từ đây mới thấy rõ, trong chiến tranh vệ quốc, có những đảng viên trung kiên, bất khuất; nhưng trong xây dựng xã hội mới, có một bộ phận không nhỏ rơi vào hàng ngũ phản bội.

Nếu có tư duy nhận thức như vậy thì chúng ta mới thấy sức mạnh cần thiết phải có phê bình bằng vũ khí, hay chính xác hơn là sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa vũ khí phê bình với phê bình bằng vũ khí trong chính đốn và xây dựng Đảng. Không thắng được kẻ địch trong hàng ngũ của mình thì không làm được gì khi có giặc từ ngoài tới.

Văn bản luật.

Việt Nam đã xây dựng và ban hành Pháp lệnh phòng chống tham nhũng từ năm 1996. Đến năm 2005, Quốc hội khóa XI đã thông qua luật phòng chống tham nhũng. Luật này sau đó được sửa chữa, bổ sung vào năm 2007. Đến kỳ họp Quốc hội khóa XIII, tại kỳ họp thứ Tư (11/2012), luật tiếp tục được bổ sung, sửa đổi một lần nữa.

Ở phạm vi vĩ mô, Chính phủ, các Bộ, các ngành, các cấp còn có rất nhiều giải pháp, nhiều văn bản dưới luật để phòng chống tham nhũng, nhiều tổ chức được thành lập, nhiều sự liên kết phối hợp hình thành; song, chừng ấy việc vẫn chưa ngăn chặn được chiều hướng gia tăng của tham nhũng như các văn bản chính thức của TW, Chính phủ. Một thí dụ: Nếu như trong văn bản luật, ta quy định: Người đưa và người nhận hối lộ đều có tội. Xét về đại cục, quy định như vậy là đúng. Nhưng nếu xét theo quan điểm lịch sử cụ thể thì quan niệm như vậy chưa hoàn chỉnh. Cần tiếp tục đổi mới tư duy để tìm ra cách thức xác định được động cơ, xác định được hoàn cảnh để từ đó đưa ra khung xét xử phù hợp hơn với thực tế tình hình. Trong trường hợp vừa nêu

chỉ ít cũng có thể đưa ra ba kết luận: cả hai đều có tội; chỉ một trong hai có tội; một có tội, một có công! Nếu bóc tách và phân hóa được như vậy thì chúng ta sẽ không xô đẩy tất cả vào một khối tội phạm duy nhất. Không phân hóa được công, tội thì việc phòng chống tham nhũng càng thêm khó khăn gấp bội. Trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc, chúng ta đã có cách thức đưa về hàng ngũ cách mạng để họ lập công chuộc tội ngay cả những đối tượng bàn tay trót đã nhúng chàm. Những kinh nghiệm như vậy cần được tính đến để khơi dậy tính nhân bản, phân hóa hàng ngũ người đưa và nhận hối lộ để thêm bạn, bớt thù.

Sự khó xử trong chống tham nhũng ngày nay đang bị cản trở rất lớn do mưu mô, ý đồ của tội phạm. Thường tham nhũng không một mình ôm trọn gói những gì chiếm được. Tội phạm thường "thả con săn sắt" để "bắt con cá rô", đút lót cho những người có chức, có quyền một phần nhỏ, để người đó chỉ còn duy nhất một cách là "Há miệng mắc quai", "Bút đây động rùng". Đây thực sự là một cuộc đấu trí giữa thiện và ác mà thắng thua chưa ngã ngũ.

Đột phá vào những thói quen mang nét đặc thù của văn hóa Việt Nam. Vấn đề quà cáp, phong bì và động cơ.

Theo đạo lý thông thường, người dân quan

niệm: ăn quả nhớ kẻ trồng cây. Đó là quan niệm đạo lý đã đi sâu vào tiềm thức thành truyền thống. Người dân cảm thấy không yên lòng khi nhận được sự chỉ bảo, giúp đỡ vô tư, tận tình của người khác để vượt qua được một khó khăn nào đó, mà rồi khi đạt được thành quả lại ung dung thụ hưởng một mình, quên đi những người vô tư giúp đỡ mình. Khốn nỗi là giờ đây, nét văn hóa thông thường ấy đã bị lợi dụng, làm cho trắng đen lẫn lộn, khó phân biệt. Lâu nay chúng ta thường nghe nhắc đến giải pháp lượng hóa món quà: món quà lớn, phong bì dày là biểu hiện của tiêu cực, tham nhũng. Điều này nhìn vào đại thể có lẽ không sai. Nhưng nếu tư duy chỉ đơn giản dùng kết luận ở mức như vậy thì hiện thực cuộc sống đã vượt trước tư duy. Mới đây thôi, chúng ta vừa nghe chuyện có hai cựu sinh viên làm ăn thành đạt, do cảm thương người thầy cao tuổi về hưu của mình vẫn sống trong mái nhà đạm bạc tênh toàng nên đã cùng góp tiền xây lại ngôi nhà khang trang cho thầy giáo xưa. Giá trị ngôi nhà mới xây tuy lớn, nhưng không thể kết luận đó là quà cáp tiêu cực. Ngược lại, một công ty nọ, nhân ngày sinh nhật của thủ trưởng đương chức có quyền lực, đã rất khéo léo đến tặng thủ trưởng món quà rất có ý nghĩa văn hóa: một chậu mai chiếu thủy thật đẹp. Món quà rất hấp dẫn vì giá trị tinh thần, khó mà từ chối. Nhưng chỉ sau đó vài tháng, công ty nọ cử người tới mua lại chậu mai ấy với giá cao hơn giá thị trường gấp nhiều chục lần. Chậu mai giờ đã chuyển sang mang giá trị vật chất đặc biệt. Và người thủ trưởng

chuyển từ trạng thái vô tư nhận món quà tinh thần đến chỗ không kiềm chế được cảm dỗ vật chất quá ngọt ngào, khi để người nhà cầm một khoản tiền lớn do bán chấu mai. Đương nhiên người thủ trưởng nọ cũng ngầm biết mình phải làm gì tiếp theo cho công ty nghĩ ra loại "văn hóa quà biếu" độc đáo như vậy. Trong những trường hợp cụ thể như vừa nêu thì không thể nói: nhận quà có giá trị nhỏ là có đạo lý, nhận quà có giá trị lớn là phi đạo lý nếu tách rời hoàn cảnh cụ thể. Phổ biến nhất trước đây thường hiểu ngầm với nhau, nhưng bây giờ nghe nhiều hơn là sự công khai "barem" cho từng loại việc. Cùng là một loại việc, nhưng người đưa hối lộ sẽ được giải quyết khác biệt với người không biết đưa hối lộ, hoặc đưa không đủ "barem". Trước kia có nhiều việc thực hiện hành vi hối lộ phải đi đường vòng. Còn thời gian qua thì nhiều việc đã trở nên công khai. Song, vấn đề chủ yếu lại cũng không phải ở chỗ công khai hay bí mật. Ví dụ, trước đây có hiện tượng cứ gần đến dịp lễ, Tết thì người dân thấy xe các nơi ùn ùn kéo về những nơi có các vị lãnh đạo cao của Đảng, Nhà nước. Bây giờ có chỉ thị cấm. Nhưng làm sao cấm được các ngày còn lại trong năm!

Bởi vậy, việc chống tham nhũng phải tiếp tục thay đổi tư duy, thay đổi phương pháp. Trong những việc cụ thể vừa nêu, nếu ta thay đổi tư duy: việc gì khó quản lý thì cấm, sang tư duy lịch sử cụ thể và chú tâm xem xét bản chất, xem xét động cơ thì sẽ giảm đi đáng kể liều lượng đơn giản hóa trong quản lý.

Nói đi thì cũng cần nói lại. Một cái nhìn thực tế.

Trên màn hình ti vi chiếu hình ảnh một bày sư tử đốm đang hung hãn rượt đuổi một con sơn dương. Khi chộp được con mồi, những đặc điểm dã thú ghê gớm nhất xuất hiện từ tiếng gầm, móng vuốt cào xé, hàm răng nanh và máu tươi thịt sống dính đầy miệng mũi. Nhưng cũng những con sư tử ấy sau khi no thịt, lại tỏ ra rất hiền lành, hòa thuận vừa với bày đàn, vừa với đàn sơn dương đang ung dung gặm cỏ.

Báo Nhân Dân (ngày 5-11-2012), trong bài: "Tham nhũng và chống tham nhũng trong lịch sử dân tộc" có nêu hình ảnh quan Ngự sử Đặng Huy Trứ (1825-1874)- một vị quan với

bộ sách Từ phụ yếu quy có nội dung chuyên về chống hối lộ, tham nhũng. Do lẫn lộn lâu trong chốn quan trường, dù căm ghét hối lộ, tham nhũng, nhưng ông thật sự cũng có cái nhìn thực tế thông cảm trước những hoàn cảnh rất khó xử của người làm quan. Ông khẳng định không được phép lấy của nước, của dân, của cấp dưới bằng bạo lực, mảnh khốc; nhưng với của tự nguyện mang đến biếu thì nhận hay không nhận, tự mình phải có nguyên tắc. Vấn đề cần nhất quán là động cơ, là cái tâm thật sự. Ông diễn giải: Bốn phận của người làm quan trước hết phải là vì dân. Song, "trước chưa làm quan nay ra làm quan, trước địa vị thấp nay địa vị cao, khi giỗ chạp, vai lợn không kín mâm cỗ đâu có thể được? Khi đã có nhân dân, có xã tắc, muốn đi xe nát, cưỡi ngựa còm đâu có thể được". Từ những điều vừa nêu có thể sẽ gợi cho chúng ta một cách tiếp cận vấn đề đa diện hơn, cần tiếp tục suy ngẫm sâu hơn, biện chứng hơn, thực tế hơn về đồng lương của những người hưởng lương, kể cả những giải pháp quá độ để hướng đến thời điểm đồng lương đủ sống và có một phần tích lũy. Nếu không tiếp tục đổi mới tư duy và có những giải pháp khả thi đột phá hoặc những giải pháp quá độ thì việc phòng chống tham nhũng của chúng ta vẫn còn nằm trong quỹ đạo của những người đi trên mặt đất mà bàn chuyện trên trời. Làm việc phải theo phương châm nước lên thì thuyền mới lên. Nhưng khi nước đã lên mà thuyền vẫn không nổi thì thuyền sẽ bị chìm, chìm trong vẩn nạn mà ta đang nói.

KẾT LUẬN: Tham nhũng như một dòng nước đen nguy hiểm đang chảy tràn lan vào xã hội có nguy cơ nhấn chìm cả một cơ đồ. Để dòng nước đen này không tiếp tục tràn lan, tàn phá thì nhiệm vụ đầu tiên là phải xây cho được con đê ý chí đủ chắc để ngăn chặn, đồng thời phải không ngừng tạo ra nguồn nước trong (giáo dục, rèn luyện, tuyên truyền, chỉnh đốn, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần...) đủ sức đẩy lùi dòng nước đen, tiếp tục tìm kiếm nguyên nhân sâu xa, trực tiếp cũng như gián tiếp xóa bỏ xuất phát điểm tuôn trào dòng nước đen ấy. Nói cách khác, phòng chống tham nhũng cần được coi như phòng chống ngoại xâm, mà ngoại xâm đã vô đến nhà chứ không còn ở ngoài ngõ.

Bổ nhiệm và tái bổ nhiệm Hiệu trưởng

MỘT SỐ TRƯỜNG THÀNH VIÊN ĐHQG-HCM NHIỆM KỲ 2012-2017

Xác định nhiệm vụ phát triển năng lực quản lý trong toàn ĐHQG-HCM từng bước nâng cao theo hướng chuyên nghiệp, tiếp cận trình độ quốc tế, năm 2012, ĐHQG-HCM tập trung thực hiện công tác cán bộ giai đoạn 2012-2017. Đặc biệt, từ ngày 11 đến 14/12/2012, ĐHQG-HCM đã tổ chức lễ công bố Quyết định bổ nhiệm hiệu trưởng Trường ĐH Bách khoa ĐHQG-HCM, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên ĐHQG-HCM, Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn và Trường ĐH Quốc tế.

PGS.TS
Vũ Đình Thành
Hiệu trưởng trường
Đại học Bách Khoa

Đến dự các lễ công bố Quyết định bổ nhiệm có đại diện Bộ GD&ĐT, Ban Giám đốc ĐHQG-HCM, đại diện Ban Giám hiệu các trường ĐH thành viên, lãnh đạo các Ban chức năng và trung tâm trực thuộc ĐHQG-HCM, đại diện Ban Giám hiệu các trường đại học trên địa bàn Tp.HCM, cùng cán bộ, giảng viên, học viên và sinh viên.

Công bố Quyết định tái bổ nhiệm Hiệu trưởng Trường ĐH Bách Khoa nhiệm kỳ 2012 - 2017

Ngày 12/12/2012, ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ công bố Quyết định số 5351/QĐ-BGDĐT của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT về việc bổ nhiệm

lại Hiệu trưởng Trường ĐH Bách Khoa nhiệm kỳ 2012 - 2017; theo đó, PGS.TS Vũ Đình Thành, Hiệu Trưởng Trường ĐH Bách Khoa nhiệm kỳ 2007 - 2012 được tái bổ nhiệm giữ chức vụ Hiệu trưởng nhà trường nhiệm kỳ 2012 - 2017.

Phát biểu giao nhiệm vụ, PGS.TS Phan Thanh Bình, Giám đốc ĐHQG-HCM chúc mừng PGS.TS Vũ Đình Thành và tập thể nhà trường, cùng ôn lại chặng đường 55 năm hình thành và phát triển; đồng thời đánh giá cao sự lãnh đạo của PGS.TS Vũ Đình Thành trong nhiệm kỳ vừa qua, góp phần đưa Trường ĐH Bách Khoa - ĐHQG-HCM trở thành một trung tâm nghiên cứu khoa học, công nghệ, cung cấp nguồn nhân lực cao tại phía Nam.

"Để tiếp tục giữ vững đà phát triển của nhà trường trong tương lai, tôi biết chặng đường phía trước còn rất nhiều gian nan và thử thách nhưng tôi rất tin tưởng và kỳ vọng rằng với bề dày lịch sử của một ngôi trường danh tiếng, từ bản lĩnh của một Đảng Bộ có truyền thống sẽ tiếp thêm sức mạnh, thôi thúc tập thể cán bộ, giáo viên, công nhân viên nhà trường, dưới sự quản lý của BGH nhà trường đứng đầu là Hiệu Trưởng Vũ Đình Thành sẽ vươn lên không ngừng. ĐHQG - HCM sẽ theo dõi và tạo điều kiện để cùng nhà trường thực hiện cái nhiệm vụ và ước mơ này chúng ta. Xây dựng Trường ĐH Bách khoa đúng tầm, cùng các trường ĐH, Viện nghiên cứu thành viên và các đơn vị khác trong ĐHQG - HCM, góp phần một cách thiết thực và quan trọng vào việc "xây dựng một tổ hợp, hệ thống đại học trong топ đầu Châu Á, nơi hội tụ của khoa học, công nghệ, văn hóa và trí thức Việt Nam.

Có đi sẽ đến! Có làm sẽ thành! Có quyết tâm sẽ có kết quả", PGS.TS Phan Thanh Bình nhấn mạnh.

Phát biểu nhận nhiệm vụ, PGS.TS Vũ Đình Thành bày tỏ niềm vinh dự và cảm ơn Lãnh đạo Bộ GDĐT, Thành Ủy TP.HCM, Ban Giám đốc ĐHQG - HCM, Đảng Ủy, BGH và tập thể cán bộ, giảng viên Trường ĐH Bách Khoa đã tin nhiệm và tái bổ nhiệm đồng chí vào vị trí Hiệu Trưởng Nhà trường. Với trách nhiệm là người đứng đầu, PGS.TS Vũ Đình Thành cho biết trong nhiệm kỳ mới, trường tiếp tục nhiệm vụ đào tạo và nghiên cứu khoa

học là mục tiêu hàng đầu; xây dựng đội ngũ đáp ứng nhu cầu trí thức công nghệ cao; xây dựng hệ thống quản lý hiệu quả; đẩy mạnh nghiên cứu khoa học và thực hiện các dự án nghiên cứu quốc tế...

Trước niềm vinh dự và trọng trách to lớn, Hiệu Trưởng bày tỏ quyết tâm sẽ đem hết tâm sức của mình phục vụ cho công tác lãnh đạo Nhà trường, tập hợp năng lực trí tuệ của tất cả cán bộ trong trường, tận dụng sự quan tâm, ủng hộ từ mọi cấp, mọi phía... để góp phần phát triển Trường ĐH Bách Khoa theo định hướng nghiên cứu và thực hiện chiến lược 2011 - 2015 và tầm nhìn đến 2020.

Công bố Quyết định bổ nhiệm Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Tự nhiên

Ngày 12/11/2012, ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ công bố Quyết định Số 4789/QĐ-BGDĐT của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT về việc bổ nhiệm Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Tự nhiên. Theo đó, GS.TS Trần Linh Thuộc, Phó hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQG-HCM giữ chức vụ Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQG-HCM nhiệm kỳ 2012-2017.

Phát biểu giao nhiệm vụ cho tân Hiệu trưởng Trường ĐH KHTN, PGS.TS Phan Thanh Bình, Giám đốc ĐHQG-HCM chúc mừng và

GS.TS Trần Linh Thuộc
Hiệu trưởng trường Đại học KHTN

tin tưởng rằng, ở cương vị mới, GS.TS Trần Linh Thước sẽ luôn phát huy được thế mạnh của tri thức, tâm huyết, năng lực và kinh nghiệm của mình để có nhiều đóng góp hiệu quả cho nhà trường trong nhiệm kỳ tới. Đồng thời, Giám đốc ĐHQG-HCM cũng tin tưởng rằng, sự tin nhiệm của toàn bộ giảng viên, công nhân viên nhà trường sẽ tạo nên mối đoàn kết, là động lực quan trọng để xây dựng thành công một trường ĐH KHTN mạnh của cả nước và khu vực Châu Á.

Phát biểu nhận nhiệm vụ, GS.TS Trần Linh Thước cảm ơn sự tin nhiệm của Lãnh đạo Bộ GD&ĐT, Đảng ủy, Ban Giám đốc ĐHQG-HCM, cũng như sự ủng hộ của Ban Giám hiệu và tập thể cán bộ, giảng viên Trường ĐH KHTN; đồng thời nhấn mạnh, trong nhiệm kỳ tới, Trường ĐH KHTN sẽ tiếp tục phát triển mạnh mẽ và bền vững trên cơ sở kế hoạch chiến lược phát triển giai đoạn 2010-2015 của nhà trường; cùng với tập thể giảng viên, CBVC toàn trường xây dựng Trường ĐH KHTN - hướng đến việc trở thành một đại học nghiên cứu hàng đầu của Việt Nam và khu vực Đông Nam Á về đào tạo, nghiên cứu khoa học, công nghệ nền tảng của nền kinh tế tri thức trong thế kỷ 21.

Được sự tin nhiệm của Đảng ủy, Ban Giám đốc ĐHQG-HCM, kể từ ngày 15/12/2012, GS.TS Trần Linh Thước, Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Tự nhiên ĐHQG-HCM kiêm nhiệm chức vụ Hiệu trưởng Trường Phổ thông Năng khiếu ĐHQG-HCM nhiệm kỳ 2012-2017 theo Quyết định số 1414 của Giám đốc ĐHQG-HCM.

Công bố Quyết định bổ nhiệm lại Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn

Ngày 11/12/2012, ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ công bố Quyết định Số 5350/QĐ-BGDĐT của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc bổ nhiệm lại Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn. Theo đó, PGS.TS Võ Văn Sen, Hiệu trưởng Trường ĐH KHXH&NV tiếp tục được bổ nhiệm giữ chức vụ Hiệu trưởng nhà trường nhiệm kỳ 2012-2017.

Phát biểu giao nhiệm vụ, PGS.TS Phan Thanh Bình, Giám đốc ĐHQG-HCM chúc mừng

PGS.TS Võ Văn Sen
Hiệu trưởng trường Đại học KHXH&NV

PGS.TS Võ Văn Sen và tập thể nhà trường, ôn lại quãng đường phát triển trên nửa thế kỷ qua của Nhà trường, đồng thời đánh giá: "Thời gian qua, dưới sự lãnh đạo của BCH đảng bộ, sự quản lý của BGH nhà trường và đồng chí Hiệu trưởng Võ Văn Sen, cùng với sự phấn đấu của cả tập thể nhà trường, Trường ĐH KHXH&NV đã có những thành tích, kết quả bước đầu rất quan trọng, tạo tiền đề cho sự phát triển trong tương lai. Giờ đây, đứng trước sự nghiệp hiện đại hoá đất nước, xây dựng Tổ quốc Việt Nam giàu, mạnh, văn minh, hiện đại giàu chất nhân văn trong thời đại kinh tế tri thức và toàn cầu hoá, đòi hỏi Trường ĐH KHXH&NV phải phấn đấu nhiều hơn nữa để xứng đáng là một Trường Đại học hàng đầu của Việt Nam trong lĩnh vực khoa học sang trọng và thực tế này". Trong thời gian tới, Giám đốc ĐHQG-HCM kỳ vọng và nhấn nhủ, Trường phải phấn đấu là một trường Đại học đúng nghĩa, với tất cả tầm tư duy, trí tuệ và một phương thức quản trị đúng tâm; Là một trung tâm đào tạo những công dân trẻ có trình độ, những người trí thức trong lĩnh vực KHXH&NV; và là một trung tâm nghiên cứu XHNV hàng đầu của Việt Nam, nơi gắn kết giữa những lý luận, những nguyên lý màu xám của trí tuệ với cái xanh tươi của yêu cầu và thực tiễn cuộc sống.

PGS.TS Phan Thanh Bình tin tưởng rằng,

cùng với các trường thành viên ĐHQG-HCM, Trường ĐH KHXH&NV sẽ góp một phần thiết thực và quan trọng vào việc xây dựng và phát triển ĐHQG-HCM thành một trung tâm đào tạo, NCKH và CGCN, đa ngành đa lĩnh vực, chất lượng cao, làm nòng cốt trong hệ thống giáo dục Việt Nam, sánh vai cùng các trường Đại học lớn trong khu vực và quốc tế.

Phát biểu nhận nhiệm vụ, PGS.TS. Võ Văn Sen cảm ơn sự tin nhiệm của Lãnh đạo Bộ GD&ĐT, Đảng ủy, Ban Giám đốc ĐHQG-HCM, cũng như sự ủng hộ của Ban Giám hiệu và tập thể cán bộ, giảng viên Trường ĐH KHXH&NV; đồng thời nhấn mạnh: "Với trách nhiệm là người đứng đầu, tôi sẽ cùng tập thể Đảng ủy, Ban Giám hiệu lãnh đạo, quản lý nhà trường thực hiện thắng lợi Chiến lược 2011-2015 tầm nhìn đến năm 2020; tái cấu trúc tổ chức và chương trình đào tạo, NCKH, đẩy nhanh hơn nữa, hiệu quả hơn nữa công cuộc đổi mới nhà trường một cách căn bản và toàn diện, cả bề rộng và bề sâu theo hướng xây dựng một đại học định hướng nghiên cứu theo mô hình hiện đại của thế giới; chuẩn hóa, hiện đại hóa, đẩy nhanh quá trình hội nhập quốc tế một cách chủ động".

Công bố Quyết định bổ nhiệm lại Hiệu trưởng Trường ĐH Quốc tế

Ngày 14/12/2012, ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ công bố Quyết định Số 5352/QĐ-BGDĐT của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc bổ nhiệm lại Hiệu trưởng Trường ĐH Quốc tế. Theo đó, PGS.TS Hồ Thanh Phong, Hiệu trưởng Trường ĐH Quốc tế tiếp tục được bổ nhiệm giữ chức vụ Hiệu trưởng nhà trường nhiệm kỳ 2012-2017.

Chưa đầy 10 năm xây dựng và phát triển, Trường ĐH Quốc Tế đã có sự trưởng thành vượt bậc và khẳng định được vị thế của mình trong hệ thống GD ĐH Việt Nam. Hiện nay, Nhà trường có hơn 3000 sinh viên, trên 300 cán bộ viên chức, trong đó có 138 giảng viên, 100% đạt trình độ SĐH với 70 TS chiếm tỷ lệ 60%, 5 GS và 6 PGS, có 16 giảng viên cơ hữu là người nước ngoài. Công tác đảm bảo chất lượng và chuẩn bị cho việc kiểm định luôn được Nhà trường chú trọng và triển khai một cách nghiêm túc, hiệu quả. Hiện trường đã có

PGS.TS Hồ Thanh Phong
Hiệu trưởng trường Đại học Quốc Tế

2 khoa đạt chuẩn của Mạng lưới các trường ĐH Đông Nam Á -AUN (Công nghệ Thông tin và Công nghệ Sinh học) và đang chờ kết quả kiểm định của AUN cho Khoa Quản trị Kinh doanh. Công tác nghiên cứu khoa học, đặc biệt số bài báo khoa học công bố của Trường ĐH Quốc tế thường ở mức cao so với mặt bằng chung của ĐHQG-HCM cũng như cả nước, và được đăng trên các tạp chí khoa học có uy tín, có chỉ số ISI cao.

Phát biểu giao nhiệm vụ, PGS.TS Phan Thanh Bình, Giám đốc ĐHQG-HCM ghi nhận, đánh giá cao những thành quả của Nhà trường trong những năm qua, đồng thời chúc mừng PGS.TS Hồ Thanh Phong và tập thể Nhà trường trong nhiệm kỳ tới. Nhấn gỏi về những chuyển mình tiếp theo của Trường ĐH Quốc tế, Giám đốc ĐHQG-HCM kỳ vọng và chia sẻ: "Giá trị là thế mạnh đặc thù của một thực thể chỉ có thể đi đến từ cái sức mạnh cụ thể, rắn chắc, từ một văn hóa bền vững và nền tảng chứ không thể đến bằng các công cụ và các điều kiện vay mượn bên ngoài. Và Trường ĐH Quốc tế phải có một giá trị riêng mình, một thế mạnh khoa học, một hướng đi mang bản sắc đặc thù của Trường ĐH Quốc tế trong một hệ thống đa dạng và thống nhất ĐHQG-HCM, trong hệ thống lớn của nền GD ĐH Việt Nam".

Phát biểu nhận nhiệm vụ, PGS.TS. Hồ Thanh

Ngày 11/12/2012, ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ công bố Quyết định số 1332/QĐ-ĐHQG-TCCB của Giám đốc ĐHQG-HCM về công tác nhân sự. Theo đó, TS.BS Lê Văn Quang, Phó Trưởng Khoa Y thuộc Đại học Y Dược Tp.HCM đồng thời là Phó Giám đốc Bệnh viện Thống Nhất, kiêm nhiệm giữ chức vụ Phó Trưởng Khoa Y ĐHQG-HCM kể từ ngày 27/11/2012.

Ngày 18/12/2012, ĐHQG-HCM đã tổ chức Lễ công bố các Quyết định Số 1416, 1417, 1418, 1419/QĐ-ĐHQG-TCCB của Giám đốc ĐHQG-HCM về việc bổ nhiệm các Phó Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Tự nhiên. Theo đó, TS Nguyễn Kim Quang, PGS.TS Châu Văn Tạo, PGS.TS Trần Lê Quang và PGS.TS Vũ Hải Quân được bổ nhiệm giữ chức vụ Phó Hiệu trưởng Trường ĐH KHTN nhiệm kỳ 2012-2017 từ ngày 10/12/2012.

Phong cảm ơn sự tín nhiệm của Lãnh đạo Bộ GD&ĐT, Đảng ủy, Ban Giám đốc ĐHQG-HCM, cũng như sự ủng hộ của Ban Giám hiệu và tập thể cán bộ, giảng viên Nhà trường. Trong bài phát biểu của mình, PGS.TS. Hồ Thanh Phong đã đánh giá lại từng mảng hoạt động của nhà trường trong nhiệm kỳ qua đồng thời nhấn mạnh: " Tôi nhận thức được nhiệm vụ phấn đấu xây dựng ĐHQG-HCM trở thành một trung tâm đào tạo, khoa học hàng đầu của cả nước, là nơi hội tụ của tri thức, công nghệ, khoa học, văn hóa và niềm tin là một nhiệm vụ cao cả và gian nan. Phấn đấu được điều này, chúng ta sẽ góp phần tích cực, hiệu quả vào việc đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục đại học nước nhà. Là một trường thành viên và một mô hình mới, Trường

ĐH Quốc tế nhận thức rõ phải hết sức đóng góp và kế thừa sức mạnh của hệ thống. Tôi mong mỗi nhận được nhiều hơn sự chia sẻ và cảm thông. Khi chúng ta cùng thực thi nhiệm vụ với sự tin tưởng, đồng thuận và cảm thông thì gian nan sẽ giảm đi, con đường sẽ ngắn lại". Vị Hiệu trưởng đời thứ hai của Nhà trường này cũng mong muốn sẽ tiếp tục nhận được sự hỗ trợ của các cơ quan cấp trên, các ban ngành đoàn thể, các trường đại học bạn trong quá trình thực thi nhiệm vụ, đồng thời nhấn nhủ và tin tưởng rằng, với "lửa nhiệt tình, lửa yêu thương và lửa sáng tạo", toàn thể cán bộ, viên chức, giảng viên, sinh viên của nhà trường sẽ biến mọi ước mơ thành điều "có thể" với mục tiêu tạo nên nét đột phá cho ngành giáo dục đại học Việt Nam.

Lại nghĩ về

VẬN KHÍ

PGS.TS. Hà Minh Hồng
Khoa Lịch sử - Trường ĐHKHXH&NV

năm Tý

Cách tính lịch của người xưa hay thật, lấy 12 con vật có tính tượng trưng cao, có vận khí tốt, làm 12 con giáp. Như con rắn đây, tượng trưng cho sự tiến hóa vĩnh cửu của sự phân hủy và sự nối tiếp các thế hệ nhân loại; rắn còn được coi là biểu trưng của trí tuệ, của thanh danh và tài phú, của thần bí và trí thông minh nội tại. Đời thường, rắn khôn ngoan và lanh

lợi, cứ mỗi lần thay da là một lần được sống lại, năng lực tái sinh như thế ai mà chẳng ham.

Người xưa bảo ai cảm tinh con rắn thì điềm tĩnh và hiền lành, sâu sắc và cảm thông, ấy là người giàu tình cảm. Chắc là có những loài rắn quý như thế thật, nên còn được con người khai thác hay gán ghép cho nó đức tính khôn ngoan và kiên nhẫn, biết cách quan sát và chờ đợi, kín đáo và bí ẩn. Quan sát những người tuổi Tý có khi còn thấy họ tinh tế và cẩn trọng, có khả năng phán đoán và biết hành

động hợp thời, luôn muốn bình yên và thích tĩnh lặng, hướng về tinh thần hơn là vật chất, thích suy ngẫm. Chắc là có nhiều người thiên về đời sống nội tâm hay ho như thế thật, nên người xưa giành cho con rấn nhiều đức tính của con người: giàu tính sáng tạo, làm việc chăm chỉ, rất bình tĩnh, không bốc đồng, có khả năng nhanh chóng phục hồi sinh lực sau những cố gắng đến kiệt sức. Người Nhật có thành ngữ "Mỹ nhân tuổi Ty" để tôn trọng và đề cao phụ nữ có nhan sắc hơn người, lại tính toán nhanh, đa cảm, lãng mạn, nồng nàn; người tuổi rấn thường được kính nể trong xã hội bởi sáng trí, khôn ngoan, giàu nghị lực.

Nhìn vào lịch sử dân tộc, thấy người cầm tinh con rấn như Triệu Thị Trinh (Ất Ty 225), tuổi 19 đã không chịu "cúi đầu làm tỳ thiếp người ta", mà "muốn cưới con gió mạnh, đạp luồng sóng dữ, chém cá kình ở biển Đông, đánh đuổi quân Ngô, cởi ách nô lệ". Lại có danh tướng, nhà doanh điền, nhà quản lý hành chánh như Nguyễn Văn Thoại, cầm tinh con rấn (Tân Ty 1761), nặng tình với nhân dân, với quê hương, với vợ con và bằng hữu; ông còn có tầm nhìn chiến lược, có công lao to lớn đối với vùng đất Nam Bộ. Cũng có nhà thơ như Cao Bá Quát, cầm tinh con rấn (Kỷ Ty 1809), qua thơ toát lên con người tình cảm thiết tha gắn bó với quê hương xứ sở, với người thân, sự đồng cảm nhân ái với những con người lao khổ; có thái độ phê phán mạnh mẽ đối với triều chính nhiều nhường đương thời. Người giỏi văn chương, thích soạn tuồng hát, người sáng lập môn hát bộ ở Bình Định như Đào Tấn, cầm tinh con rấn (Ất ty 1845) bằng sự thanh liêm, công minh, được hầu hết sĩ phu trọng vọng. Ở Nam bộ xưa, nhà chí sĩ Nguyễn Thân Hiến cầm tinh con rấn (Đinh Ty 1857), đã sáng lập "Quỹ Khuyến Du học hội", làm người vận động học sinh Đông Du, mở một hướng mới cho phong trào dân tộc thời cận đại.

Thế mới biết vận khí một con giáp hiển thị bằng đức tính con người thật đáng quý, đáng trân trọng. Nhưng vận khí không chỉ yếm thị trong mỗi tấm lòng trung trinh với dân với nước. Giang sơn gấm vóc, dân tộc, quốc gia cũng có nền phong thủy trường sinh, vận khí những con giáp vẫn thường hòa quện vào sông núi, biển trời, kết nối với vận mệnh con

người, hanh thông thành vượng khí quốc gia.

Chỉ xem trong kỷ nguyên độc lập của nước Đại Việt cũng đủ thấy nhiều vương triều khởi phát vận khí các năm Ty bằng ý chí độc lập tự chủ ngày càng lớn mạnh biết nhường nào.

Mở đầu là năm Tân Ty của thế kỷ X (981), Thập đạo tướng quân Lê Hoàn lãnh đạo quốc gia Đại Cồ Việt tiến hành cuộc kháng chiến chống Đại Tống sang xâm lược. Trận chiến diễn ra ngay cuối mùa xuân Tân Ty (28-4-981), là tiêu biểu nhất cho khí thế một quốc gia độc lập tự chủ, đã lura địch vào trận địa mai phục trên sông Bạch Đằng, Lê Đại Hành tung quân ra vây đánh quyết liệt; hạ gục tướng giặc là Hầu Nhân Bảo, khiến tàn quân địch tháo chạy ra biển để về nước.

Mấy thế kỷ đang lên của nhà nước phong kiến Đại Việt, cứ đến những năm Đinh Ty lại mở ra quá trình mới cho xây dựng phát triển văn hóa xã hội thì phải. Đinh Ty (1017), Lý Thái Tổ xuống chiếu xá tô ruộng cho thiên hạ; Đinh Ty (1077), Lý Nhân Tông, tổ chức thi tuyển chọn quan lại bằng phép viết chữ, phép tính và hình luật; Đinh Ty (1137) mở hội khánh thành chùa Linh Cảm; vua ban chiếu tha người có tội trong nước; Vua Lý ngự đến hành cung Lý Nhân xem gặt; Đinh Ty (1257), quân Mông Cổ 3 lần cho sứ sang Đại Việt dụ hàng đều bị Vua Trần bắt tống giam, Triều đình lệnh cho cả nước chuẩn bị sửa sang binh khí chống giặc; Đinh Ty (1317), Xây dựng chùa Quỳnh Lâm (Quảng Ninh), đúc tượng Phật cao 15 thước; Đinh Ty (1437), Nhà Lê đốc suất làm loan giá, nhạc khí, dạy tập nhạc múa, hạ lệnh cho các Hành khiển 5 đạo làm sổ hộ tịch...

Trong thời hoàng kim của chế độ phong kiến Việt Nam, đất nước phát triển về mọi mặt từ kinh tế, văn hóa, xã hội, giáo dục thi cử, quân sự... Quý Ty (1473), Lê Thánh Tông có những quy định xiết chặt lại kỷ cương trật tự xã hội. Lê Thánh Tông ra sắc chỉ: "Kể từ này, trong nhà không làm cỗ thết khách thì không được chèn, người vợ không phạm tội thì không được ruồng bỏ. Kẻ nào dám ruợu chè bừa bãi, gia đạo không nghiêm, kẻ nào không có mối lái mà dám vụng trộm tư thông thì phải trị tội".

Khi đất nước vươn dài hình thể và cương vực, những nhân tố mới xuất hiện trên nhiều lĩnh

vực đời sống quốc gia. Ở Đàng Trong, chúa Nguyễn Phúc Tần năm Quý Tỵ (1653), không chỉ bình định có hiệu quả vùng đất từ Phú Yên đến Phan Rang, mà còn đặt ra những quy định cho triều chính được quy củ (định kiểu y phục trong nước, dài rộng theo thứ bậc khác nhau cho quan văn, quan võ). Ở Đàng Ngoài chúa Trịnh Sâm cho sửa đổi kỷ cương từ triều nội đến chính sự cả nước, năm Quý Tỵ (1773) chấp nhận tâu trình của Lê Quý Đôn khi đại hạn, thực hiện theo cổ nhân "đem lại khí hòa, dẹp tai biến, cốt lấy lễ mà cầu phúc của thần, lấy đức mà khoan sức dân"; năm đó nhân dân phủ Trường An đắp đê ngăn nước mặn lấn biển tạo nên những cánh đồng màu mỡ. Quý Tỵ (1833), Vua Minh Mệnh cho xây dựng điện Thái Hòa, cửa Đại Cung và cửa Ngọ Môn ở kinh thành Huế, cho đúc 100 đĩnh vàng Việt Nam nguyên bảo, bắt đầu cho biên soạn Thực lục tiền biên...

Chuyển biến phát triển nhảy vọt nhiều nhất trong lịch sử dân tộc, vẫn là thế kỷ XX với vô số các năm Tỵ rất đáng nhớ. Ất Tỵ (1905), Phan Bội Châu và các sĩ phu yêu nước cấp tiến lập "Duy Tân Hội" mở đầu thời kỳ phát triển của phong trào dân tộc theo lối mới. Kỷ tỵ (1929) từ sự truyền bá Chủ nghĩa Mác Lênin đã đưa đến ra đời Chi bộ cộng sản đầu tiên và 3 tổ chức cộng sản ở Việt Nam, làm cơ sở cho sự thành lập Đảng cộng sản Việt Nam - nhân tố của mọi nhân tố chuyển biến thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Tân Tỵ (1941), ngày đầu xuân cũng là ngày lãnh tụ Nguyễn ái Quốc về nước trực tiếp lãnh đạo cách mạng Việt Nam. Ất Tỵ (1965), cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước lan ra cả nước khi Mỹ leo thang thực hiện chiến lược "Chiến tranh cục bộ"; một thời kỳ mới của sự nghiệp đấu tranh giải phóng miền Nam thống nhất Tổ quốc; đất nước bước vào một thử thách lớn, nhưng rồi vượt qua được để đưa sự nghiệp kháng chiến đến thắng lợi cuối cùng. Kỉ Tỵ (1989), lần đầu tiên Việt Nam xuất khẩu 1,5 triệu tấn gạo, mở ra quá trình phát triển thương mại xuất nhập khẩu, khai thác ngày càng hiệu quả tiềm năng thế mạnh của đất nước, nhất là về nông nghiệp để đưa Việt Nam tiến mạnh trên con đường đổi mới.

Y học cổ truyền phương Đông lấy học thuyết Ngũ vận lục khí (Học thuyết vận khí) làm một

trong những học thuyết quan trọng cho việc nắm bắt quy luật biến hóa của thời khí (khí hậu thiên thời) để dự đoán nguyên nhân sinh bệnh của ngoại cảm. Vận khí lấy âm dương ngũ hành làm trung tâm "thiên nhân tương ứng", "nhân thân chi tiểu thiên địa" - sự chuyển dịch và biến đổi giữa thiên (trời), địa (đất), nhân (con người), coi con người là vũ trụ thu nhỏ, mọi sự biến đổi phức tạp của vũ trụ đều có thể xảy ra những biến đổi trong cơ thể con người, từ đó lấy biến hóa khí hậu của các tiết quý trong năm để tham khảo trong chẩn đoán và điều trị các bệnh trên lâm sàng.

Nhân tướng học lại coi vận khí là khí sắc thể hiện trên khuôn mặt. Người có vận khí cực thịnh thì cầu quan cầu lợi, việc nào cũng suôn sẻ, như ý; vận khí lâu bền thì mọi việc tiến triển thuận lợi; ai có vận khí suy giảm thì nên bằng lòng với những gì mình đang có, tránh tham vọng.

Phong thủy học nghiên cứu sự tương tác của gió và nước, thiên nhiên, môi trường và hiệu ứng của nó lên cuộc sống của con người, kiến tạo môi trường sống thoải mái và tích cực sao cho vận khí phải hanh thông, cuộc sống đầy vượng khí.

Sự phát triển của xã hội hiện đại có bao nhiêu thách thức đang rình rập, nhưng cũng có rất nhiều cơ hội đang đón chờ. Cứ mỗi mùa xuân đến lại một con giáp đem vận khí mới trở về, cho muôn dân vui mừng náo nức, tìm kiếm thêm những cách thức sống có ích đang lấy lại sự quân bình cho đời sống đang mỗi ngày có thêm nhiều sự hủy hoại.

Thế kỷ XXI mới đó Tân Tỵ (2001) mở đầu bằng việc xác định mô hình kinh tế đất nước trong thời kì quá độ là nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; mà nay đã tròn giáp, đưa Quý Tỵ (2013) làm năm bản lề của kế hoạch trung hạn sẽ vượt khó đi lên, mở ra thời kỳ tăng trưởng mới. Vận khí tốt của con rấn ngày xuân cho phép hy vọng quốc gia ổn định kinh tế vĩ mô, kiềm chế lạm phát, tăng trưởng kinh tế 5,5%... Thế cũng đủ trong thời buổi vũ trụ nhân gian đang có vận khí suy giảm; thế cũng mang đến cho chúng ta vượng khí sống khoẻ mạnh, hạnh phúc, giữ gìn và duy trì một cuộc sống hài hòa với môi trường xung quanh để vươn tới bền lâu.

Nhà thơ Vũ Đình Liên

Mỗi năm hoa đào nở...

PGS. TS Lê Tiên Dũng

Trường ĐHKHXH&NV TP.HCM

Nếu như còn sống Vũ Đình Liên năm nay vừa tròn trăm tuổi (1913 – 2013). Vũ Đình Liên sinh ngày 12.11.1913 (tức ngày 15.10 năm Quý Sửu) ở Hà Nội. Quê gốc của ông ở Châu Khê, Bình Giang, Hải Hưng với dòng họ Vũ giàu truyền thống văn hiến. Thuở ấu thơ, ông là một học trò giỏi có tiếng ở đất Hà thành. Đỗ tú tài trường Bưởi năm 1932, ông dạy học ở các trường tư thục Thăng Long, Gia Long, Trường nữ sinh Hoài Đức vừa để kiếm sống vừa có điều kiện học Đại học Luật. Thời gian này, Vũ Đình Liên cũng bắt đầu xuất hiện như một nhà thơ, nhà báo trên báo *Phong hóa* của Đoàn Phú Tứ, và một số báo khác như *Phụ nữ thời đàm*, *Tinh hoa*... Ông chủ trương mở Tạp chí Giáo dục bằng tiếng Pháp: *Revue Pédagogique*.

Sau cách mạng tháng Tám 1945, ông đã giữ nhiều chức vụ. Năm 1946 - 1948, ông làm Ủy viên Ủy ban hành chính - kháng chiến huyện Ân Thi (Hải Hưng). Năm 1948 - 1950 là Hội trưởng Hội Nghiên cứu Chủ nghĩa Mác Liên khu III. Từ năm 1950 đến năm 1953, ông trở lại với nghề sư phạm, làm giảng viên Trường Trung cấp Sư phạm. Năm 1953 đến 1956, ông được cử giữ chức Trưởng Phòng Huấn học Nha giáo dục phổ thông. Năm 1956 đến 1957, ông giữ nhiệm vụ Tổ trưởng Tổ Văn học - Ban Tu thư thuộc Bộ Giáo dục. Năm 1957, ông được bầu làm Tổ trưởng Tổ Giáo học pháp Khoa Văn học, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội. Năm 1962 ông làm Chủ nhiệm khoa Pháp để đào tạo giáo viên làm chuyên gia tiếng Pháp cho các nước châu Phi, châu Mỹ - Latinh, châu Đại Dương. Từ năm 1969, ông được điều động làm cán bộ nghiên cứu khoa học cho đến ngày về hưu.

Mặc dù được biết đến trong phong trào Thơ mới Năm 1936, ông được biết đến với bài thơ “*Ông đồ*” đăng trên báo *Tinh Hoa*, nhưng Vũ Đình Liên chưa xuất bản một tập thơ nào. Đầu năm 1941, trong một bức thư gửi Hoài Thanh, lúc Hoài Thanh làm cuốn *Thi nhân Việt Nam*, Vũ Đình Liên viết “*Tôi bao giờ cũng có cái cảm tưởng là không đạt được ý thơ của mình. Cũng vì không tin thơ tôi có chút giá trị gì nên đã lâu tôi không làm thơ nữa*”. Hoài Thanh nhận xét Vũ Đình Liên hạ mình quá đáng, nhưng ông cũng hiểu Vũ Đình Liên. Năm đó, Vũ Đình Liên mới có 23 tuổi. 23 tuổi còn quá trẻ, chưa đủ sức nghĩ tới những cái gì xa hơn, rộng lớn hơn.

Một số bài thơ của Vũ Đình Liên mà bạn đọc biết đến như *Ông đồ*, *Lòng ta là những hàng thành quách cũ*, *Lũy tre xanh*, *Người đàn bà điên ga Lưu Xá*... Cả đời mình Vũ Đình Liên có mấy tập sách như *Đôi mắt* (1957), *Sơ thảo lịch sử văn học Việt Nam* (cùng Nhóm Lê Quý Đôn-1957), *Nguyễn Đình Chiểu* (1957), *Những bông hoa ác*, (“*Les fleurs du Mal*”), thơ Baudelaire (dịch-1995).

Trong khoảng hơn một nghìn bài thơ viết tay của ông để lại cho con cháu, có rất nhiều bài thơ biểu lộ tình thương đồng loại. Đó là những bài mới đọc đầu đề ta đã thấy nhà thơ hướng

đến những số phận không may. Đó là những kẻ “*Thân tàn ma dại*”, “*Người đàn bà điên*”, “*Người kỹ nữ cầu Trò*”, “*Đứa trẻ ăn mày*”... Vũ Đình Liên, ngay từ buổi đầu làm thơ, đã tự nhận là nhà thơ của những người lao khổ. Trên báo *Phong Hóa*, số ngày 18-8-1934, ông đã viết:

*"Tôi muốn hát những bài ca thâm thiết
Như những tiếng kêu than của người đói rét"*.

Trong một chuyến về quê, nhà thơ Vũ Đình Liên cùng người bạn địa phương đi qua cái cầu xi măng, cầu khá dài. Nhà thơ hỏi người bạn và được biết cầu tên là cầu Trò và lai lịch của cái tên. Nguyên ngày xưa có cô nhà trò đi hát đêm, sáng sớm về qua lạch nước con thì gặp mưa gió, bị cảm lạnh và chết. Dân làng đem chôn trên bờ ngòi và lập miếu thờ. Câu chuyện này đã để lại cho Vũ Đình Liên niềm xúc động, nỗi xót thương khôn cùng. Ông nghĩ đến số phận đáng thương của những người phụ nữ nghèo khổ, có nhan sắc, có tài hoa đã phải mang tài sắc ấy mua vui cho những kẻ quyền quý giàu sang, cuối cùng phải chết một cách đau thương. Nhà thơ Vũ Đình Liên bị ám ảnh khôn nguôi đã làm bài thơ *Người kỹ nữ cầu Trò*:

*"Đường về Hà Nội, cầu Trò qua
Nghe chuyện người xưa, dạ xót xa
Đêm tiệc ai say làm phách đổ
Mai sương người thắm lớp mưa sa
Hai manh xiêm áo, khôn ngăn giá
Nửa kiếp phong trần luống rụng hoa
Vi phỏng Nguyễn Du còn bút lệ
Đoạn trường thêm mấy khúc bi ca"*

Vũ Đình Liên vẫn nguyên vẹn lòng thương xót, nỗi chia sẻ tê tái với những người kém may mắn đó. Bài thơ *Người đàn bà điên ga Lưu Xá* là một ví dụ. Ông đã gặp người đàn bà rách rưới, bán thịt trên sân ga. Mọi người trên toa tàu xa lánh, chỉ có ông nhà thơ có cái nhìn xót thương, đầy cảm thông với người đàn bà điên đó. Từ thơ vụn đến trong tâm hồn ông, một tâm nhạy cảm trước bất hạnh của người khác:

*"Tôi với người điên ngồi không nói
Dưới sàn trên ghế vẫn nhìn nhau"*

Nhà thơ nhận ra giữa mình và người điên kia như được trời xếp đặt để thương cảm, xếp đặt

Tranh “Ông đồ”
của danh họa
Bùi Xuân Phái.

số phận bên cạnh nhau: nhà thơ và người điên, người điên và nhà thơ:

"Ai xui khiến và ai xếp đặt

Một nhà thơ với một người điên"

Lời thơ Vũ Đình Liên không diễn được hết ý ở lòng ông. Nhưng vẫn đủ để ta nhận ra chất tâm hồn ông. Thương người nghèo khổ không chỉ là cái tứ của thơ ông mà là cách sống của đời ông. Mồng một Tết, ông gói đôi bánh chưng, mứt, trái cây... lần mò ra bên tàu xe ăn Tết cùng với những người thân tàn ma dại, tứ cố vô thân. Ông ăn uống kham khổ, mặc áo vải thô, đi bộ... dành tiền tặng những người nghèo khó. Tiền thưởng danh hiệu giáo viên nhân dân, nghe đâu được 10 triệu đồng, ông ủng hộ cho sinh viên nghèo.

Nhà thơ Vũ Đình Liên hẳn làm được bài thơ nào hay là ông đến gặp Bùi Xuân Phái để đọc thơ và sau đó, nhà thơ khẩn khoản nhờ bạn vẽ minh họa bài thơ đó. Ban đầu nhà thơ Vũ Đình Liên và nhà Nhiếp ảnh Trần Văn Lưu có ý muốn đặt tên cho căn gác xép là “Đền Văn Hóa”. Sau vì Bùi Xuân Phái nhận thấy có vẻ

to tát quá, ngại, ông lắc đầu cười hiền lành: "Thôi các ông ạ!". Chắc là Bùi Xuân Phái ngại, không muốn gặp những rắc rối. Sau đó “Đền Văn Hóa” được đặt tên cho căn gác xép của cụ Trần Văn Lưu ở 11 Hàng Bông.

Nhà thơ Vũ Đình Liên cũng có làm một số bài thơ về Bùi Xuân Phái, sau lần nhà thơ hỏi Bùi Xuân Phái, lý tưởng sống là gì? Bùi Xuân Phái cười, đáp “Lý tưởng sống của tôi là làm cho mọi người vui”. Nghe họa sĩ trả lời, nhà thơ lấy làm tâm đắc và làm bài **“Gửi Bùi Xuân Phái”**:

*"Người bảo tranh anh vốn sẵn buồn
Như thơ tôi vẫn cứ thương thương
Anh, tôi đâu phải không vui lắm
Nhân thế vì rằng chữa sưng luôn
Còn lẽ loài người da bọc thịt
Há như giống sói mồm phan sừng
Thieu thân nghệ thuật là duyên nghiệp
Đốt trái tim trầm gửi gió hương"*

Ông là bạn thân với Bùi Xuân Phái. Như lẽ thường tình, Bùi Xuân Phái đọc thơ ông, còn ông ngắm tranh Bùi Xuân Phái. Thơ ông có bài nêu lên cảm xúc đó, bài thơ *Ngắm tranh*:

*Tranh ngắm lòng càng rộng ý thơ,
Cả hồn quía khứ xót ông đồ.
Ba vắn thơ đã khơi nguồn nhớ,
Mấy mảnh giấy còn chấp cánh mơ.
Thanh sắc chua phai màu lệ cũ
Ảnh hình thắm đượm mối thương xưa
Hồn người nghiên bút nghìn năm trước
Khối hận đến giờ đã nhẹ chưa ...*

***

Bài thơ “Ông đồ” và tác giả đã được các báo chí nước ngoài giới thiệu qua gần 10 thứ tiếng: Anh, Pháp, Nga, Trung, Đức, Thụy Điển, Đan Mạch, Bồ Đào Nha, Ả Rập... Thật là một bài thơ bất hủ của nhà thơ Vũ Đình Liên. Trong “*Thi nhân Việt Nam*” của Hoài Thanh - Hoài Chân, Vũ Đình Liên chỉ được chọn vẹn vẹn có hai bài, thua cả những tác giả hiện tên tuổi đã mờ dần đi theo thời gian. Trong phong trào Thơ mới, không phải ai cũng có được bài thơ nổi tiếng như “Ông đồ” của Vũ Đình Liên. Cùng với “*Nhớ rừng*” của Thế Lữ, “*Đây thôn Vỹ Dạ*” của Hàn Mặc Tử,

“*Tiếng thu*” của Lưu Trọng Lư, “*Tổng biệt hành*” của Thâm Tâm... “*Ông đồ*” của Vũ Đình Liên nổi bật trong rừng thơ tiền chiến. Nó thuộc trong số những thi phẩm người yêu thơ nào cũng biết, cho dù họ có thể quên tên tác giả.

Hình như trong mỗi chúng ta ai cũng có một cõi để nhớ về. Một chiều đông nội nơi quê nhà. Một trưa hè trên sông. Một tiếng gõ chào buổi sáng. Những trò chơi tuổi thơ. Một thoáng buồn đầu... Rồi những tháng ngày trôi qua, những cái ngày xưa ấy không còn nữa. Một lúc nào đó, những cái ngày xưa ấy vụt trở lại trong ta, hiện lên mồn một trong ký ức, khiến cho chúng ta băng khuâng man mác. Không hiểu sao, đọc ông đồ của Vũ Đình Liên, tôi cứ nghĩ rằng nhà thơ viết bài thơ này đang ở trong tâm thế ấy.

"Mỗi năm hoa đào nở

Lại thấy ông đồ già

Bày mực tàu giấy đỏ

Bên phố đông người qua"

Ở đây có cảnh phố phường ngày Tết, có hoa đào, giấy đỏ nhưng dường như tác giả không dừng lại để tả cảnh mà chủ yếu bộc lộ một nỗi niềm. Tác giả không vẽ tranh, mà sống lại với bức tranh xưa, với những người, những cảnh của ngày xưa mỗi khi Tết đến hoa đào nở. Nỗi lòng nhà thơ càng da diết thì cảnh sắc, con người hiện ra càng rõ nét. Ông đồ trong bức tranh này là ông đồ trong ký ức của nỗi hoài niệm và lòng thương mệnh mang của nhà thơ.

Trong ký ức của mình, nhà thơ còn lưu giữ lại hình ảnh ông đồ viết câu đối ngày Tết thật đẹp:

"Bao nhiêu người thuê viết

Tám tắc ngợi khen tài

Hoa tay thảo những nét

Như phượng múa, rồng bay".

Cũng trong ký ức mình, nhà thơ vẫn lưu giữ một nỗi buồn u tịch trước cảnh ngày một vắng vẻ của những người viết câu đối Tết. Nỗi buồn của tác giả vẫn nguyên vẹn như ngày nào trước cảnh người thuê viết mỗi năm mỗi vắng. Câu thơ cũng vì thế mà như lắng lại, cảnh sắc cũng ngưng đọng lại, nhòa đi. Câu

thơ xa vắng một nỗi buồn mệnh mang, xe xót:

"Nhưng mỗi năm mỗi vắng

Người thuê viết nay đâu?

Giấy đỏ buồn không thắm

Mực đọng trong nghiên sầu..."

Hình ảnh ông đồ ngồi một mình không ai hay, lá vàng cứ hờ hững rơi, mưa bụi cứ hờ hững hay đọng lại trong ký ức nhà thơ một nỗi niềm thương cảm, day dứt không đành:

"Ông đồ vẫn ngồi đấy

Qua đường không ai hay

Lá vàng rơi trên giấy

Ngoài trời mưa bụi bay"

Câu thơ có nỗi buồn man mác, có nỗi lòng thương yêu tha thiết mà hình như cũng có cả lời sám hối với những gì của ngày xưa bỗng chốc bị thờ ơ, bị lãng quên ngay trong hiện tại.

Sau khi sống lại với hồi ức của ngày xưa, nhà thơ quay về với hiện tại, băng khuâng tự hỏi:

"Năm nay đào lại nở

Không thấy ông đồ xưa

Những người muôn năm cũ

Hồn ở đâu bây giờ?"

Cả bài thơ đọng lại trĩu nặng trong câu hỏi này. Đây không phải là câu hỏi để trả lời, mà để bộc lộ, để giải bày một nỗi niềm. Đó là nỗi hoài niệm trước những gì xưa cũ không còn nữa, và cũng là nỗi lòng thương cảm trước “*cái di tích tiêu tụy đáng thương của một thời tàn*” (Lời Vũ Đình Liên). Chính nỗi u hoài man mác và lòng thương mệnh mang này đã làm cho bài thơ *Ông đồ* đọng lại được với thời gian.

1. Huy Cận - Hà Minh Đức (Chủ biên) (1993), *Nhìn lại một cuộc cách mạng trong thi ca*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

2. Nguyễn Văn Long - Đỗ Đức Hiểu (2004), *Vũ Đình Liên*, trong sách *Từ điển Văn học (bộ mới)*, Nxb Thế giới, Hà Nội.

3. Vũ Quần Phương (1995), *Thơ với lời bình*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

4. Hoài Thanh - Hoài Chân (1941), *Thi nhân Việt Nam*, Nxb Hoa Tiên, Sài Gòn, 1967.

5. Vũ Đình Liên (1957), *Đôi mắt*, Nxb Văn nghệ, Hà Nội.

Tựa như vai trò, ý nghĩa và giá trị đa dạng của loài rắn, tuổi Rắn (sinh năm Ty) thường được coi là tuổi linh hoạt, nhạy bén, mưu lược, gặp nhiều may mắn và thành đạt. Phải chăng vì thế, trong số những danh nhân ảnh hưởng lớn tới tiến trình lịch sử Việt Nam, có khá nhiều vị tuổi Ty.

Danh nhân Việt Nam tuổi Ty.

Công Hiếu

Mộ Triệu Thị Trinh

* TRIỆU THỊ TRINH: Sinh năm Ất Tỵ 225, quê Thanh Hóa, nữ anh hùng dân tộc. Giỏi võ nghệ, chí khí lớn, năm 248 lãnh đạo nhân dân nổi dậy, quyết tâm lật đổ ách đô hộ của giặc Ngô. Cuộc khởi nghĩa nhanh chóng lan rộng, giải phóng phần lớn lãnh thổ quốc gia. Nhà Ngô phải phái viên tướng lão luyện Lục Dận đem viện binh sang, dùng nhiều thủ đoạn chính trị xảo quyệt kết hợp với đàn áp quân sự dữ dội. Bà Triệu chiến đấu đến cùng và anh dũng hy sinh.

* NGÔ CHÂN LƯU: Sinh năm Quý Tỵ 933, quê Thanh Hóa, quốc sư thời Đinh và Tiền Lê. Uyên bác, đạo hạnh, tu học ở chùa Khai Phong (Hà Nội) rồi trở thành người đứng đầu dòng thiền Quan Bích. Vua Đinh Tiên Hoàng rất trọng vọng, năm 973 phong cho hiệu là Khuông Việt đại sư, chức Tăng thống, thường cùng đàm đạo việc đại sự và xin ý kiến cố vấn của ông. Thời Tiền Lê, ông tham gia rộng rãi vào công việc triều chính và có cống hiến đặc biệt trong lĩnh vực đối ngoại.

* VŨ HỮU: Sinh năm Đinh Tỵ 1437, quê Hải Dương, danh sĩ, nhà toán học thời Hậu Lê. Thông minh toàn diện, đỗ hoàng giáp rồi làm đến chức Thượng thư (Bộ trưởng), tước Hầu và nổi tiếng là vị quan thanh liêm. Ngoài tài năng chính trị, văn thơ, ông còn là nhà toán học lớn. Bộ sách Lập thành toán pháp của ông là tác phẩm xuất sắc nhất trong nền toán học Việt Nam thời xưa.

* PHẠM HUY: Sinh năm Tân Tỵ 1461, quê Nghệ An, văn thần đời Lê Thánh Tông. Thạo việc chính trị, có tài ngoại giao, năm 1493 đỗ đồng tiến sĩ, từng đi sứ Trung Quốc và làm tới Thượng thư. Ông sáng danh bởi khí tiết, tinh thần chống cường quyền và hết lòng giúp đỡ người nghèo khổ yếu.

* BÙI HOÀN KHÁNH: Sinh năm Quý Tỵ 1473, quê Hưng Yên, danh thần đời Lê Thánh Tông. Rất giỏi văn chương, đỗ tiến sĩ lúc mới 17 tuổi và làm quan tới chức Thị lang. Giới sĩ phu mến mộ ông vì tài thơ phú, sự lịch thiệp và khí phách quân tử.

* ĐẶNG THẾ KHOA: Sinh năm Quý Tỵ 1593, quê Hà Nội, danh sĩ đời Lê Thần Tông. Dòng dõi nhà tướng nhưng học vấn cao rộng, văn võ song toàn, đặc biệt giản dị và cần kiệm. Từng cai quản cả vùng tây nam Bắc Bộ và đích thân cầm binh đánh bại quân Mạc. Tài giỏi, khảng khái và trong sạch, ông được nhân dân kính phục và triều đình Lê - Trịnh ưu trọng, thăng tới Tham tụng (tương đương Tể tướng).

* VŨ CÔNG ĐẠO: Sinh năm Kỷ Tỵ 1629, quê Hải Dương, đại thần thời Hậu Lê. Anh tuấn, uyên thâm, năm 1659 đỗ tiến sĩ, làm ngự sử kiêm việc giảng dạy trong cung vua, từng đi sứ Trung Quốc và thăng tới chức Thượng thư, tước Tử. Không những là một vị quan cương trực, dũng cảm, ông còn là một nhà sư phạm lỗi lạc và đào tạo được nhiều học trò danh tiếng.

* NGUYỄN BÁ LÂN: Sinh năm Tân Tỵ 1701, quê Hà Nội, cao sĩ, nhà thơ thời Lê mạt. Năm 30 tuổi đỗ tiến sĩ, làm quan đến chức Thượng thư, hàm Thái bảo. Khí phách ngang tàng và nổi tiếng văn chương, được người đương thời tôn xưng là 1 trong 4 "con hổ" ở kinh đô (Tràng An tứ hổ). Ông để lại những bài phú cực hay trong lịch sử văn học Việt Nam.

* VŨ HUY TẤN: Sinh năm Kỷ Tỵ 1749, quê

Hải Dương, danh sĩ đời Lê Hiến Tông và thời Tây Sơn. Năm 1768, đỗ giải nguyên rồi làm Thị nội ở Viện Hàn lâm. Khi vua Quang Trung ra Bắc, ông tích cực giúp triều Tây Sơn trị nước, an dân, được thăng tới Thượng thư. Hai lần đi sứ Trung Quốc, rất được nể phục bởi tài ứng đối cùng thái độ quyết liệt giáng trả sự xúc phạm của quan lại nhà Thanh, bảo vệ vẹn toàn quốc thể và lòng tự tôn dân tộc.

* NGUYỄN VĂN THOẠI: Sinh năm Tân Ty 1761, quê Quảng Nam, đại thần, nhà doanh điền thời Nguyễn. Năm 16 tuổi, gia nhập quân đội Nguyễn Ánh, rất trung thành và lập nhiều chiến công, được phong tước Hầu, làm tới Thượng đạo Tướng quân. Là võ quan xuất sắc và nhà hành chính mưu lược, sau khi Gia Long lên ngôi, ông được tin cử làm Bảo hộ Cao Miên (cai quản toàn bộ những lãnh thổ hải ngoại phụ thuộc triều Nguyễn). Ông còn tự thiết kế và chỉ huy việc đào nhiều kênh lớn ở miền tây Nam Bộ, đem lại hiệu quả đặc biệt về doanh điền, thủy lợi, giao thương và quốc phòng.

* LÝ VĂN PHÚC: Sinh năm Ất Ty 1785, quê Hà Nội, danh sĩ thời Nguyễn. Năm 1819, đỗ hương tiến rồi trải qua hàng loạt chức vụ quan trọng trong ba bộ Lễ - Hộ - Binh. Từng nhiều lần đi công cán Trung Quốc, các nước Đông Nam Á, cống hiến lớn cho nền ngoại giao và việc nâng cao vị thế nước nhà. Là chính khách kiên định, bất khuất, ông còn là nhà văn đa tài với hàng chục tác phẩm giá trị.

* TRƯƠNG QUỐC DỤNG: Sinh năm Đinh Ty 1797, quê Hà Tĩnh, đại thần đời Minh Mạng. Năm 32 tuổi, đỗ tiến sĩ, làm tới Thượng thư. Nổi tiếng liêm chính, ngay

thẳng, không xu phụ kẻ quyền thế và từng nhiều lần cầm quân dẹp loạn, ông là người góp phần quan trọng giữ gìn trị an thời Nguyễn.

* CAO BÁ QUÁT: Sinh năm Kỷ Ty 1809, quê Hà Nội, danh sĩ đời Tự Đức. Cực kỳ thông minh, chí khí lớn, giỏi văn chương (cùng với Nguyễn Siêu được người đương thời

xưng tụng "thần Siêu thánh Quát"). Từ năm 1841, làm quan chức sơ phạm, có công phát hiện và nâng đỡ nhiều nhân tài. Chán ghét triều đình suy đồi, năm 1854 lãnh đạo nông dân Mỹ Lương nổi dậy khởi nghĩa nhưng bị đàn áp và thất bại. Ông là tấm gương người sáng về tài hoa và tiết tháo nam nhi.

* NGUYỄN DUY: Sinh năm Kỷ Ty 1809, quê Thừa Thiên - Huế, danh thần nhà Nguyễn. Năm 1842, đỗ tiến sĩ, trải qua các chức vụ quan trọng và từng đi sứ nước ngoài nhiều lần. Nổi tiếng dũng cảm, xông xáo, nghị lực và nghĩa khí, ông được cử chỉ huy quân dân Đà Nẵng, Quảng Nam, Sài Gòn... trực tiếp đánh giặc khi Pháp mở màn xâm lược Việt Nam. Ngày 25/2/1861, ông hy sinh oanh liệt trong cuộc huyết chiến bảo vệ đại đồn Chí Hòa.

* TRẦN TRỌNG KHIÊM: Sinh năm Tân Ty 1821, quê Phú Thọ, nhà yêu nước, người Việt Nam đầu tiên đến Hoa Kỳ. Bất mãn với chính quyền phong kiến làng xã, năm 1843 rời quê xin vào làm thủy thủ cho các đoàn tàu buôn quốc tế, qua rất nhiều nước Nam Á, Tây Á, Bắc Phi, Tây Âu..., cuối cùng đến Hoa Kỳ vào năm 1850. Ông tham gia thám hiểm miền Viễn Tây, rồi tới bang California, làm báo và hoạt động xã hội. Năm 1854, về nhập cư Hồng Kông, sau đó quay trở lại Việt Nam, khai phá và định cư tại Đồng Tháp. Năm

1864, Pháp chiếm 3 tỉnh Nam Kỳ; ông cùng Võ Duy Dương tuyển mộ nghĩa quân chống giặc, làm nên những chiến thắng vang dội. Ông hy sinh tại trận năm 1866. Cuộc đời phiêu du và bi hùng của ông từng là đề tài đặc sắc cho nhiều tác phẩm văn học, điện ảnh Việt Nam, Pháp, Mỹ.

* ĐÀO TẤN: Sinh năm Ất Tỵ 1845, quê Bình Định, danh sĩ, nhà soạn tuồng. Năm 1867, đỗ cử nhân, làm Tổng đốc Nghệ An rồi thăng tới Hiệp tá Đại học sĩ. Nổi tiếng liêm khiết,

công bằng, lại tài cư xử, giỏi văn thơ, thích soạn tuồng hát nên rất được người đương thời mến trọng. Ông là nhà soạn tuồng lớn nhất Việt Nam và dày công giữ gìn, phát triển bộ môn nghệ thuật sân khấu đậm tính dân tộc này.

* LÊ ĐÌNH DƯƠNG: Sinh năm Quý Tỵ 1893, quê Quảng Nam, chí sĩ cận đại. Là một lương y yêu nước, từng làm giám đốc bệnh viện, gia nhập Hội Quang phục Việt Nam và trở thành lãnh tụ của tổ chức cách mạng này. Nhân Chiến tranh Thế giới lần thứ nhất xảy ra ở châu Âu, ông cùng các đồng chí tích cực chuẩn bị cuộc nổi dậy cho vua Duy Tân tại miền Trung nhằm lật đổ nền thống trị thực dân. Sắp đến ngày khởi nghĩa thì sự việc bại lộ, ông bị địch bắt và hy sinh trong ngục khi mới 26 tuổi.

* DUONG BẠCH MAI: Sinh năm Ất Tỵ 1905, quê Bà Rịa - Vũng Tàu, nhà hoạt động chính trị. Du học ở Paris, gia nhập Đảng Việt Nam độc lập và Đảng Cộng sản Pháp. Năm 1929, sang Moskva liên lạc với Đảng Cộng sản Liên Xô rồi vào học tại Đại học Đông phương Stalin. Năm 1932, về nước, tích cực

hoạt động chính trị và báo chí. Phong trào ái quốc do ông lãnh đạo rất phát triển nhưng bị Pháp trấn áp khốc liệt, ông bị tù đầy nhiều lần. Cách mạng tháng Tám 1945, tham gia chỉ huy cướp chính quyền ở Sài Gòn rồi phụ trách công tác an ninh, ngoại giao trong Lâm ủy Nam Bộ và đóng góp xuất sắc cho phái đoàn Việt Nam tại Hội nghị Đà Lạt 1946. Từ năm 1947, ông ra miền Bắc, giữ nhiều chức vụ quan trọng ở Trung ương.

* NAM CAO: Sinh năm Đinh Tỵ 1917, quê Hà Nam, nhà văn hiện đại. Say mê văn chương và sáng tác từ rất sớm, sở trường về truyện ngắn, tiểu thuyết, nổi danh bởi bút pháp độc đáo, sâu sắc và gợi cảm. Năm 1943, gia nhập Hội Văn hóa cứu quốc, hoạt động chính trị rồi làm công tác tuyên truyền ở Việt Bắc và hy sinh năm 1951. Ông là nhà văn hiện thực hàng đầu Việt Nam và sáng tạo được nhiều nhân vật điển hình.

* LÊ VĂN THỚI: Sinh năm Đinh Tỵ 1917, quê Tây Ninh, nhà khoa học xuất chúng. Thông minh, siêng năng, giàu chí tiến thủ. Tốt nghiệp tú tài toàn phần, giành học bổng du học Pháp rồi đỗ tiến sĩ lý - hóa hạng ưu khi mới 30 tuổi. Những năm 1947-1957, ông làm việc trong ngành sư phạm và công nghiệp Pháp, phụ trách lĩnh vực hóa hữu cơ, y sinh học, vật lý cơ cấu... Năm 1958, về Việt Nam, làm giáo sư giảng dạy và hoạt động khảo cứu, trải qua nhiều cương vị quan trọng. Rất quan

tâm và có công lớn đối với việc đặt nền móng hiện đại cho hệ thống thuật ngữ nước nhà. Uy tín khoa học, tài đức và lòng yêu Tổ quốc của ông đã nổi tiếng khắp thế giới.

Rắn là loài vật có ảnh hưởng khá mạnh mẽ và sâu rộng tới cả đời sống vật chất lẫn tinh thần của người Việt Nam. Suốt chiều dài lịch sử dân tộc, những năm Rắn (năm Ty) cũng ghi dấu ấn đậm nét, là thời điểm diễn ra những sự kiện quan trọng và đầy ý nghĩa.

NĂM TY VỚI NHỮNG SỰ KIỆN TRỌNG ĐẠI TRONG LỊCH SỬ VIỆT NAM

Quang Hưng

Nhà thờ Đức Bà
Ảnh: Lê Hồng Linh

*Tết cung đình
thời Nguyễn*

* **Năm Quý Ty 208 trước Công nguyên**, thủ lĩnh Thục Phán liên minh bộ lạc Âu Việt với bộ lạc Lạc Việt trên miền đất nước ta, tổ chức kháng chiến chống quân Tần thắng lợi, lập nên nước Âu Lạc, xưng là An Dương Vương, đóng đô ở Cổ Loa (Đông Anh - Hà Nội).

* **Năm Kỷ Ty 112 trước Công nguyên**, Tây Vu Vương phát động người Việt khắp nơi đứng dậy khởi nghĩa, làm tan rã ách đô hộ của nhà Triệu (Trung Quốc).

* **Năm Tân Ty 201**, do nhà Hán suy yếu, anh em Sĩ Nhiếp liên cát cứ, xây dựng lực lượng, tiến hành chấn hưng kinh tế và lập nhiều trường học trên miền đất nước ta.

* **Năm Kỷ Ty 549**, Triệu Quang Phục cầm quân từ đầm Dạ Trạch (Khoái Châu - Hưng Yên) tiến đánh giặc Lương, giành lại độc lập dân tộc.

* **Năm Tân Ty 981**, mùa Xuân, vua Lê Đại Hành tổng tấn công đại phá quân Tống, kháng chiến chống Tống lần thứ nhất thắng lợi hoàn toàn.

* **Năm Đinh Ty 1077**, tháng 1, Thái úy Lý Thường Kiệt đọc bài thơ Nam quốc sơn hà như một bản tuyên ngôn độc lập đầu tiên của dân tộc rồi đánh tan cuộc xâm lược lần thứ hai của giặc Tống bên bờ sông Như Nguyệt (sông Cầu - Bắc Ninh). Cũng năm này, tháng 3, lần đầu tiên tiến hành thi tuyển lại viên (công chức) trên toàn quốc.

* **Năm Tân Ty 1341**, tháng 10, ban hành bộ luật cơ bản thời Trần là Hình thư.

* **Năm Tân Ty 1401**, triều Hồ thực thi chính

sách hạn nô, dùng hệ lịch mới, làm sổ hộ khẩu trong cả nước, ấn định pháp chế, cơ cấu tổ chức bộ máy chính quyền và hàng loạt cải cách xã hội tiến bộ khác.

* **Năm Ất Ty 1425**, nghĩa quân Lam Sơn đại thắng, giải phóng miền Trung, tạo thế chủ động trên khắp chiến trường, tiến tới đánh đuổi hoàn toàn giặc Minh khỏi đất nước ta.

* **Năm Tân Ty 1461**, tháng 4, ban hành chính sách khuyến nông có quy mô lớn nhất dưới thời Lê sơ.

* **Năm Quý Ty 1533**, tháng 2, Nguyễn Kim tôn Lê Duy Ninh lên ngôi vua, kinh chống triều Mạc, mở đầu thời kỳ Lê trung hưng và nội chiến Nam - Bắc.

* **Năm Quý Ty 1593**, Trịnh Tùng đưa quân về Hải Dương, đánh bại nhà Mạc, thống nhất đất nước.

* **Năm Ất Ty 1725**, triều đình Lê - Trịnh cho tổng điều tra, quy hoạch, phân cấp lại ruộng đất và hệ thống thủy lợi; phối hợp với nhà Thanh (Trung Quốc) hội khám, đo đạc, ấn định lại đường biên giới Việt - Trung. Cuối năm này, chúa Trịnh sai yết thị để nhân dân phản ánh việc làm tốt - xấu của quan chức địa phương.

* **Năm Quý Ty 1773**, tại miền Nam, nghĩa binh Tây Sơn chiếm hạ thành Quy Nhơn (Bình Định) rồi làm chủ cả dải đất từ Quảng Ngãi đến Bình Thuận, đánh bại chính quyền chúa Nguyễn. Tại miền Bắc, nhà bác học Lê Quý Đôn hoàn thành bộ sách khoa học toàn diện (dạng từ điển bách khoa) đầu tiên ở nước

ta mang tên Văn đài loại ngữ.

* **Năm Ất Ty 1785**, sát trước Tết, quân Tây Sơn do Nguyễn Huệ chỉ huy đại thắng trận Rạch Gầm - Xoài Mút (Tiền Giang), diệt gần hết 2 vạn giặc Xiêm (Thái Lan) xâm lược.

* **Năm Kỷ Ty 1809**, tiến hành đại tu, nâng cấp và ban hành chính sách bảo vệ, quản lý hệ thống đê điều miền Bắc.

* **Năm Ất Ty 1905**, chí sĩ ái quốc Phan Bội Châu phát động phong trào Đông du, đưa thanh niên Việt Nam sang Nhật học tập và hoạt động cứu nước.

* **Năm Đinh Ty 1917**, ngày 30 tháng 8, Đội Cận (Trịnh Văn Cận) tổ chức và chỉ huy cuộc nổi dậy chống giặc Pháp tại Thái Nguyên.

* **Năm Kỷ Ty 1929**, tháng 3, thành lập chi bộ cộng sản đầu tiên ở Việt Nam. Ngày 28 tháng 7, lập ra Tổng Công hội Đỏ Bắc Kỳ (tiền thân của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam). Cũng năm này, hình thành nhiều tổ chức cộng sản và công đoàn trên khắp cả nước để lãnh đạo phong trào đấu tranh chống Pháp đang lên cao và chuẩn bị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam.

* **Năm Tân Ty 1941**, ngày 28 tháng 1, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc (Hồ Chí Minh) về nước trực tiếp chỉ đạo cách mạng. Ngày 19 tháng 5, thành lập Mặt trận Việt Minh - liên minh đoàn kết vì độc lập dân tộc gồm những lực lượng yêu nước đấu tranh chống phong kiến, thực dân, đế quốc.

* **Năm Quý Ty 1953**, ban hành các chính sách quan trọng là ruộng đất, dân tộc và tôn

giáo. Cuối năm này, quân ta mở Chiến dịch Đông Xuân 1953-1954 giành thế áp đảo trên chiến trường, dẫn tới chiến thắng hoàn toàn quân Pháp bằng Chiến dịch Điện Biên Phủ 1954.

* **Năm Ất Ty 1965**, miền Bắc thực hiện thành công kế hoạch 5 năm lần thứ nhất và kiên cường giáng trả những hoạt động leo thang chiến tranh của Mỹ. Ở miền Nam, ngày 18 tháng 8, chiến thắng oanh liệt Vạn Tường (Quảng Ngãi) đánh bại 8.000 lính Mỹ, diệt 900 tên đã mở màn cho cao trào tiêu diệt Mỹ - ngụy.

* **Năm Đinh Ty 1977**, ngày 4 tháng 2, thống nhất các tổ chức mặt trận của miền Bắc với miền Nam thành Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Ngày 20 tháng 9, Việt Nam trở thành hội viên chính thức thứ 149 của Liên Hiệp Quốc.

* **Năm Tân Ty 2001**, ngày 19 tháng 4, khai mạc Đại hội Đảng lần thứ 9. Cuối tháng 11, Quốc hội thông qua Nghị quyết về sửa đổi, bổ sung Hiến pháp năm 1992. Ngày 10 tháng 12, chính thức có hiệu lực Hiệp định Thương mại Việt Nam - Hoa Kỳ.

* **Năm Quý Ty 2013 này**, cả nước bước vào xuân mới với những thành tựu to lớn, chuyển biến tích cực về kinh tế, văn hóa, xã hội, khoa học - công nghệ. Cũng năm nay, chúng ta đón mừng nhiều lễ kỷ niệm trọng đại: 123 năm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (1890-2013), 45 năm cuộc Tổng tấn công và nổi dậy Xuân Mậu Thân (1968-2013), 40 năm ký kết Hiệp định Paris chấm dứt chiến tranh và lập lại hòa bình ở Việt Nam (1973-2013)...

Rực rỡ

MIỀN TÂY SÔNG NƯỚC

Chợ nổi là đặc thù văn hóa của đồng bằng sông Cửu Long, hàng trăm ghe xuồng trôi bèo bồng trên nước tạo thành khu chợ sầm uất chẳng khác nào chợ trên bờ. Tết đến xuân về, khắp chợ nổi rực rỡ sắc hoa đủ màu.

Gia Bảo

Ảnh: Lê Hồng Linh

*Chợ nổi ngày
xuân nhìn từ
trên cao.*

*Đủ loại hoa
trên ghe,
từ cúc,
vạn thọ...*

Và những nụ cười rạng rỡ...

*Mua bán
nhộn nhịp.
Nếu trên bờ
khách đi xe
máy, đi bộ, thì
dưới sông khách
dùng ghe xuống
để đến nơi
mua bán.*

*Cậu bé này
đang ngồi chờ
khách mua hoa.*

Từ khắp nơi hoa được đưa về bằng ghe, hội tụ với nhau thành chợ nổi - nét văn hóa đặc trưng của vùng sông nước miền Tây. Các chợ hoa nổi tiếng nhất ở đồng bằng sông Cửu Long như chợ Cái Răng (Cần Thơ), chợ Ngã Bảy (Hậu Giang), chợ Châu Đốc (An Giang)...

Đây là tòa nhà Washington Duke tòa nhà đầu tiên nằm trong khu Campus đã bị phá hủy năm 1911 trong một trận hỏa hoạn.

DUKE

K. Phạm *cổ kính*

Viện Đại học Duke là viện đại học nghiên cứu tư thục tại Durham, Bắc Carolina (Hoa Kỳ). Viện đại học này lấy tên Viện Đại học Duke chính thức vào năm 1924, nhưng hoạt động từ năm 1838. Được thành lập bởi Methodist và Quakers tại thị trấn Trinity năm 1838, trường chuyển đến Durham năm 1892. Bắt đầu từ thập niên 1970, ban điều hành Duke bắt đầu dự án dài hạn để mang lên danh tiếng của Duke trong và ngoài nước Mỹ.

Năm 2013, tạp chí U.S. News & World Report xếp trường dạy sinh viên bậc đại học của viện đại học vào hạng 8 khắp nước (từ hạng 5 năm

2006), trong khi xếp các trường y khoa, luật pháp, và thương mại vào hạng thứ 11.

Ngoài lớp học, nghiên cứu, và thể thao, Duke cũng nổi tiếng về trường sở lớn và kiến trúc Gothic, nhất là Nhà thờ Duke. Campus của Duke được bao phủ bởi rừng với tổng diện tích 35 km vuông, Duke bao gồm 3 khu Campus tại Durham cũng như một phòng thí nghiệm hàng hải tại Beaufort, Bắc Carolina. Campus Đông theo phong cách George (dành cho những sinh viên năm thứ nhất) và Campus Tây thiết kế theo phong cách Gothic. Trường được thiết kế chủ yếu bởi kiến trúc sư châu Phi Mỹ nổi tiếng Julian cây bạch dương kết hợp kiến trúc Gothic.

Khởi đầu một trong những tòa nhà đầu tiên trên Durham campus Đông là tòa nhà Washington Duke đã bị phá hủy bởi hỏa hoạn vào năm 1911. Năm 1924, con trai của Washington Duke, James B. Duke, thành lập Quỹ Duke, quỹ đã hỗ trợ các tổ chức và trong đó có Đại học Duke.

Levine Trung tâm Nghiên cứu khoa học Levine là một trang web cơ sở nghiên cứu liên ngành lớn nhất của bất kỳ trường đại học Mỹ. Duke tập trung phát triển trường thành một đại học nghiên cứu danh tiếng. Duke thường xuyên gửi các sinh viên tham dự các cuộc thi học thuật và thể thao hàng đầu thế giới.

Trong tháng 8 năm 2005, Duke và trường Đại học Quốc gia Singapore đã phát triển một chương trình hợp tác y tế, trong đó có lớp học đầu tiên vào năm 2007. Duke, còn hợp tác với

Figure Kiến trúc chính của campus phía Tây là kiến trúc Gothic. Ở đây có những kiểu hội trường lớn

Tòa nhà Duke Chapel là một biểu tượng của các trường đại học, nó có thể chứa 1600 người và 5200 phòng ban.

lớn nhất của Duke là vườn Sarah P. Duke được thành lập vào những năm 1930.

Hệ thống Thư viện Đại học Duke và Bảo tàng Nghệ thuật Nasher. Hệ thống Thư viện Đại học Duke là một trong mười thư viện lớn nhất Mỹ và lớn thứ 22 trong Hiệp hội các thư viện nghiên cứu. Ngoài hàng triệu cuốn sách, Duke có 17,7 triệu bản thảo, 1,2 triệu tài liệu công khai, và hàng chục ngàn bộ phim và video.

thành phố Côn Sơn, Trung Quốc và Đại học Vũ Hán, đang hình thành trường đại học liên doanh mới được đặt tên là Đại học Duke-Côn Sơn (DKU).

Duke Chapel, một biểu tượng cho các trường đại học, có thể chứa gần 1.600 người và có một cơ quan 5200 phòng ban. Đại học Duke sở hữu 220 công trình kiến trúc. Khuôn viên trường được chia thành bốn lĩnh vực chính: Tây, Đông, và các trường Trung tâm và Trung tâm Y tế, tất cả các kết nối thông qua một dịch vụ xe buýt miễn phí. Trên bờ biển Đại Tây Dương ở Beaufort, Duke sở hữu một phòng thí nghiệm biển. Một trong những điểm thu hút du khách

Bộ sưu tập nghệ thuật của Duke được đặt tại Bảo tàng Nghệ thuật Nasher trong Khu Trung tâm. Bảo tàng được thiết kế bởi Rafael Viñoly và được đặt tên cho Duke cựu sinh viên và nghệ thuật thu Raymond Nasher. Bảo tàng mở cửa vào năm 2005 với chi phí hơn \$ 23 triệu USD và có hơn 13.000 tác phẩm nghệ thuật, bao gồm các tác phẩm của William Cordova, Marlene Dumas, Olafur Eliasson, David Hammons, Barkley L. Hendricks, Christian Marclay, Kerry James Marshall, D Alma Thomas, Hank Willis Thomas, Bob Thompson, Kara Walker, Andy Warhol, Carrie Mae Weems, Ai Weiwei, Fred Wilson và Lynette Yiadom Boakye.

Khu vườn Sarah p. Duke mỗi năm đón tiếp 300.000 du khách tới tham quan

Buổi sáng tinh mơ chưa rõ mặt người. Thi thoảng hương nhài theo gió nhẹ bay từ khung trời cửa sổ. Nhìn về phía đông: Bình minh hé nở. Hồ nước trong xanh, lạnh lẽo, soi bóng sao mai nhấp nháy. Một bầu không khí tinh khôi, thuần khiết, sâu lắng.

Chênh chênh phía tây: Một vầng trăng mờ ảo sau đêm dài thao thức phiêu du. Thi hứng bàng lảng ập đến từ hiện thực của đất trời thánh thiện, từ dự cảm mông lung về một phương Đông pha chút huyền bí đang dần sáng, một phương Tây với vầng trăng lưu luyến đang đi vào hoài niệm sau đêm dài yên tĩnh.

Và cứ thế hương nhài theo gió nhẹ bay, ướp vào quá khứ để ngộ ra tiếng khóc đau thương, giọt mồ hôi quật khởi; ướp về tương lai vắng nghe tiếng cười rũng rẻng - những âm điệu của giàu sang, hạnh phúc, phồn vinh. Một niềm vui ngây ngất hòa cùng ước vọng về tiền đồ, tương lai xán lạn dưới bóng cờ hồng hào sáng, trong nhịp điệu rộn ràng của tháng ngày làm việc...

Đó là ý tứ và cảm hứng của bài thơ ƯỚP HƯƠNG HOA NHÀI mà tôi muốn gửi đến Bản tin ĐHQG-HCM với hy vọng góp một nốt nhạc vui vào số báo Tết nhân độ Xuân về.

Nguyễn Tấn Phát

Ướp thơm hoa nhài

*Thi thoảng hương nhài
Theo gió nhẹ bay từ khung trời cửa sổ.
Hương ướp phía đông- bình minh hé nở,
Nhấp nhánh sao mai,
lạnh đáy mặt hồ.
Hương ướp phía tây- vầng trăng lưu luyến,
Bàng lảng phiêu du pha màu lúa chín.
Hương về quá khứ ướp cánh đồng làng,
Nứt nẻ chân chim,
luồng cây rỉ máu...*

*Hương nhài theo gió
Thi thoảng bay bay
Ướp cánh tương lai
Tiếng cười rũng rẻng
Cờ hồng hào sáng
Bay rợp trong tim
Biển đảo ám lên
Tháng ngày rộn rã
Cỏ thơm lần giở
Lịch sử sang trang,
Liếc mắt đưa ngang
Má em ửng đỏ.*

*Hương nhài theo gió
Thi thoảng bay bay...*

Lương Sơn

Với người xây miếu trên quần đảo Hoàng Sa

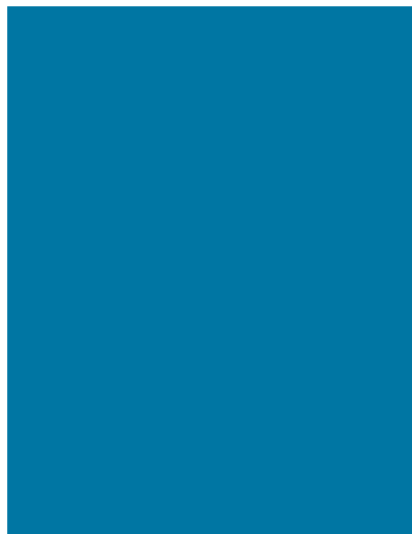
*Người đi xây miếu trên quần đảo Hoàng Sa
vượt trùng dương bằng con thuyền gỗ
phía chân trời giấu con bão tố
đáy biển sâu giấu đợt sóng thần?*

*Tia nắng và cát vàng kết hoa xuân
những đám mây xếp mâm ngũ quả
người thấp nén hương, đầu dây văng vẳng
Nam quốc sơn hà Nam đế cư...*

*Tiền nhân hiển linh giữa bốn bề mây gió
người về Phú Xuân kịp đón giao thừa?
Bạn đồng hành những ai nằm lại
ngàn năm gắn bó với đảo thiêng!*

*Ngôi có thể bay bởi cơn lốc xoáy
gỗ có thể tan bởi sóng bạc đầu.
Nét chữ ghi chủ quyền đất nước
trong tâm trí của người vẫn bền lâu.*

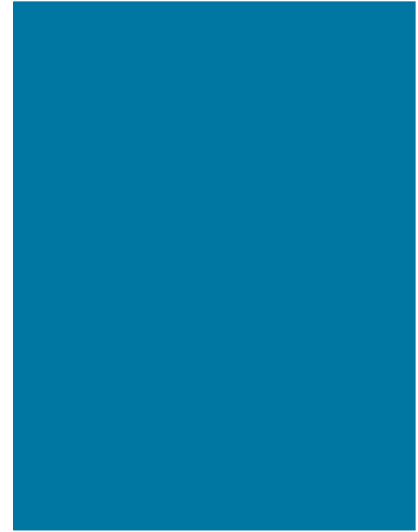

LIÊN HOAN SINH VIÊN QUỐC TẾ TẠI TRUNG TÂM KTX ĐHQG-HCM

Minh Minh

Lễ hội chào đón năm mới của KTX ĐHQG-HCM đã trở thành "đặc sản" truyền thống của sinh viên. Đây là chương trình có ý nghĩa quan trọng góp phần xây dựng đời sống tinh thần cho sinh viên cũng là dịp để lãnh đạo các trường, khoa hỏi thăm, động viên chúc tết sinh viên. Tối 31-12-2012, KTX ĐHQG-HCM đã tổ chức chương trình chào đón năm mới 2013 nằm trong chương trình Chào xuân mới 2013, sinh viên ĐHQG TP.HCM đã hóa trang thành nhiều dân tộc trên thế giới để tranh tài cuộc thi "Thời trang và vũ điệu". Trang phục truyền thống gắn với vũ điệu dân tộc của các quốc gia như Anh, Ấn Độ, Nhật Bản, Hàn Quốc (ảnh), Thái Lan... được các SV thể hiện sinh động. Dịp này, SV còn được tham gia liên hoan ẩm thực với các món nướng và thưởng thức chương trình văn nghệ đặc sắc do các ca sĩ chuyên nghiệp biểu diễn.

Khác mới mọi năm, năm nay SV KTX được thưởng thức các vũ điệu, ngắm những trang phục của các nước khác nhau trên thế giới. Theo đó mỗi nhóm SV (từ 2 người trở lên) sẽ chuẩn bị trang phục văn hóa của các nước mình yêu thích và so tài vũ điệu phù hợp với trang phục. Đây là những trải nghiệm thú vị.

■ **Nguyễn Phát Đạt** - *Múa yêu cũng khó lắm nhé*

Khi chọn trang phục Hàn Quốc và phần thi tài năng là Múa Yêu là một thử thách đối với đội. Thời gian thì là khó khăn nhất định đối với mỗi đội rồi đó nhưng lúc học từng động

tác múa uyển chuyển thật khó. Mình là con trai tay chân lóng ngóng giờ phải múa những điệu tình tứ quả thật hơi ngượng, nhưng nhờ đó mình hiểu thêm về một phần đời sống văn hóa của người Hàn Quốc. Mở đầu năm mới mình đã tập đi như người Hàn, chúc mọi người năm mới bằng tiếng Hàn đó là một sự thú vị lắm rồi.

■ **Lê Thị Như Ái** - *Trang phục của người Ai Cập luôn luôn nổi bật*

Năm mới đến trong giai đoạn thi cử nên khi tham gia vào Liên hoan mọi người trong nhóm hơi gấp gáp, thời gian chuẩn bị chỉ khoảng một tuần. Điều khó khăn của đội Ai Cập là đồ nữ không có. Mình đã đi tới hầu hết các địa điểm cho thuê đồ như Nhà văn hóa Thanh Niên, Nhà hát Bến Thành cũng không có bộ đồ ưng ý. Nhà văn hóa Thanh niên chỉ có một bộ duy nhất mà mình đã mặc hôm biểu diễn nên khi lên sân khấu chính không có sự đa dạng.

Thực sự thông tin về trang phục của Ai Cập không có nhiều thông tin nên gặp khó khăn trong việc tạo ra một bộ đồ như ý. Khi nhắc tới Ai Cập phần lớn các bạn bị lẫn với trang phục của Ấn Độ. Các thông tin ít ỏi mình dựa vào những người bạn học Đông Phương học còn phần năng khiếu rất may là có các anh chị trong CLB Phát thanh hỗ trợ. Thật vui vì sau từng đó khó khăn mình cũng có thể hoàn thành được trang phục của một đất nước. Năm mới đối với mình đã là cả sự bận rộn kéo dài từ 2013.

■ **Đoàn Ngọc Nhi** - *Người bạn láng giềng Campuchia*

Khi chọn trang phục Campuchia thật là ra các nhóm khác đã nhanh tay chọn hết rồi chỉ còn lại Campuchia mà thôi, nhưng mà đó có thể là một điều lợi thế hơn bởi Campuchia là nước láng giềng hữu nghị khá gần gũi với Việt Nam. Trong lãnh thổ Việt Nam, dân tộc Khơ me sinh sống rất nhiều, qua tiếp xúc và gần gũi mình cảm nhận được những nét đặc sắc trong văn hóa của quốc gia này, đặc biệt là trang phục và những điệu múa dân gian rất đặc trưng. Vì vậy mình đã quyết định chọn Campuchia cho phần biểu diễn của mình. Trước đêm diễn khoảng bốn ngày, nhóm mình đã diễn tập rất nhiều lần từ phần mở đầu chào khán giả, cho đến phần "catwalk" và thi tài năng. Phần thi ngắn ngủi nhưng đủ để mình hiểu một phần văn hóa của người bạn láng giềng.

■ **Nguyễn Minh Đạt** - *Ấn Độ những điệu múa sôi động*

Ngay sau khi biết được thông tin về LH sinh viên Quốc tế mình và một người chị quyết định chọn Ấn Độ để thể hiện vì mình thích nền văn hóa của Ấn Độ và dù gì văn hóa đó cũng gần gũi với Việt Nam. Và tất nhiên là sự kết hợp đó hoàn hảo hơn suy nghĩ của cả hai.

Mỗi đội có khoảng hơn một tuần để tập luyện các tiết mục thi tài năng, đội mình chọn múa Ấn Độ, dù cả hai chị em đang thi cử rất bận rộn. Khi tập do có nhiều động tác lắc hông, quỳ xõm nên đầu gối của hai chị em đều bầm, và đau hông vì không thường xuyên múa thể loại này. Trước đêm thi thì đội mình cũng hoàn tất phần thi tài năng của mình, ai cũng mệt... nhưng rất vui vì được làm việc chung với nhau.

Tới phần thi tài năng thì được sự ủng hộ rất nhiều từ các bạn ở các đội khác trong cách gà, hai chị em cũng rất tự tin khi trình diễn và vô cùng thú vị khi được các bạn khán giả ở dưới reo hò cổ vũ, tuy vẫn còn vài chỗ diễn bị lệch so với lúc tập nhưng mình vẫn rất hài lòng về bài dự thi của đội. Thậm chí khi diễn xong có bạn sinh viên còn hỏi mình có phải từ Ấn Độ đến không.

Điều quan trọng hơn là được chào đón năm mới 2013 bên những người anh, chị, bạn bè thân yêu trong CLB, được thể hiện và hòa mình vào các điệu nhảy. Đây là một trong những kỉ niệm khó quên của mình khi sinh sống và học tập tại KTX ĐHQG-HCM và đó cũng là một khởi đầu của 2013 đầy sôi động.

An Chi

Đừng hỏi - Hãy hỏi.

* Thiên Hương (TP.HCM):

Trong bài “Bình Ngô Đại Cáo là của Vua Lê Thái Tổ chẳng phải của Nguyễn Trãi!”, đăng trên mạng *leanhchi.com*, tác giả Lê Anh Chí có nhắc tới lời của tổng thống Hoa Kỳ thứ 35 là John F. Kennedy trong đoạn sau đây:

“Câu nói nổi tiếng của Tổng thống Kennedy :

Ask not what your country can do for you, ask what you can do for your country.

Tạm dịch :

Hãy đòi hỏi : chẳng phải những điều tổ quốc có thể làm cho anh.

Hãy đòi hỏi : những điều anh có thể làm cho tổ quốc anh.”

Xin hỏi ông An Chi có nhận xét gì về lời dịch từ Anh sang Việt của ông Lê Anh Chí. Và ông có nhận xét gì về cách dùng thức mệnh lệnh phủ định của ông Kennedy. Xin cảm ơn.

An Chi : Chúng tôi có thể trả lời ngay rằng tác giả Lê Anh Chí không phải là người biết tiếng Anh. Ngay ở hai từ đầu tiên thì ông cũng đã dịch sai; chẳng những thế mà cách diễn đạt bằng tiếng Việt của ông ở đây cũng ... mù mờ với hai câu:

“Hãy đòi hỏi : chẳng phải những điều tổ quốc có thể làm cho anh.

Hãy đòi hỏi : những điều anh có thể làm cho tổ quốc anh.”

Chúng tôi thậm chí còn mạn phép tự hỏi đó có phải là tiếng Việt chánh công hay không nữa là đằng khác! Còn về cách hiểu tiếng Anh thì, ngay từ đầu câu, ông đã sai một ly, đi một dặm rồi. Ở đây, “not” là một phó từ (adverb) đi chung với động từ “ask” để tạo thức mệnh lệnh phủ định (negative imperative) cho động từ này. Vậy “ask not” đương nhiên có nghĩa là “đừng hỏi”, đối

lập với “ask” ở về sau là “hãy hỏi”. Việc ông Lê Anh Chí tách “not” ra khỏi “ask” để gắn nó với phần còn lại của câu (“what your country can do for you”) mà dịch thành “chẳng phải những điều tổ quốc có thể làm cho anh” chứng tỏ ông đã không hiểu được ngữ pháp của thứ tiếng này. Ông Kennedy thì đối lập “Ask not” với “Ask” còn ông Lê Anh Chí thì đồng hóa hai ý đó mà dịch thành “Hãy đòi hỏi” thì chẳng tội nghiệp cho từ ngữ lắm ư! Thực ra, lời của ông Kennedy có nghĩa là : “Đừng hỏi đất nước bạn có thể làm gì cho bạn; hãy hỏi bạn có thể làm gì cho đất nước mình.”

Kennedy không nói “do not ask” hoặc “don’t ask” mà nói “ask not”. Đây hiển nhiên là một lối nói trái với tập quán ngôn ngữ hiện hành nhưng thực ra là một lối nói đã từng tồn tại trong tiếng Anh ngày xưa. Hẳn là bạn và nhiều bạn đọc khác đã biết đến tác phẩm *Chuông nguyện hồn ai* của Ernest Hemingway, nói về cuộc nội chiến ở Tây Ban Nha hồi thập kỷ 30 của thế kỷ trước, mà tên trong tiếng Anh là *For Whom the Bell Tolls*. Nhan đề này của Hemingway thực ra là một cái điển lấy từ một câu của bài “Meditation 17” trong tác phẩm *Devotions upon Emergent Occasions* (1624) của John Donne (1572 – 1631) mà câu mở đầu là:

“Perchance he for whom this bell tolls may be so ill as that he knows not it tolls for him [...] and I know not that.” (Có lẽ kẻ mà tiếng chuông cầu hồn này rung lên có thể bị bệnh đến nỗi hẳn không biết nó vang lên vì hẳn [...] và tôi không biết điều đó).

Trong câu này, Donne đã viết “he knows not” thay vì “he does not [hoặc “doesn’t”] know” (hẳn không biết) và “I know not” thay vì “I do not [hoặc “don’t”] know (tôi không biết) như hiện nay. Cũng John

Donne, trong bài thơ “Song”, đã viết:

First, we lov’d well and faithfully,

Yet knew not what we lov’d, nor why [...].

(Ban đầu ta yêu nhau thắm thiết, chân tình

Tuy chẳng biết yêu gì [ở nhau] và vì sao [...]).

Ở đây, thay vì “did not [hoặc “didn’t”] know” thì Donne lại viết “knew not”.

Một người nữa ta có thể kể ra đây chính là văn hào William Shakespeare. Trong lời độc thoại nổi tiếng của Hamlet (kịch *Hamlet*, hồi III, cảnh I), Shakespeare viết :

“No traveler returns, puzzles the will,

And makes us rather bear those ills we have

Than fly to others that we know not of ?”

(Không một du khách nào còn quay trở lại, nỗi sợ làm cho tâm trí rối bời và bắt ta phải cam chịu mọi khổ nhục trên cõi thế này còn hơn là bay tới những nỗi khổ nhục khác mà ta chưa hề biết tới? – Đào Anh Kha, Bùi Ý, Bùi Phụng dịch).

Shakespeare cũng viết “we know not” thay vì “we do not [hoặc “don’t”] know”) như ngày nay. Và đặc biệt là tên của hoa lưu ly trong tiếng Anh là “forget-me-not” (“đừng quên tôi”), cũng được cấu tạo theo thức mệnh lệnh phủ định của động từ trong tiếng Anh ngày xưa. Tác phẩm cuối cùng mà chúng tôi muốn dẫn là bốn bản tiếng Anh xưa của *Kinh Thánh* (King James Bible - Cambridge Ed.; King James 2000 Bible - ©2003; American King James Version và American Standard Version), đối chiếu với một bản tiếng Anh hiện đại là English Standard Version (©2001). Sau đây là “Acts 23:5” (Sách Công vụ các Tông đồ 32 : 5) theo từng ấn bản nói

trên:

King James Bible (Cambridge Ed.):

“Then said Paul, I wist not, brethren, that he was the high priest: for it is written, Thou shalt not speak evil of the ruler of thy people.”

King James 2000 Bible (©2003):

“Then said Paul, I knew not, brethren, that he was the high priest: for it is written, You shall not speak evil of the ruler of your people.”

American King James Version :

“Then said Paul, I knew not, brothers, that he was the high priest: for it is written, You shall not speak evil of the ruler of your people.”

American Standard Version:

“And Paul said, I knew not, brethren, that he was high priest: for it is written, Thou shalt not speak evil of a ruler of thy people.”

Kinh Thánh – Cựu ước và Tân ước (bản dịch năm 1926, Nxb Tôn giáo in lại) đã cho đoạn tương ứng bằng tiếng Việt như sau:

“Phao-lô trả lời rằng: Hỡi anh em, tôi chẳng biết là thầy cả thượng-phẩm; vì có chép rằng: Chớ sỉ-nhục người cai-trị dân mình.”

Bốn bản trên đều viết khác cách nói ngày nay: “wist not” (“wist” là quá khứ giản đơn của “to wit” = biết) hoặc “knew not” nhưng *English Standard Version (©2001)* thì viết theo ngữ pháp hiện đại là “did not know”:

“And Paul said, “I did not know, brothers, that he was the high priest, for it is written, ‘You shall not speak evil of a ruler of your people.’”

Nhưng tại sao tổng thống đòi thứ 35 của Hoa Kỳ lại theo xưa mà không nói cho đúng với ngữ pháp của tiếng Anh hiện đại? Đó là do ông ta muốn “chơi” tu từ, dùng lối nói cổ xưa để tăng cường tính chất long trọng cho lời hùng biện của mình trong diễn văn nhậm chức ngày 20-1-1961 tại Washington.

Chính vì Kennedy “chơi” kiểu la nên Lê Anh Chí mới không biết được rằng “ask not” là “đừng hỏi” mà dịch lời của ông này thành một câu ngộ nghĩnh :

“Hãy đòi hỏi : chẳng phải những điều tổ quốc có thể làm cho anh.”

Chúng tôi thậm chí còn không biết câu này của ông Lê Anh Chí có phải là tiếng Việt hay không nữa.

Cuối cùng, xin nói rằng người viết diễn văn cho ông Kennedy là Ted Sorensen, chứ không phải Shriver như ông Lê Anh Chí đã khẳng định.

Cách xưng hô thời xưa.

* **Đức Trí (TP.HCM):** Thưa học giả An Chi! Vừa rồi tôi có xem phim “Huyền sử Thiên đô”, nói về Lý Công Uẩn dựng triều Lý. Tôi thấy ở trong phim, người ta xưng hô với nhau ông – tôi; anh trai gọi em gái bằng em; trai gái gọi nhau cũng bằng anh em... Theo thiển nghĩ của tôi, thời đó chúng ta hoàn toàn dùng chữ Hán, vì vậy cách xưng hô cũng phải theo từ Hán Việt, anh em gọi nhau xưng huynh, gọi muội; hoặc xưng là ta (không gọi là tôi...). Xin ví dụ nhỏ như vậy.

Vậy theo học giả An Chi, các bậc tiền nhân ngày xưa xưng hô và gọi nhau như thế nào? Cũng biết, chúng ta không thể “ghi âm” lời của các cụ, cho nên rất khó có thể xác định được chính xác. Hy vọng rằng, với tri thức uyên thâm của mình, học giả có thể tìm hiểu giúp chúng tôi được không?

Trả lời: Xin thú thật với bạn là chúng tôi chưa có điều kiện thu thập đủ tư liệu để thuật lại một cách đầy đủ về cách xưng hô của ông cha ta ngày xưa. Vậy xin chỉ trao đổi với bạn trong phạm vi những điều kiện hiện có mà thôi.

Bạn cho rằng “thời đó (đầu đời Lý) chúng ta hoàn toàn dùng chữ

Hán”. Thực ra thì không phải như thế vì, nói chung, trong suốt thời kỳ phong kiến tự chủ, ta chỉ sử dụng chữ Hán làm quốc gia văn tự, nói rõ ra là chỉ dùng nó trên văn kiện và trong sách vở mà thôi. Dân ta vẫn nói tiếng Việt với nhau; mà vua quan trong triều đình cũng thế. Nhưng do ảnh hưởng của nhiều thế kỷ bị Tàu cai trị nên từ vựng của tiếng Việt đã chứa đựng nhiều yếu tố gốc Hán, trong đó có gần như hầu hết những từ chỉ quan hệ thân tộc, như chúng tôi đã chứng minh trong bài “Từ nguyên của những từ chỉ quan hệ thân tộc”, trên *Năng lượng mới* số 70 (11-11-2011). Những từ này đã có mặt từ lâu trong từ vựng của tiếng Việt, như có thể thấy trong *Chỉ nam ngọc âm giải nghĩa* (khoảng thế kỷ XVII). Trong tác phẩm này, “Nhân luân bộ đệ tam” là chương thứ ba, đã dùng nhiều từ quen thuộc mà chúng tôi đã nêu để giảng (đổi dịch) các danh từ chỉ quan hệ thân tộc và xã hội bằng tiếng Hán (Xin x. bản phiên âm và chú giải của Trần Xuân Ngọc Lan, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội, 1985, tr.90-98).

Trong tiếng Việt, nhiều từ chỉ quan hệ thân tộc hoặc xã hội và cả một số danh từ chỉ người, lại được dùng làm từ xưng hô, mà một số tác giả gọi là đại từ nhân xưng, như: ông, bà, bố, mẹ, cô, cậu, dì, thím, v.v.. Chúng tôi cho rằng trong sinh hoạt hàng ngày, dân ta cũng xưng hô với nhau bằng những từ thông thường trên đây. Nhưng trước tiên, xin lưu ý bạn và bạn đọc rằng ta cần phân biệt từ chỉ quan hệ thân tộc và từ dùng để xưng hô. Đây là hai khái niệm riêng biệt, mặc dù từ xưng hô vốn là từ chỉ quan hệ thân tộc. Vì không phân biệt được hai khái niệm này nên có người đưa hàng loạt từ, ngữ chỉ quan hệ thân tộc ra mà gọi đó là “cách xưng hô thời xưa”, như DevilChild trên trang tukhuc.wordpress.com ngày 11-12-2012:

“(…) Ông nội/ngoại = gia gia; ông nội = nội tổ; bà nội = nội tổ mẫu; ông ngoại = ngoại tổ; bà ngoại = ngoại tổ mẫu; cha = phụ thân; mẹ = mẫu thân; anh trai kết nghĩa = nghĩa huynh; em trai kết nghĩa = nghĩa đệ; chị gái kết nghĩa = nghĩa tỷ; em gái kết nghĩa = nghĩa muội; cha nuôi = nghĩa phụ; mẹ nuôi = nghĩa mẫu; anh họ = biểu ca; chị họ = biểu tỷ; em trai họ = biểu đệ (…).”

Những từ, ngữ trên đây thực chất là một bảng từ vựng chỉ quan hệ thân tộc bằng tiếng Hán chứ thực ra thì, nói chung, những “nghĩa huynh”, “biểu ca”, “nghĩa tỷ”, “biểu tỷ”, v.v., do DevilChild đưa ra cũng chỉ là những yếu tố dùng trong văn bản bằng Hán văn Việt Nam chứ chẳng phải là những từ, ngữ quen thuộc dùng trong tiếng Việt hằng ngày của dân chúng. Dân chúng thì xưng hô với nhau giản dị và tự nhiên, chẳng hạn giữa vợ chồng, thì chồng có thể gọi vợ là “mình”, “bà nó”, “mẹ nó”, “bu nó”, “bủ nó”, “bầm nó”, “má nó”, “mạ nó”, “mợ nó”. Vợ có thể gọi chồng là “mình”, “ông nó”, “bố nó”, “ba nó”, “cha nó”, “cậu nó”. Còn giữa trai, gái thì “anh” và “em”:

- “Hôm qua tát nước đầu đình,
Bỏ quên cái áo trên cành hoa sen.

Em được thì cho anh xin

Hay là em để làm tin trong nhà ...”

- “Trèo lên cây bưởi hái hoa,
Bước xuống vườn cà hái nụ tầm xuân.

Nụ tầm xuân nở ra xanh biếc;

Em đã có chồng, anh tiếc lắm thay...”

- “Em như cục cứt trôi sông

Anh như con chó ngồi trông trên bờ.”

Đây, “anh” và “em”; thể thôi. Khách sáo và dè dặt hơn một tí thì “mình” với “ta”:

- “Mình nói dối ta mình hã còn son,

Ta đi qua ngõ thấy con mình bò.
Con mình nhũm trâu cùng tro,
Ta đi xách nước tắm cho con mình.”

- Mình về mình có nhớ ta.

Ta về ta nhớ hàm răng mình cười.

Trang trọng và thơ mộng hơn thì “chàng” và “nàng”, “thiếp”:

- Nàng về nuôi cái cùng con

Để anh đi trẩy nước non Cao Bằng.

- Một mai thiếp có xa chàng

Đôi bông thiếp trả, con chàng thiếp xin.

Ngay cả văn nhân, thi sĩ cũng xưng hô đúng với tinh thần của tiếng Việt, chẳng hạn Dương Khuê trong bài hát nói “*Hồng Hồng Tuyết Tuyết*”. Ở hai câu Hán văn trong phần “*Nói*” thì cụ già Dương dùng từ “quân” để chỉ người con gái và tự xưng là “ngã”:

- Ngã lãng du thời quân thượng thiếu,

Quân kim hứa giá ngã thành ông.

Nhưng ở phần “*Muõu*” “toàn Việt” thì Dương Khuê tự xưng là “ông” và gọi thẳng tên của cô đầu là “*Tuyết*”:

- Ngày xưa *Tuyết* muốn lấy ông
Ông chê *Tuyết* bé, *Tuyết* không biết gì

Bây giờ *Tuyết* đã đến thì

Ông muốn lấy *Tuyết*, *Tuyết* chê ông già.

Bằng hữu với nhau cũng xưng hô kiểu Việt Nam thuần túy trong văn thơ. Khi Dương Khuê qua đời, Nguyễn Khuyến khóc:

“- Kể tuổi tôi còn hơn tuổi bác,

Tôi lại đau trước bác mấy ngày;

Làm sao bác vội về ngay,

Chợt nghe, tôi bỗng chân tay rụng rời.

Nhưng điển hình thì có lẽ phải là từ xưng hô và từ chỉ quan hệ thân tộc trong *Truyện Kiều* của Nguyễn Du, tại đây “cha” được dùng 12 lần,

“mẹ” 6 lần, “chị” 13 lần, “em” 14 lần, “cậu” 1 lần, “ông” 15 lần, “bà” 8 lần, danh ngữ đẳng lập “ông bà” 4 lần, danh ngữ “mẹ cha” 2 lần, danh ngữ “chị em” 3 lần, v.v.. Cách dùng từ “phi Hán ngữ tính” này đã không mấy may làm giảm giá trị của *Truyện Kiều*. Ngược lại, hiện tượng này cho thấy sức sống mãnh liệt của tiếng Việt bên cạnh một ngôn ngữ “đại gia” là tiếng Hán, mặc dù bản thân nó vẫn thu nhận nhiều từ, ngữ của thứ tiếng này.

Ngay cả khi chuyển cách xưng hô của dân Tàu, giữa anh em với nhau, sang tiếng Việt, một số dịch giả cũng giữ đúng tinh thần của tiếng mẹ đẻ mà dùng “em”, “tôi”, v.v., chứ không dùng “huynh”, “đệ”. Chắc là nhiều bạn đã biết đến *Tam quốc diễn nghĩa*, trong đó có ba anh em kết nghĩa là Lưu Huyền Đức, Quan Công và Trương Phi. Xin đọc mấy câu đối đáp sau đây giữa họ với nhau, khi Trương Phi nổi nóng muốn giết Đổng Trác:

“Huyền Đức, Quan Công vội ngăn mà rằng:

- Không nên, hấn là quan của triều đình, em chớ nên tự tiện giết hấn!

Phi nói:

- Nếu không giết nó, mà lại ở đây làm đầy tớ cho nó sai khiến thì tôi không thể chịu được.”

Huyền Đức và Quan Công gọi Trương Phi là “em” còn Trương Phi thì tự xưng là “tôi”. Mấy câu trên đây nằm trong bản dịch của Phan Kế Bính do Bùi Kỷ hiệu đính, rồi lại do Lê Huy Tiêu và Lê Đức Niệm sửa chữa (tập 1, Nxb Đại học và Giáo dục chuyên nghiệp, Hà Nội, 1988, tr.47).

Cứ như đã biện luận ở trên thì ta có thể khẳng định rằng về nguyên tắc, việc xưng hô với nhau bằng “ông – tôi”, “anh – em”, v.v., trong phim “*Huyền sử Thiên đô*” cũng không phải là chuyện không thể chấp nhận được.

Ước vọng 2013

K. Phạm

● **Lý Chí An - Trường KHXH&NV: 2013**
Bước chuyển giữa học tập và trưởng thành

Chỉ còn ít ngày nữa là hết năm cũ điều bản thân mình muốn làm nhiều nhất đó chính là hoàn thành đồ án của mình trước khi được nghỉ tết Nguyên đán. Áp lực của việc học tập làm mình trưởng thành lên rất nhiều trong năm qua. 30 ngày tập trung nghiên cứu và học tập cho đồ án ít nhất mình cũng đã nâng cao được khả năng anh ngữ của mình vì toàn bộ đồ án bằng tiếng anh.

2013 bản thân mình sẽ "học" nhiều hơn, học tất cả mọi thứ từ kiến thức tới ứng xử... vì sau tết mình học hết môn, gần như là đi làm chuyên nghiệp rồi nên sẽ học được nhiều từ nghề, từ cuộc sống. 2013 đó là bước chuyển giữa học và sự trưởng thành nên việc học vẫn là điều quan trọng nhất. Điều mà người trẻ nào cũng mơ ước trong thời trẻ của mình là được đi đến được những nơi cùng trời cuối đất và những nơi yêu thích. Bản thân mình cũng không ngoại lệ, 2013 hi vọng mình sẽ có nhiều cơ hội trải nghiệm Tổ quốc.

● **Nguyễn Thị Quỳnh Liên - Trường ĐH Kinh tế - Luật: Để không nuôi tiếc thời sinh viên**

Năm 2013 mình đã là sinh viên năm 3 rồi, khoảng thời gian được làm sinh viên không còn bao nhiêu nữa, chẳng mấy chốc mình đã bước vào đời, nên ngay từ đầu năm 2012, nhóm bạn thân của mình đã có ý định sẽ cùng kinh doanh. Thêm một năm mới nữa lại đến, bản thân mình muốn phần đầu năm nay sẽ được đại diện cho ĐHQG-HCM vinh dự nhận danh hiệu sinh viên 5 tốt cấp Thành phố. Trong năm rồi mình cũng đã đạt được giải nhất cuộc thi UEL's Sáng tạo. Đề tài của nhóm mình đó là "Mũ bảo hiểm sáng tạo". Về chiếc mũ này nói ngắn gọn, thì bề ngoài khá là giống chiếc mũ vải bình thường, nhưng khi gặp điều kiện nguy hiểm xảy ra, có lực va đập mạnh thì sẽ cứng lại giống như mũ bảo hiểm thông thường. Lúc mới có ý tưởng nêu ra, thì bị các bạn cũng như người thân nghi ngờ nhiều lắm. Mọi người nói ý tưởng này là khá điên rồ. Thế nhưng nhóm vẫn quyết định làm, và kết quả là đã giành giải nhất cuộc thi đó. Ước vọng 2013 của mình là học tập tốt và hoàn thành những kế hoạch của sinh viên, buôn bán, đi chơi xa... thời sinh viên chẳng còn bao nhiêu nữa (cười).

Năm 2012 bỏ lại sau lưng bao bận rộn của học tập, thi cử và các hoạt động ngoại khóa, SV ĐHQG-HCM tiếp tục một năm học đầy kỳ vọng và hứng khởi. 2013 Ước vọng của SV ĐHQG-HCM là gì? Cùng chia tay những tiếc nuối 2012 và những ước vọng trong năm mới của SV ĐHQG-HCM.

● **Trần An - Trường ĐH Bách Khoa: TOEIC 750 cho bằng bạn bằng bè**

Năm 2012 trôi đi điều khiến mình hơi tiếc và "tức" là đăng kí trễ hạn Tiếp sức mùa thi 2012. Lúc còn là thí sinh thi đại học, khác với nhiều bạn bị hấp dẫn bởi chiếc áo mùa hè xanh mình lại đặc biệt ấn tượng với sắc tím của đội TSMT Trường ĐH Bách Khoa. Các anh chị không những tận tình hướng dẫn phòng thi, lo công tác giao thông, hậu cần quanh khu vực thi, mà còn lắng cho các trường hợp bỏ quên thẻ dự thi ở nhà, phát com cho các bạn thí sinh ở xa phải nghỉ trưa lại ở trường. Rồi cũng chính cái sắc tím đó xuất hiện ở giảng đường H1 trong buổi làm thủ tục đón tân sinh viên... Vậy là mình yêu đội WinBK, yêu Trung tâm Hỗ Trợ Sinh Viên & Việc Làm của trường! Suốt ba năm học tập ở trường, mình rất thích tham gia các hoạt động tình nguyện của đội WinBK và hằng hái đăng ký TSMT 2 năm liền (2010, 2011). Cứ mỗi một mùa thi trôi qua là có biết bao nhiêu kỉ niệm. Ấy vậy mà năm 2012, mình lại trễ hạn đăng ký, đó là cái mình tiếc nhất cho tới tận bây giờ.

Năm 2013, mình đã là sinh viên năm cuối rồi nên sẽ tập trung vào việc học. Thế nhưng, trước hết sẽ là một cái Tết hết mình bên gia đình để bù đắp những tháng ngày xa nhà vì Đồ án, Báo cáo... Sau đó là thi lấy ngay một tấm bằng TOEIC [hi vọng là >750] để bằng bạn bằng bè, Hiện tại mình đang thực hiện một đề tài NCKH: "Khảo sát ảnh hưởng của việc sử dụng sóng siêu âm trong quá trình trình ly, với hàm mục tiêu là lượng chất chiết thu được và chất lượng dịch chiết". Mình hi vọng bài báo cáo của mình sẽ làm rõ được những vấn đề tồn tại của các bài báo trước và được đánh giá cao trước hội đồng. Ước vọng 2013 của mình có nhỏ quá không nhỉ? (cười).

● **Nguyễn Hữu Vĩ - Trường ĐH KHXH & NV: Cẩm mốt những mục tiêu gần**

Mỗi năm đi qua thì ai cũng đã hoàn thành xong những dự án của riêng mình, đôi khi nhìn lại thì một số hài lòng, một số thì mong chữ "giá như" để hoàn thành nó tốt hơn. Đối với tôi thì điều chưa hài lòng đó có rất nhiều. Về học tập, những môn học nếu cố gắng nhiều hơn thì kết quả sẽ tốt hơn. Về công việc, có lẽ rất nhiều phải suy nghĩ, khi nhìn lại mục tiêu đặt ra từ đầu năm thì số lượng mục tiêu đạt được hơn 60% mà thôi. Về bạn bè, có lẽ là năm bất ổn nhất, nhiều công việc, cạnh tranh đã làm rạn nứt một số tình cảm. Tuy nhiên, không có gì hoàn hảo cả, và mình đã trải qua một cách êm đềm.

Những dự định cho năm con rắn của mình là đạt được bằng tốt nghiệp trong năm nay. Cố gắng làm việc để tích lũy kinh nghiệm cho vị trí công việc tốt hơn. Để đạt được những điều đó, mình đã chuẩn bị kĩ lưỡng, hi vọng đạt được 90% mục tiêu. Trước tiên là như vậy cái đã, thời gian thì chưa biết được điều gì vì thế mình nên cấm cho mình những cái mốt gần hơn để thực hiện trọn vẹn.

A high-angle photograph of terraced rice fields in a mountainous region. The terraces are filled with green rice plants, and a small waterfall flows down one of the terraces. In the background, there are more terraced fields and a small white building. The sky is clear and blue. The overall scene is a beautiful landscape of agricultural terraces.

Những điểm
Đu xuân
lý tưởng
CHO BẠN TRẺ MÙA TẾT

Phượt xuân ngày càng được các bạn trẻ lựa chọn trong dịp Tết, đó là một sự trải nghiệm thú vị. Trong hành trình ngao du khắp Tổ quốc, các bạn trẻ thường chọn thời điểm từ Tết tây đến Tết ta để thực hiện chuyến đi, đi là để thấy quê hương mình đẹp và rộng rãi như thế nào. Các điểm đến thú vị trong mùa Tết đang chờ bạn lên đường...

Thái Việt

Rất khó khăn để bạn có thể xuống tới các hang trên núi Minh Đạm

Đầu năm đón gió biển

Nếu "sức bạn có hạn" và thời gian không cho phép chỉ khoảng 1-2 ngày thì địa điểm lý tưởng nhất bạn có thể tham khảo đó là Long Hải (Vũng Tàu). Long Hải còn hoang sơ hơn TP Vũng Tàu và có nhiều điểm khám phá. Để di chuyển các bạn có thể đi xe máy hoặc xe đò tại Bến xe miền Đông TPHCM nhưng tiện nhất vẫn là xe máy để có thể di chuyển tận các nơi cần đến. Mất khoảng ba giờ đồng hồ để các bạn di chuyển từ TPHCM tới thị trấn Long Hải các điểm mà bạn không thể bỏ qua đó là Cảng cá Long Hải. Cảng cá Long Hải nằm ngay thị trấn Long Hải cảng chỉ hoạt động sôi nổi nhất là từ 4h sáng cho tới 8h sáng. Đây là lúc các tàu bè vào bờ đổ cá. Đến

vào dịp nào thì sự bận rộn của cảng cá cũng giúp bạn thoải mái hứng khởi bởi sự tấp nập vô vùng. Tại cảng cá ngoài để lại những bức ảnh đẹp bạn có thể thưởng nhiều đặc sản cây nhà lá vườn tại "trận" như bún cá, bánh canh mực...

Ngoài cảng cá biển Long Hải cực kì sạch và nhiều đồ ăn giá rẻ các tay ba lô còn được khám phá nhiều món ăn từ biển. Các khu nhà nghỉ tại khu Long Hải giá chỉ từ 150.000-300.000/phòng. Nếu bạn là một người thích giao tiếp thì hãy ghé Trung tâm điều dưỡng Thương binh Long Hải nằm trong thị trấn. Các cựu chiến binh, thương binh, bệnh binh ở đây luôn sẵn lòng kể cho các bạn nghe những câu chuyện thời chiến và cả những suy ngẫm chiêm nghiệm về tuổi trẻ và cuộc đời. Đừng ngại mở lòng bởi ở đây không hề có sự xa lạ nào cả.

Nếu thực sự muốn trải nghiệm bạn có thể ghé qua Long Đất (chạy dọc tỉnh lộ 44A) các làng chài ven biển, bạn có thể xin đi thuyền buổi sớm với các ngư dân để đánh bắt ghẹ gần bờ. Một số điểm bỏ túi khác như di tích lịch sử Minh Đạm, Dinh Cô...

Du ký miền Trung chiêm ngưỡng các Di sản Văn hóa thế giới

Huế, Quảng Nam có ba Di sản Văn hóa thế giới, phượt tết cụm du lịch Huế - Đà Nẵng - Hội An sẽ giúp bạn tiết kiệm được khá nhiều

Cầu Tràng Tiền
- Huế.

Ảnh: Trúc Lam

chi phí mà đi được rất nhiều nơi nổi bật của miền trung.

Sau tết, giá vé máy bay chiều từ TPHCM đi Đà Nẵng giảm mạnh đủ để các cư dân phượt tiết kiệm thời gian cho chuyến đi ra miền Trung bằng máy bay. Hiện tại các hãng khai thác đường bay từ TPHCM đi Đà Nẵng có Vietnam Airline, Jetstar, Air Mekong, Vietjet Air, hãy chọn các chuyến bay đêm để bạn có thể có được giá tốt nhất, từ Sân bay Đà Nẵng tới trung tâm thành phố khoảng 10km các bạn có thể di chuyển bằng taxi hoặc xe ôm, nếu ban ngày các bạn có thể chọn buýt.

Về lưu trú có rất nhiều nhà nghỉ bình dân ở đường Phan Chu Trinh và Nguyễn Tất Thành, tránh việc thuê các nhà nghỉ, khách sạn ở các đường 2/9 ngay sông Hàn giá sẽ cao hơn khu dân cư. Tại Đà Nẵng nhất định bạn phải thuê xe máy để có thể đi được hết các điểm của thành phố này. Dành hai ngày ở Đà Nẵng để bạn có thể dùng xe máy đi bán đảo Sơn Trà, bãi biển Mỹ Khê, cầu Thuận Phước và Bà Nà Hills... hãy tận hưởng đêm ở Sông Hàn.

Từ Đà Nẵng bạn nên đón xe đi Huế tại bến xe Đà Nẵng, mỗi giờ có một chuyến khởi hành đi Huế với giá 60.000 và mất khoảng ba giờ đồng hồ để bạn tới Huế. TP Huế khá nhỏ phù hợp cho các phương tiện di chuyển như xích lô hoặc đi bộ, nếu đến các lăng tẩm dọc sông Hương bạn nên thuê xe máy để đến. Thành nội, Trường Quốc Học, chợ Đông Ba, cầu Trường Tiền... bạn có thể đi bộ vào buổi chiều với các địa điểm tham quan gần. Món ăn không thể bỏ qua khi đến Huế là món cơm hến bán khá nhiều trên đường Mai Thúc Loan và món chè cung đình. Ban đêm bạn có thể đi dạo quanh thành nội, đi thuyền trên sông Hương hoặc thuê xích lô (khoảng 50.000) đi vào các con ngõ hẻm của thành nội bạn sẽ cảm nhận được điều thú vị như sống trong không gian cung đình thành quách ngày trước. Đến Huế là bạn đã được chiêm ngưỡng một di sản văn hóa của thế giới được công nhận đầu tiên tại Việt Nam đó là quần thể Cung đình Huế được công nhận năm 1993.

Từ Huế trở về Đà Nẵng bạn có thể thuê xe máy để đi Mỹ Sơn. Từ Đà Nẵng đi Mỹ Sơn

*Đêm rằm
phố cổ.
Ảnh: Lê Hồng Linh*

khoảng 60km. Đây là là tổ hợp bao gồm nhiều đền đài Chăm Pa, trong một thung lũng đường kính khoảng 2 km, bao quanh bởi đồi núi. Đây từng là nơi tổ chức cúng tế của vương triều Chăm pa cũng như là lăng mộ của các vị vua Chăm pa hay hoàng thân, quốc thích. Thánh địa Mỹ Sơn được coi là một trong những trung tâm đền đài chính của Ấn Độ giáo ở khu vực Đông Nam Á và là di sản duy nhất của thể loại này tại Việt Nam. Bạn để lại những bức ảnh và chiêm ngưỡng di sản văn hóa thứ hai của Việt Nam thánh địa Mỹ Sơn được công nhận năm 1999.

Từ Mỹ Sơn bạn trở lại phố cổ Hội An vào buổi chiều tà để ngắm sắc màu lung linh vào buổi tối của Phố cổ. Thường thức cao lầu, chè mè đen và ngắm Chùa Cầu, thả hoa đăng trên sông Hoài. Khoảng 10h tối bạn trở về Đà Nẵng và kết thúc hành trình của mình. Ngược lại TPHCM bạn có thể đi tàu hỏa để ngắm dải đất hùng vĩ miền Trung.

Côn Đảo - ra đảo đón xuân

Từ tháng 10 tới tháng 2 là mùa biển động

nhưng nếu may mắn có ngày biển đẹp bạn có thể hành trình một chuyến ra Côn Đảo đón xuân. Côn Đảo cách Vũng Tàu 180 km. Có hai cách để đi đến Côn Đảo là bằng đường bộ + đường thủy hoặc đường hàng không. Nếu chọn đường bộ và đường thủy bạn có thể đi xe xuống TP Vũng Tàu, thuyền xuất phát từ cảng Cát Lở chạy khoảng 12 giờ thì tới đảo. Các tàu thường xuất phát lúc 5 giờ chiều và đến nơi vào 5 giờ sáng hôm sau. Hiện có hai tàu khách Côn Đảo 9 và Côn Đảo 10 có giường nằm máy lạnh hoặc ghế ngồi. Giá vé khoảng 150.000 - 200.000VND/vé/người. Hai tàu này chỉ hoạt động trong điều kiện thời tiết tốt và phải đặt trước 2 - 3 tuần.

Từ bến tàu Côn Đảo, bạn có thể đi vào trung tâm là đảo Côn Lôn bằng xe ôm hoặc xe lam để đón khách ở ngay cảng. Trên đảo chưa có một hãng taxi nào, có thể tham quan đảo bằng xe gắn máy, giá cho thuê 120.000 - 150.000VND/ngày tùy xe số hay xe tay ga. Bạn nên kiểm tra kĩ bình xăng trước khi lên đường vì cả đảo chỉ có một trạm xăng.

Trên Côn Đảo dịch vụ về đêm và các dịch vụ

Côn Đảo
buổi hoàng hôn

Thú vị nhất là được đốt lửa nướng mực tại bãi biển

ăn uống khá đắt đỏ vì phụ thuộc vào đất liền, bạn nên chuẩn bị đồ đi rừng để khám phá rừng và thưởng thức các hải sản tươi sống tại cầu cảng giá rất rẻ.

Có một cách rất tiện lợi cho những người đi du lịch một mình là thuê xe ôm với giá 300.000VND/ngày để đi mọi nơi trên đảo; bác tài sẽ là hướng dẫn viên du lịch tự nguyện, nhiệt tình, cởi mở. Cách rẻ nhất nhưng khá tốn sức cho chuyên vi vu quanh đảo là thuê xe đạp, giá 30.000 VND/ngày. Những điểm tham quan tại Côn Đảo Nhà tù Côn Đảo và các hòn đảo nhỏ bên cạnh đảo lớn, nghĩa trang Hàng Dương. Côn Đảo có hai đặc sản đó là ốc Vú

nàng và mút hạt bàng loại cây phổ biến ở Côn Đảo. Ngoài ra, còn nhiều món ngon khác mà du khách không thể bỏ qua ở Côn Đảo như: cua mặt trăng, ghe, tôm hùm, trùn biển, gỏi cá mập, mắm hun, mắm hầu...

Nơi cùng trời cuối đất - Mũi Cà Mau

Đất Mũi Cà Mau được dân phượng mệnh danh là địa điểm du lịch tinh thần ngoài việc đặt chân đến một vùng trời cuối cùng của Tổ quốc. Khi đặt chân tới đây bạn sẽ thắm được câu thơ của Xuân Diệu:

*Tổ quốc tôi như một con tàu
Mũi thuyền ta đó - mũi Cà Mau
Những dòng sông rộng hơn ngàn thước
Trùng điệp một màu xanh lá được
Được thân cao vút, rẽ ngang mình
Trở xuống nghìn tay, ôm đất nước!
Tổ quốc tôi như một con tàu
Mũi thuyền ta đó - mũi Cà Mau*

Trên đường đi ta khám phá được một vùng đất rộng lớn, quanh năm ngập mặn chỉ trồng cây đước mà thôi. Rồi bạn sẽ liên tưởng lại tác phẩm Hương Rừng Cà Mau mới thấy "thắm" cái hay của nhà văn Sơn Nam...

Từ TPHCM bạn bắt xe đò đi tới TP Cà Mau rồi bắt xe đi về thị trấn Năm Căn (cách Cà Mau 50km). Từ đây bạn sẽ bắt tàu cao tốc đi ra đất mũi, mỗi giờ có một chuyến đi giá vé

Chùa Cao Dân

là 60.000. Dọc hai bên đường đi là những bãi đước xanh rợp. Từ bến thuyền cao tốc vào tới cột mốc tọa độ dài 6km phương tiện duy nhất đi lại là xe ôm. Bạn có thể ngắm cột mốc tọa độ và điểm cực nam của Tổ Quốc và lên vọng gác ngắm toàn bộ khu rừng đước cuối trời.

Nếu qua đêm ở đây bạn phải chuẩn bị thuốc chống muỗi vì các nhà nghỉ rất bình dân. Đây là điểm du ngoạn yên tĩnh nhất mang giá trị tinh thần cao. Bạn có thể trở về TP Cà Mau ngay trong ngày hoặc ngủ lại đêm.

Để chuyến đi không lãng phí bạn có thể ghé TP Cà Mau để làm một tour vòng quanh các chùa nổi tiếng Quan Âm cổ tự, Chùa bà Mã Châu, Chùa Hưng Quảng, Chùa Monivonsa BoPharam (Khơ me), chùa Cao Dân, đình Tân Hưng... tất cả đều nằm trong hoặc gần trung tâm TP Cà Mau.

*Chùa vàng, Thái Lan.
Ảnh: Nguyễn Văn Tuấn*

Phượt quốc tế bây giờ đã nằm trong tầm tay của các bạn trẻ bởi giá rẻ từ các hãng hàng không vận chuyển và những chính sách du lịch từ các nước. Nếu biết cách và khéo léo trong đi lại, lưu trú và ăn uống, phượt quốc tế hoàn toàn khả thi.

Phượt

quốc tế

Thái Việt

Thái Lan lựa chọn hàng đầu

Đất nước du lịch Thái Lan phù hợp cho các dân phượt trẻ TPHCM bằng cả hai đường bay và đường bộ. Tuy nhiên nếu bạn biết cách khéo léo những chuyến bay nối TPHCM và Bangkok chỉ vài chục đô. Những bạn trẻ thường chọn hai hãng hàng không Asia Air và Qatar Airways, Asia Air được mệnh danh là "xe buýt bay" nếu chịu khó săn vé bạn có thể mua được một vé với mức giá là 9 đô (200.000 đồng). thông thường giá vé của Asia Air từ 30-60 đô, riêng hãng Qatar có những chuyến bay đêm nối TPHCM và Doha quá cảnh tại Bangkok thì giá vé khoảng 30-60 usd nếu bạn chịu khó bay đêm và nghỉ một vài tiếng buổi đêm tại sân bay Bangkok.

Ở Thái có nhiều lựa chọn về phương tiện đi lại, buýt, tuk tuk, taxi, tàu điện ngầm, xe ôm. Nếu đi xe tuk tuk thì bạn nên mặc cả giá, còn khi đón Taxi bạn nhớ để ý ở Thái có hai dạng taxi, 1 dạng tính theo kilomet (như ở Việt Nam bạn đi bao nhiêu thì trả bấy nhiêu) và một dạng là mặc cả giá.

Đến Thái Lan và các nước Đông Nam Á khác (Trừ Myanmar) không cần phải xin Visa nếu du lịch không quá 30 ngày. Loại tiền của Thái dùng là tiền Bath, tiền Đô Mỹ và có nhiều nơi

Singapore. Ảnh: Nguyễn Văn Tuấn

nhận cả tiền Việt. Bạn có thể đổi tiền ở các khu phố tây hoặc tại ngân hàng Vinasiam (Đường Phó Đức Chính), 1 bath tương đương với 650 đ, nếu có USD bạn đổi từ USD qua tiền Thái sẽ lợi hơn 100 USD = 3100 bath.

Ở Thái kết nối internet là một việc không khó khăn nhưng giá cao ngất ngưỡng. 1h truy cập internet khoảng 70.000 VNĐ. Kể cả các khách sạn 3 sao của Thái cũng không có dịch vụ wifi miễn phí mà phải mua thẻ truy cập. Cước điện thoại nội mạng ở Thái khá rẻ, tuy nhiên nếu kết nối về Việt Nam một phút gọi có thể lên tới 36.000 VNĐ tùy theo mạng. Cách tốt nhất là từ VN gọi sang Thái với giá 3.600 VNĐ/phút.

Đồ ăn ở Thái Lan khá rẻ, bạn có thể ăn uống bằng couple trong các trung tâm thương mại, siêu thị. Mua sắm quần áo tại chợ đêm trước quảng trường Siam quần áo khá rẻ từ 100-150 bath một món, các mặt hàng bạn nên kiểm tra nhãn mác và xuất xứ vì có nhiều hàng từ Trung Quốc trà trộn bán cùng các hàng may mặc của Thái.

Về lưu trú bạn có thể tìm tới các hostel (dạng KTX sinh viên) sẽ tiết kiệm khá nhiều tiền lưu trú cho các dân phượt.

Ngoài Cung điện, Chùa Vàng, dạo các chợ

đêm, các mall nếu có thời gian bạn có thể đến Pattaya để trải nghiệm cuộc sống về đêm của thành phố này.

Singapore siêu tiết kiệm

Singapore Quốc đảo gần như nhập khẩu rất nhiều hàng hóa bởi vậy du lịch Sing có vẻ đắt đỏ. Tuy nhiên bù lại các hãng hàng không giá rẻ khuyến mãi bạn có thể mua được vé đi Sing với giá 1.5 triệu/khứ hồi. Có nhiều hãng hàng không như Tiger Airways, Jetstar, Asia Air...

Về lưu trú phần lớn các dân phượt lựa chọn hệ thống khách sạn 81 (gồm 20 khách sạn ở khắp Singapore), đi lại các bạn mua thẻ đi tàu điện ngầm hoặc đi xe buýt, giá mua thẻ là 15 đô sing trong đó có 7 đô để đi lại, khi dùng hết tiền nạp thêm tiền để đi tiếp, thẻ nạp có thể mua ở hệ thống Seven Eleven, khi không dùng nữa trả thẻ lại các bạn sẽ được trả lại tiền.

Ăn uống các bạn nên thử các món ăn của Sing, Ấn, Trung với giá từ 5 đô Sing, để tiết kiệm các bạn có thể dùng mì gói đem theo.

Đi chơi tại Sing ngoài thú vui shopping là duy nhất các bạn có thể đi tới Malaysia mà không cần nhập cảnh. Nếu biết co kéo chuyến đi của bạn chỉ tốn khoảng 5 triệu đồng.

Myanmar đất nước bí ẩn

Khoảng 8 triệu cho một chuyến đi Myanmar bí ẩn và đầy mê hoặc. Để đến Myanmar các bạn phải xin visa, phí xin visa là 30 USD ở Đại sứ quán tại Hà Nội và Lãnh sự quán Myanmar tại TP.HCM. Tuy có đường bay thẳng Sài Gòn, Hà Nội qua Myanmar của Vietnam Airlines nhưng giá rất cao, các bạn nên đặt của các hãng giá rẻ và thường quá cảnh tại Malaysia hoặc Bangkok Thái Lan rồi mới qua Yangon.

Các điểm không thể bỏ qua khi tới Myanmar đó là Golden Rock- một tảng đá đứng chênh

Bagan... Đẹp và cổ kính một cách bất ngờ

vênh trong 2500 năm rồi mà ko đổ, Bagan là thành cổ với gần 4000 ngôi chùa đẹp ngơ ngẩn, Mandalay và Inle Lake- một hồ đẹp nghiêng ngả. Myanmar thấp thoáng hình ảnh của Hà Nội năm 1990, mùa du lịch tốt nhất từ tháng 10 đến tháng 3, thời gian còn lại ở đất nước này nóng và mưa nhiều. Món ăn hơi khó, con người thì nói chung là dễ mến và hiếu khách, hiền đến thụ động.

Bagan trong tôi là cảm giác đứng ngây dại trên đền Schwesandaw ngắm hoàng hôn và tưởng tượng cách đây hàng chục thế kỉ, khi Myanmar còn hưng thịnh, thì người ta đã làm lễ hoành tráng và thần bí như thế nào trên những ngôi đền đẹp như thế này?

Còn Madalay là cảm giác gây ra một câu hỏi trong tôi, tại sao đất nước này lại lăm chừa đến thế? Người dân ở đây nghèo, rất nghèo có lẽ do bao nhiêu của cải và lòng tin đều đem ra để xây chùa hết. Và cuối cùng là Inle Lake là khuôn mặt khắc khổ, nụ cười hồn nhiên và hiền hậu của cậu lái thuyền mới 19 tuổi cho tôi trong suốt thời gian ở Inle Lake. 19 tuổi mà nhìn cậu già hơn tuổi 27 của tôi quá nhiều...

CHỦ NGHĨA NHÂN VĂN TRONG THỜ CÚNG TỔ TIÊN

Quỳnh Thanh

C hiều 30 tháng Chạp hàng năm, trong rất nhiều công việc chuẩn bị đón Tết Nguyên đán, các gia đình Việt Nam vẫn kính cẩn lau bàn thờ, trang hoàng bày biện hương hoa, đèn nến, lễ vật để tối hôm đó làm lễ "rước" tổ tiên về ăn Tết cùng con cháu. Trong ba ngày Tết, không lúc nào là không đốt đèn hương. Trong gia đình ngày Tết "sự có mặt" của tổ tiên như đậm ấm hơn, thiêng liêng hơn. Cho đến chiều mùng ba, hoặc mùng bốn, gia đình làm lễ "hóa vàng" tiễn tổ tiên.

Thực ra không chỉ ngày Tết Nguyên đán người Việt Nam mới đốt đèn hương, sắm lễ vật, mời rước tổ tiên về nhà, mà ngày giỗ, ngày rằm, ngày mùng một đầu tháng và khi có việc mừng như đám cưới, về nhà mới, con cháu đỗ đại học... dân ta đều khăn vái thỉnh đón các cụ "về" cùng chung vui với con cháu.

Việc thờ cúng người đã khuất mà trước hết là tổ tiên, ông bà là hiện tượng thường gặp trong cư dân các nước Đông Nam Á và Đông Á. Đối với người Khơ me đó là lễ Đôn- ta, người Lào, người Thái tục thờ cúng tổ tiên được lồng vào tín ngưỡng phật giáo trong các chùa chiền có tính chất tượng trưng.

Đạo thờ cúng tổ tiên của người Việt lại khác. Khác nhiều lắm. Nơi thờ cúng tổ tiên bao giờ cũng trang trọng nhất, trang hoàng đẹp nhất. Bàn thờ là công trình điêu khắc tinh tế, sơn son thiếp vàng. Hơn nữa, bàn thờ tổ tiên bao giờ cũng đặt vào gian chính giữa nhà, uy nghi. Ở thành phố nhà chật, nhân dân ta thường đặt bàn thờ ở nơi cao thông thoáng. Trong gian thờ còn treo câu đối hoành phi có nội dung tu nhân tích đức để phúc cho con cháu, con cháu cần nhớ "cần thủy tư nguyên" - uống nước nhớ nguồn.

Nhiều dòng họ còn có từ đường riêng. Từ đường là công tình kiến trúc điêu khắc công phu, tập trung sức lực, trí tuệ của cả họ. Từ đường xây dựng trên đất cao ráo, có bia đá ghi

công đức tổ tiên giúp dân giúp nước, đặc biệt các vị đỗ đạt cao, học hành giỏi được tôn vinh là tiên hiền của dòng họ, của làng. Có văn bia ở từ đường còn ghi cả điều lệ khuyến học.

Nói đến thờ cúng tổ tiên, không thể không nói đến gia phả ghi chép năm sinh, ngày mất và phần mộ của người đã khuất. Nhờ có sự ghi chép này mà mối dây huyết thống được kết nối lại.

Tổ tiên không phải là đáng siêu nhiên. Tổ tiên và con cháu rất gần gũi. Vào ngày giỗ, ngày Tết, con cháu thắp nén hương, dâng coi trà, mâm cỗ mời đón về cùng gia đình tỏ lòng thành kính, tưởng niệm, mong cầu tổ tiên phù hộ cho con cháu ăn nên làm ra và để tỏ lòng nhớ ơn công sinh thành dạy dỗ, gây dựng cơ nghiệp cho hậu thế, thực hiện đạo lý "uống nước nhớ nguồn" :

Con người có tổ có tông

như cây có cội như sông có nguồn.

Nhân dân ta quan niệm thờ cúng tổ tiên là đạo lý, có tính đạo đức, tính tín ngưỡng này coi con người trần thế làm trung tâm. Cụ Đồ Chiểu, nhà thơ yêu nước cuối thế kỷ 19 viết:

Thà đui mà giữ đạo nhà

còn hơn có mắt ông cha không thờ.

Nhà thơ đã coi việc thờ cúng tổ tiên là đạo nhà, cao cả lắm.

Đạo thờ cúng tổ tiên với từ đường, với gia phả đã tạo ra sự ngưng kết vững chắc của gia đình, của họ tộc. Sự ngưng kết này là sức mạnh, là điểm tựa giúp cho con người vượt qua nhiều trở ngại khó khăn trong cuộc sống. Nhiều chiến sĩ cách mạng hoạt động bí mật thời chống đế quốc Pháp, đế quốc Mỹ đã dựa vào gia đình họ tộc mà bảo tồn và tổ chức lực lượng. Mỗi thành viên trong gia đình khi gặp rủi ro, cũng nhờ vào anh em nội ngoại giúp đỡ, tạo nguồn sức mạnh vượt qua khó khăn. Sự ngưng kết này lại luôn luôn được tái lập, tái sinh bằng huyết thống, thật sự đáng quý, đáng trân trọng.

Đây là bức ảnh chụp năm 2007 bạn Minh Thư (Khoa Đông Phương trường Đh KHXH&NV). Cây mai trong ảnh được làm bởi sự kỳ công của nhiều người. Ảnh My Lăng

... Năm nối liền năm

P.T.K

Đối với tôi mọi việc trên đời đều là một trải nghiệm thú vị. Tết cũng vậy. Có những cái Tết tôi lựa chọn một cách khác biệt đó là "Xuân tình nguyện" đón Tết ở Đồn biên phòng Cửa khẩu Tịnh Biên (An Giang) cùng với các chiến sĩ. Sau những chuyến đi đó ngoài những bức ảnh lưu dấu thì những trang nhật ký còn đó nối liền năm. Mỗi người trẻ đều có những lựa chọn riêng biệt và bạn hãy thử một lần khác biệt xem sao.

26 Tết chia tay thành phố

23h30phút, 36 sinh viên của chiến dịch Xuân tình nguyện đi mặt trận An Giang xuất phát từ trường ĐH KHXXH&NV (ĐHQG-HCM). Ngôi trường hàng ngày đầy ắp những hoạt động nay trống trơn lặng im đến đáng sợ. Trong không khí trang nghiêm chúng tôi làm lễ chào cờ trước khi lên đường. Ai cũng lặng lẽ nghe lời dặn dò của thầy Hiệu trưởng, thầy là người cuối cùng rời khỏi trường trước khi về nhà đón Tết. Ngay sau lời căn dặn, chúng tôi lên xe trong hào hứng của một mùa xuân mới đang đến. Chiếc xe rời thành phố ngay trong đêm và chúng tôi biết một mùa xuân tình nguyện đã tới.

27 Tết năm đó là ngày Valentine

Sáng sớm chúng tôi đến An Giang trong cái nhìn lạ lẫm của người dân biên giới. Rất nhanh chóng để chúng tôi nhập cuộc cùng các chiến sĩ biên phòng của khẩu Tịnh Biên. Các anh đã nhường cho chúng tôi nguyên một dãy nhà tập thể với tất cả đủ 36 cái giường kê sát.

Ngay trong chiều, mọi người chuẩn bị cho ngày Valentine ngọt ngào. Chúng tôi đi bộ 5km dưới nắng và cát bay để tới đường đôn C1 thực hiện Valentine Day cho các chiến sĩ. Ngoài sức tưởng tượng của chúng tôi, người dân và trẻ em tới rất đông để nhòm mặt SV thành phố như thế nào. Mãi tận tối đêm mù mịt trong khúc hát chia tay, chúng tôi mới tạm biệt các chiến sĩ để về đôn biên phòng của khẩu Tịnh Biên. Ngày đầu tiên tròn trịa.

28 Tết nhớ ngày ở nhà gói bánh tét

Những ngày cuối năm chúng tôi gói bánh tét tại đôn C19 để tặng cho người dân. Lần đầu gói bánh tét chưa quen đầu to đầu nhỏ trông thật mắt thẩm mỹ. Để chống chế, các chiến sĩ XTN đưa ra ý tưởng đặt tên cái bánh là bánh "mẹ con". Trong khi chúng tôi đang gói bánh thì mọi người ở nhà phụ các anh đi đẩy heo về giết. Tết của các anh không có tủ lạnh nên bao nhiêu thịt, sương heo bỏ vô chum cho muối vào muối ăn cả tết. Những bữa ăn quân ngũ đậm bạc đầy chất lính.

Chiều 28 cũng là một chiều đáng nhớ khi chúng tôi tiếp xúc với một gia đình nghèo ở biên giới. Cô tên Hòa, cả nhà trong căn chòi lá gọi là nhà cho ấm mùa tết thôi chứ quanh

nhà ngoài mấy cái ghế gãy chẳng còn gì cả. Chúng tôi quyên góp tiền từ anh em trong đoàn vừa đủ mua cho gia đình một ít gạo, mắm muối và hai đứa trẻ bộ quần áo mới. Dẫu lúc đó chỉ còn 200.000 trong người nhưng đó tôi gọi là sự chia sẻ.

Đêm giao thừa: Hát về anh người lính quân hàm xanh

Thức dậy cùng buổi sáng cuối cùng của năm, chúng tôi ai cũng có công việc riêng của mình và tự hứa là sẽ hoàn thành tốt. Một sân khấu lộng lẫy nhất có thể và đầu tư các tiết mục hay nhất bởi đêm nay người dân sẽ cùng tới đón giao thừa tại đôn. Trọng trách khá áp lực trên vai cả nhóm. Đêm giao thừa, ánh sáng không đủ để chiếu toàn cảnh, âm thanh bị "out" liên tục nhưng ai cũng hăng say cổ vũ những tiết mục cây nhà lá vườn, Gắn giao thừa lửa trại hùng hục cháy chúng tôi nắm tay các anh chiến sĩ vui quanh ngọn lửa. Không có ai khóc, không ai buồn, tất cả sinh viên chúng tôi không còn cảm thấy cô đơn, nhớ nhà nữa, các anh chị đi trước kể cho chúng tôi rất nhiều chuyện. 12h chuông điểm, chúng tôi nghe thư chúc tết của Chủ tịch nước, sau đó chúng tôi mỗi người làm một việc, người thì gọi điện chúc tết ông bà, người thì chuẩn bị bánh mứt Cùng tận hưởng giờ phút giao thừa ở miền biên giới.

Mùng 1 Tết đến trễ

Sáng nay cả đội được đặc cách cho dậy muộn hơn mọi ngày. Ngày xuân đầu tiên trên Tịnh Biên mọi thứ trong veo. Các chiến sĩ đôn biên phòng thì vẫn còn có nhiệm vụ. Chúng tôi chia nhau đi chúc tết ở đôn C1 và C19. Gặp chúng tôi các chiến sĩ hân hoan, mang những đặc sản An Giang ra li xì lần đầu tiên tôi nhận được những món quà thú vị trong dịp tết.

Buổi tối là một tiết mục chào xuân. Đêm khuya các anh dẫn ra cầu Xuân Tô (biên giới Việt- Cam) nhưng với điều kiện đi nhẹ- nói khẽ- cười duyên. Ai cũng vui, lần đầu tiên lên biên giới trong đêm, sao mọc tua tua, gió lùa mát rượi. Trong đêm khuya thanh vắng chúng tôi thầm ước ao một điều gì đó cho mình và cho Tổ quốc.

Mùng 2 Tết cảm nhận những câu chuyện

Hôm nay mọi người sẽ đi đôn C 947 giao lưu thể thao và văn nghệ. Trên chiếc "võng lái" 34

chiến sĩ vượt kênh Vĩnh Tế gần một giờ đồng hồ. Các chiến sĩ đồn C947 thật khỏe, ai cũng chơi hết mình. 5h chiều, ai cũng mệt nhoài, nhưng còn cả một buổi tối văn nghệ, ai cũng hăng hái chuẩn bị các tiết mục cho buổi tối. Mất một giờ đồng hồ, các tiết mục cũng nhanh chóng được giàn dựng xong. Đêm hội thành công với những tràng cười 22 giờ thuyền rời bến nhưng... không nổ máy được. Con thuyền trôi theo dòng nước 45 phút sau chúng tôi mới nhận được "cứu trợ" từ trên bờ. Tới hai giờ sáng chúng tôi mới về tới đồn Tịnh Biên, ai cũng mệt lử, không buồn tắm rửa thậm chí lăn ra ngủ luôn.

Mùng 3 Tết trời trở lạnh

Trời trở lạnh. Cánh đồng lúa sau đôn vàng ươm. Cảnh vật tĩnh lặng, dường như tất cả đều muốn nói lời chia tay! Một chút suy tư cho ngày cuối cùng ở Tịnh Biên. Chúng tôi có hẹn với các em học sinh trường THPT An Phú 8 giờ giao lưu hướng nghiệp nhưng đến 9h đoàn mới đến, các em vẫn vui vẻ chờ. Lúc về chúng tôi trả lại những chiếc xe đạp cho các em học sinh mà đã cho chúng tôi mượn từ hôm 27 tết để di chuyển.

Buổi tối chúng tôi nhận được tin xe xuống trễ một ngày, vậy là thêm một ngày trọng vẹn trên đất vùng biên giới.

Mùng 4 tết

Đi núi Sam... mọi người hét toáng lên vì vui mừng. Có những đứa như tôi chưa từng một lần leo núi, vậy là cơ hội ngàn vàng đã tới. Cả đội đi núi Sam. Leo núi cao 900m nhưng cả đội leo lên 600 mét ai cũng thở ra khói, đội phó quyết định dừng và chuẩn bị xuống vì cũng đã muộn rồi. Mấy bạn thì lên ở lại chút xíu để cầu phúc năm mới trong miếu bà Chúa Xứ.

Buổi chiều hôm ấy, đội trưởng trao cho mỗi đội 100 nghìn đi chợ, làm sao có thể làm các món ăn cho 50 người cho bữa tiệc chia tay ngày hôm nay. 100 nghìn làm sao có thể làm được tiệc cho 50 người? Vậy mà vẫn ăn đủ no đấy thôi vì chúng tôi vừa mua vừa xin ở chợ với lý do rất chính đáng: Mua dùm các anh bộ đội.

Mùng 5 Tết chia tay những đêm dài

Rồi ngày chia tay cũng đã đến. Gói đồ trong tay nặng trĩu như muốn níu kéo chúng tôi ở lại. Thắp một nén hương cho những chiến sĩ đã hi sinh tại đồn, cầu mong các anh bình yên thật dài. Chúng tôi vẫn còn lưu luyến, chạy vội ra sau chụp vội mấy tấm hình. Các anh chiến sĩ dúi tạm món đồ mua tặng các bạn nữ. Nhìn trong khóe mắt một cái gì đó cay cay. Lên xe lòng đầy tiếc nuối. Còn tôi để lòng mình một chút băng khuông. Tạm biệt nhé, một lần nào đó gặp lại.

Sài Gòn những những ngày đầu năm, nơi dừng chân của chúng tôi trong chuyến đi đầu năm. Dưới cái nắng âm ảm hơi chút nhẹ nhàng của buổi sớm mai, Sài Gòn hôm đó không còn sự tấp nập như mọi ngày, nói đúng hơn không khí xuân đang bao tỏa khắp nơi nơi, Sài Gòn những ngày này thật tuyệt!. Trên con đường Mai Thị Lựu, dẫn chúng tôi đến số 73, nơi tọa lạc là ngôi chùa Ngọc Hoàng, nằm ở Q1, TP.Hồ Chí Minh. Đây vốn là ngôi chùa nhỏ nhưng hằng ngày lại thu hút nhiều khách đến thăm, và cũng là điểm hấp dẫn cho khách du lịch nước ngoài khi mua các sản phẩm du lịch.

Phước Hải Tự -
thu hút khá nhiều khách đến thăm

Chùa Ngọc Hoàng

Gian thờ chính - nơi thờ thần Ngọc Hoàng

Linh thiêng giữa phố thị

Phong Việt

Chùa Ngọc Hoàng hay còn gọi là Ngọc Hoàng Điện, rộng khoảng 2.300m². Cái tên này do một người tên Lưu Minh đặt ra, có nghĩa là nơi thờ thần Hoàng, ngôi chùa vốn được xây dựng từ năm 1892. Lối kiến trúc hoàn toàn theo lối của người Hoa, với nhiều hoa văn họa tiết được xây dựng bằng gạch xưa, mái lợp ngói âm dương với

nhiều màu sắc sỡ. Được xây dựng từ năm 1892 và trải qua 16 năm sau mới được khánh thành là Ngọc Hoàng Điện. Theo sử sách ghi lại thì kiến trúc ban đầu được ông Lưu Minh (người Quảng Đông) xây dựng để thờ cúng cho việc làm ăn thuận lợi sau này đến năm 1982 chùa được hòa thượng Thích Vĩnh Khương tiếp quản. Kể từ đó ngôi chùa đã thuộc về Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam, trong tâm thức của người Việt thì ngôi chùa này mang sự linh thiêng cùng nhiều ẩn tượng với

Thần Ngọc Hoàng - cùng các chư vị quan thánh

tên gọi là Phước Hải Tự nhưng người dân quen gọi là chùa Ngọc Hoàng hơn.

Nói về kiến trúc các chùa chuyền thì ở Sài Thành ngày nay có rất nhiều chùa mang những điểm chung nhau là thờ phật, hay ngay tại trung tâm có những chùa lớn như Vĩnh Nghiêm, Việt Nam Quốc Tự, Xá Lợi,... đây là những chùa được xem là quy

Chùa Ngọc Hoàng - Những khoảng không ánh sáng độc đáo

mô lớn tại thành phố, với những kiến trúc phật pháp chẳng mấy khác nhau. Thì với Chùa Phước Hải có kết hợp giữa kiến trúc Hoa - Việt trong những năm 1800 và là nơi duy nhất có thờ thần Ngọc Hoàng. Với dân gian Ngọc Hoàng nghĩa là vị thánh tối cao và cũng là vua trên trời cao, ông rất đổi nhân từ, một bậc thiên tôn vĩ đại. Chùa Ngọc Hoàng ngày nay đã trở thành một di tích kiến trúc nghệ thuật quốc gia với tên

gọi là "Điện Ngọc Hoàng".

Với người Việt, đây là ngôi chùa rất linh thiêng, được nhiều du khách chọn làm nơi ghé thăm. Sự rộng mở đón khách bất kể giờ nào của ngôi chùa để đặt chân đến nơi linh thiêng hàng trăm năm xưa là điều thú vị. Ẩn sau đó là từng nhân vật thần thánh siêu nhiên đã từng được nhắc. Đến để cầu tài lộc cầu bình an hay đơn giản chỉ là trải lòng mình nơi cửa Phật.

Du khách khi bước vào ngôi chùa này, sẽ thấy

Gian thờ chính- nơi thờ Thần Ngọc Hoàng

sự thích thú với hồ nước, hoa sen, nơi giữa sân, trong khói hương bay tỏa khắp sân trên ngôi chùa hàng trăm năm tuổi. Chúng tôi nghỉ chân ở phía trước, khoảng sân tựa ngắm dòng người lễ phật. Phía bên tay phải là nơi có hồ nuôi rùa, phần lớn rất nhiều rùa tập trung ở đây. Đây là một kiến trúc theo quan niệm Á Đông "trước có nước, sau có núi". Dưới bóng cây đa hàng trăm tuổi đã có từ thời mới thành

Phước Hải Tự - Khoảng sân rộng, du khách có thể nhìn toàn cảnh

Phước Hải Tự - Phật Chuẩn Đề (còn gọi Quan Âm)

*Gian thờ Kim
Hoa Thánh
Mẫu và mười
hai bà mụ*

*Gian địa phủ -
Thần Hoàng (điềm vương) - Lỗ Ban*

lập như một minh chứng lịch sử của thời gian, chúng tôi cảm thấy sự an bình như tìm về tĩnh lặng. Những chú chim bồ câu như làm sống động cả không gian, trong tiếng vỗ cánh đánh đập bay xa chúng tôi còn bắt gặp đâu đó tiếng kêu đùa của trẻ con đang nô đùa trong sân chùa làm phá tan bầu không khí yên lặng.

Lối kiến trúc bố trí theo nhiều bố cục khác nhau như bên ngoài là cổng tam quan nối dài vào đến nơi bái đường. Cổng tam quan khá nổi bật với hình sóng nước của hai con rồng theo tư thế tranh nhau trên trời cao. Bên cạnh nét trang trí đồ vật và hình nhân, phần trang trí cho kiến trúc bên ngoài cũng sử dụng nhiều hoa lá làm tươi mát mái chùa. Chung quanh có hàng lang bao bọc tạo nên sự kính đáo và cách ly với sự ồn ào của thế giới bên ngoài, những chiếc lồng đèn sắc đỏ Trung Hoa được treo trên cổng dẫn lối chúng tôi đến nơi chiêm bái đầu tiên. Chùa Ngọc Hoàng có tổng cộng trên 300 tượng thờ, được phân bố trong ba gian thờ, mỗi gian nhà thờ là một tác

phẩm kiến trúc mỹ thuật mang nét đặc sắc giữa thiên - địa. Gian lớn nhất là tiền điện nằm ở giữa, sau đó là trung điện và chánh điện. Gian ở giữa nối liền với cổng vào, đây là gian thờ các bậc thiên tướng và Ngọc Hoàng, theo thứ tự từ ngoài vào trong gồm có: Thổ địa bên trái cửa vào, Môn Quan bên phải cửa vào và Phật Dược Sư đặt ở giữa chánh điện.

Cung thờ Ngọc Hoàng ở giữa, du khách có thể thấy được vẻ uy nghiêm, khuôn mặt chữ điền bình thân, hai má cao và rộng, hai tay cầm tịnh liễn, đầu đội mũ bình thiên, có các văn võ đứng hầu, đây là pho tượng lớn nhất trong chùa. Bên trái là cung thờ Chuẩn Đề Quan Âm với chiếc áo vàng nhiều cánh tay còn bên phải là cung thờ Thái Ất Chân Nhân cưỡi chim hạc ở trên cao và tứ đại kim quang, hòa thượng Đạo Minh, Bắc Phương Trấn Võ (vị vua trấn giữ phương Bắc, mô tả ông trong tư thế ngồi, chân tựa lên hai con vật: chân phải là rùa, chân trái là rắn - tượng trưng cho tà ma, yêu quái). Ngoài ra còn có các tượng thờ khác

Hãy một chút may mắn để cầu may nơi vị Thần tài

như: Nam Tào, Bắc Đẩu, Hoa đà tiên sư,... Các tượng thờ ở đây đều bằng gỗ, một số ít làm bằng giấy bồi, có lẽ nơi đây là nơi duy nhất còn lại các bức tượng này.

Đi qua gian tiền đình, du khách bước vào gian trung điện, hai gian này ngăn cách nhau bởi hành lang nhỏ chỉ đủ qua lại. Gian bên trái từ ngoài vào, từ trước ra sau có những hương án với các tượng thờ sau: Gian đầu tiên thờ Kim Hoa thánh mẫu, mười hai bà mụ và các nữ mẫu chạm trở tinh tế, họa tiết ấn tượng trong các tư thế nuôi dạy cho trẻ nhỏ, là gian cầu tự cho những người hiếm muộn.

Gian tiếp theo là Thập Điện Diêm Vương, gồm có thờ các Nhị Vị song án, Mã tướng quân, Thành Hoàng Lỗ Ban và Thái Tuế, trước đó là mười bức chạm gỗ cảnh mười cửa ngục phân bố đều trên các bức tường. Nối liền 2 gian có các tượng thờ: Quan Âm, Kim Đồng, Ngọc Nữ, Địa Tạng Vương bồ tát,... Ngọc Hoàng Điện luôn mở, khách có thể bước chân vào bên trong chụp ảnh. Những mảng gỗ sậm từ tường cột đến từng bức tượng tạo cho không gian một vẻ tĩnh mặc.

Cảm giác nhẹ nhàng khi bước chân vào Điện Ngọc Hoàng chính là khoảnh

Hai vị Song án - mã phu nơi gian thờ địa phủ

sân của chùa nơi đó khách có thể nghỉ ngơi, chụp ảnh, ngắm chim trời và rùa. Dưới bóng mát của cây đa hàng thế kỷ, bóng cây tỏa mát để chụp hình, và từng góc tường, từng gợn cong vút của chùa hay những bức tượng đều dành cho du khách tham quan. Lúc chúng tôi đến là những ngày xuân, toàn không gian đã thấy khói hương nghi ngút như sương mù, từng người tấp nập chen nhau đốt từng nén nhang với bao thành ý trong năm. Một năm mới với nhiều điều may mắn: An khang - Hạnh phúc - May mắn cho gia đình, bản thân và cả cho xã hội, chúng tôi cũng đang mong như thế với bao điều tốt đẹp, đến chùa để cầu mong trước những linh tượng thần thánh đó cũng là một niềm tin mang đến cho con người một sức mạnh dù ở bất cứ nơi đâu và làm gì cũng phải cố gắng. Và đâu đó trong dòng người tấp nập hôm ấy, tôi và mọi người sẽ có chung những ước mong cho cuộc sống tốt đẹp hơn.

Sắc Xuân

Ở LÀNG HOA SA ĐÉC

Khi cánh én bay về báo hiệu mùa xuân đến, cũng là lúc làng hoa kiểng Sa Đéc vào hội. Từng đoàn tàu, xe tấp nập đổ về. Đủ các loại hoa, kiểng khoe sắc hối hả theo nhau chảy về TP.HCM và các tỉnh bạn để khoe sắc, khoe màu trong những ngày Tết cổ truyền của dân tộc.

Ven sông Tiền và sông Sa giang giàu phù sa ngập tràn ánh nắng có một vùng quê như một rừng hoa rực rỡ đủ màu sắc. Đó là Làng hoa Sa Đéc nổi tiếng gần xa đã hơn 100 năm qua. Không chỉ nhờ đất đai màu mỡ, khí hậu mát mẻ quanh năm, làng hoa Sa Đéc còn có bàn tay của những nghệ nhân cần cù, sáng tạo, có đôi mắt tinh tường để làm nên những giàn hoa như ý muốn mùa nào cũng thắm đượm sắc xuân.

Theo người xưa kể lại, lịch sử của nghề trồng hoa ở làng Tân Quy Đông đã có hàng trăm năm, bắt đầu từ những công chức người Pháp

ở Sa Đéc. Người Pháp thường hay tặng hoa cho nhau nên họ đã đem những loại hoa hồng, Pensee (Păng - xê) từ Pháp về trồng thử tại những công sở nơi mình làm việc. Nhờ vùng đất Sa Đéc có khí hậu ôn hòa, phong thổ được pha lẫn với nguồn nước của sông Tiền và sông Sa Đéc đã tạo nên chất đất rất phù hợp để các loài hoa phát triển. Người dân Tân Quy Đông đã học được nghề trồng hoa và Làng hoa Sa Đéc từ đó đã hình thành, không chỉ giới hạn ở những giống hoa của người Pháp, bà con nông dân chân lấm tay bùn khi ấy đã miệt mài săn tầm những giống mới lạ, miệt mài ghép cành, đâm nhánh, sáng tạo ra phương pháp trồng trong giỏ tre biết bao tiện lợi để gây dựng nên một làng hoa. Tháng ngày trôi qua, nhận thấy hoa là thú chơi tao nhã nhưng

cũng cho lợi nhuận rất cao với thu nhập gấp nhiều lần trồng lúa nên bà con cứ lần lượt chuyển sang trồng hoa. Những năm gần đây, làng Tân Quy Đông nghề trồng hoa đã lan qua các xã Tân Khánh Đông, An Hòa, Tân Quy Tây... để rồi trở thành một làng hoa lớn nhất Nam bộ như hiện hay và mang cái tên là Làng hoa Sa Đéc.

Không biết tự bao giờ hoa được coi là ngôn ngữ không lời, những loài hoa muôn sắc thắm, tỏa ngát hơn thơm luôn gắn bó và làm đẹp cho cuộc sống con người. Ngày xuân,

đổ ngã.

Có ở lâu mới thấy hết những điều thú vị của làng hoa, nét độc đáo của làng hoa Sa Đéc là bà con trồng hoa thường gác giỏ tre lên giàn cao trên dưới 1 mét. Đây là một phương pháp canh tác linh hoạt, nhờ trồng trong giỏ tre nên việc chăm sóc, buôn bán vận chuyển hoa rất thuận lợi, người mua có thể đem cả cây về chung trong dịp tết. Không chỉ để sống chung với mùa nước nổi, việc đặt chậu hoa lên giàn sẽ thuận lợi cho việc kiểm soát cỏ dại làm cho chậu hoa thoáng khí không bị đọng nước sau

ngắm những bông cúc, bông hồng tươi đẹp nhưng mấy ai hiểu được bao nhọc nhằn vất vả của người trồng hoa để mà thêm trân trọng, cảm thông. Người trồng hoa phải bằm đất, bằm vườn từ lúc sương sớm chưa tan cho đến khi nắng tắt, ai cũng hiểu rằng màu hoa nào cũng thắm tươi để đền đáp ơn người. Chẳng biết tự khi nào các loài hoa bình dị mà rực rỡ đã trở thành phần hồn không thể thiếu của con người, của đất trời lúc giao mùa. Đến với Làng hoa Sa Đéc ai mà không thấy yêu thiên nhiên, thêm yêu cuộc sống và càng thêm yêu con người.

Bà con Làng hoa Sa Đéc là những nghệ nhân giàu kinh nghiệm trong nghề trồng hoa tết. Hoa được trồng trong giỏ tre với giá thể chủ yếu là rom quai mục- một nguồn nguyên liệu phong phú vừa rẻ vừa dễ tìm. Không chỉ phải có đủ chất dinh dưỡng, giá thể trồng hoa còn phải thông thoáng giữ ẩm tốt đặc biệt phải nhẹ nhưng phải đủ chặt để giữ cho cây không

khi tươi. Không chỉ cần trọng, khéo léo trong việc chọn giống, ủ phân người trồng hoa phải biết giữ cho nguồn nước tươi thật trong, thật sạch. Lượng đất trong các chậu hoa không nhiều nên để giữ ẩm cho cây mỗi ngày người trồng phải tưới cho hoa từ 2 - 3 lần. Khi những nụ hoa đã hé nở để tránh cho hoa thối rữa hay dễ bị sâu bệnh gây hại, người trồng hoa phải lội dưới ruộng nước sâu tưới vào sát gốc và thân cây.

Để cây hoa mang nhiều bông đứng vững người trồng hoa cắm những cây sậy nhỏ xung quanh giỏ và nối chúng với nhau bằng dây nilông tạo thành một giá đỡ. Mỗi làng gió thoảng, mỗi sự thay đổi của đất trời cũng làm người trồng hoa thất ruột, thất gan. Và cần chỉ cần một đợt sương muối đi qua là cũng có thể mất cả một vườn hoa. Tiết trời se lạnh có thể làm hoa nở muộn, mỗi cơn mưa bất chợt có thể làm hoa nở sớm và đó là những lúc người trồng hoa hay nói, "hoa cười thì người khóc".

Vất vả là thế, nhưng ai cũng gắn bó với nghề bởi không chỉ mang lại thu nhập nghề trồng hoa còn là niềm say mê của các thế hệ người dân làng nơi đây.

Chúng kiến người trồng hoa miệt mài một nắng hai sương hằng tháng trời để chăm chuốt từng khóm hoa xuân, ai cũng tin rằng màu hoa nào cũng muốn thắm tươi để đền đáp ơn người. Những cánh đồng hoa bạt ngàn trồng trên giàn cao giữa đồng nước nổi là một kỳ công của con người trong cuộc chinh phục thiên nhiên. Bước chân vào làng quê hiền hòa

thế cây, dáng đứng đều thắm đượm nền văn hóa và triết học phương Đông. Có những loại cây rất bình dị, gần gũi với đời sống hằng ngày như khế, cau, bùm sum, si, mai... qua bàn tay khéo léo tài hoa của các nghệ nhân đã trở thành những cây kiểng quý, có hình dáng đẹp, lạ.

Suốt một năm miệt mài với việc trồng và chăm sóc cho mỗi giỏ hoa, cứ vào dịp đầu xuân bà con làng hoa Sa Đéc lại háo hức đưa những thành quả lao động của mình đi làm đẹp cho đời. Những bông hoa đẹp của Sa Đéc

Tân Quy Đông, ai cũng có cảm giác như lạc vào thế giới của màu sắc và hương thơm kỳ ảo. Nào thược dược, tú cầu, lan, cau bình rượu, mai chiếu thủy, tùng Nhật, vạn thọ Pháp, hoa dâm bụt vàng, đỏ, tím, ớt kiểng, mấn đình hồng, cúc kim... có mặt khắp nơi, đua nhau khoe hương, khoe sắc. Nhưng nhiều nhất về số lượng, chủng loại ở đây chính là hoa hồng. Dường như các nàng hồng kiêu sa, lộng lẫy nhất đều đã tụ hội về đây. Làng hoa hiện nay còn lưu giữ được trên 50 giống hoa hồng: hồng nhung đỏ thắm, hồng Grada tím sen, hồng Cleopatre màu hồng phấn, hồng Korokit màu gạch tôm nhạt, hồng Marseille màu trắng, hồng Elizabet phơn phớt hồng, hồng Confidence màu vàng hột gà, hồng Maccasa màu cam...

Không những vậy, làng hoa Tân Quy Đông bên bờ sông Tiền quanh năm lộng gió, màu mỡ phù sa còn là xứ sở của nhiều loại cây kiểng quý hiếm, tuổi thọ hàng trăm năm. Mỗi

không chỉ tỏa hương khoe sắc ngay tại vườn mà còn có mặt trên khắp nẻo đường. Cứ độ vào cuối tháng chạp âm lịch những bông hoa của làng Hoa Sa Đéc lại theo những chuyến xe đến các nẻo đường của đồng bằng sông Cửu Long và các địa phương khác trên khắp cả nước mang theo cái nghĩa, cái tình của những người trồng hoa đi khắp muôn nơi. Dẫu hơn 100 năm đã trôi qua nhưng việc đưa mỗi chậu hoa đến với mọi người làm đẹp thêm cho mùa xuân vẫn là niềm vui là sự nôn nao rạo rức của mỗi người trồng hoa Sa Đéc khi đất trời đang rộn rã vào xuân. Tạm biệt Sa Đéc, vẫy tay chào những nghệ nhân trồng hoa mới gặp mà tưởng như rất thân quen qua lời chào hỏi dân dã và nụ cười hiền hòa, thân thiện và hiếu khách - đó cũng là "đặc sản" của miền Tây. Mọi người đều mong Xuân đến sẽ mang cho ta nhiều hi vọng về một tương lai tốt đẹp, và chính những nụ cười chân chất ấy làm ta ấm lòng và làm cho làng hoa mỗi ngày thêm rực rỡ sắc xuân.

Tiết mục đánh rắn thủy quái cứu công chúa của làng Lệ Mật

Giai thoại làng Lệ Mật

Vào đời Lý Thái Tông (1028 - 1054), có một công chúa thường bơi thuyền du ngoạn trên dòng Thiên Đức (sông Đuống). Một hôm không may nàng bị đắm thuyền chêt đuối, tìm mãi chẳng thấy xác. Vua ra lệnh nếu ai vớt

vua cho dân nghèo Lệ Mật và mấy làng lân cận đến khai hoang vùng đất phía Tây Kinh thành Thăng Long. Nhà vua đồng ý cho dân chúng vượt dòng Nhị Hà (sông Hồng) đến khai hoang vùng đất mới. Không bao lâu sau vùng đất ấy trở lên trù phú, được coi là khu nông nghiệp truyền thống của kinh đô Bắc Hà, mở rộng thành 13 trại ấp, gọi là khu "Thập Tam Trại" (nay thuộc địa bàn quận Tây Hồ, Hà Nội) .

Dân làng Lệ Mật nhớ ơn chàng trai họ Hoàng đã làm về vang truyền thống địa phương. Sau khi chàng mất, họ lập đình thờ, suy tôn chàng là Đức Thánh Hoàng, trở thành phúc thần bảo hộ, chống lại bọn ác thần, đem lại yên bình, thịnh vượng cho làng xã và ban phúc đức cho mọi người. Theo gương anh, dân chúng Lệ Mật ngoài việc trồng trọt, chăn nuôi, chế thuốc còn phát triển nghề bắt rắn, nuôi rắn .

Ngày nay, Lệ Mật là một làng rắn độc đáo, sâm uất, vừa cổ kính vừa hiện đại, nằm ở góc giữa quốc lộ 1A với quốc lộ 5, thuộc xã Việt

Lễ hội làng Rắn

Nguyễn Tấn Tuấn

được thi hải công chúa thi sẽ phong chức tước và ban thưởng bổng lộc. Rất nhiều tướng sĩ triều đình cùng thanh niên trai tráng các làng xã ven sông đã tham gia, nhưng không ai tìm được.

Bỗng có một thanh niên họ Hoàng ở làng Lệ Mật, thạo nghề sông nước lại giỏi bắt rắn, đã kiên nhẫn kiếm tìm nhiều ngày, dũng cảm chiến đấu với thủy quái giữa vùng nước xoáy, cuối cùng đưa được thi thể công chúa lên bờ. Vua giữ lời hứa, định phong cho anh làm quan trong triều và ban thưởng nhiều vàng bạc gấm vóc, nhưng anh từ chối tất cả, chỉ xin

Hung, huyện Gia lâm, cách trung tâm Hà Nội khoảng 7km về phía Đông Bắc. Nơi đây có rất nhiều nghề nhân, nhiều dòng họ giỏi việc bắt rắn, đặc biệt là họ Nguyễn và họ Trần; hàng trăm hộ nuôi rắn, mấy chục nhà hàng đặc sản thịt rắn, một số chợ buôn bán rắn và nhiều hoạt động văn hóa nghệ thuật về rắn được tổ chức rầm rộ hàng năm. Rắn được săn bắt về đây, nuôi dưỡng trở nên phổ biến, thân thuộc, gần gũi như

Thịt rắn -
món ngon và bổ

các loài gia súc, gia cầm khác. Rắn là biểu tượng của làng, nghề rắn là nghề cơ bản thu nhập chính của nhiều gia đình. Lệ Mật thực sự trở thành trung tâm buôn bán rắn của toàn miền Bắc, đồng thời là làng rắn nổi tiếng ở Việt Nam và trên thế giới.

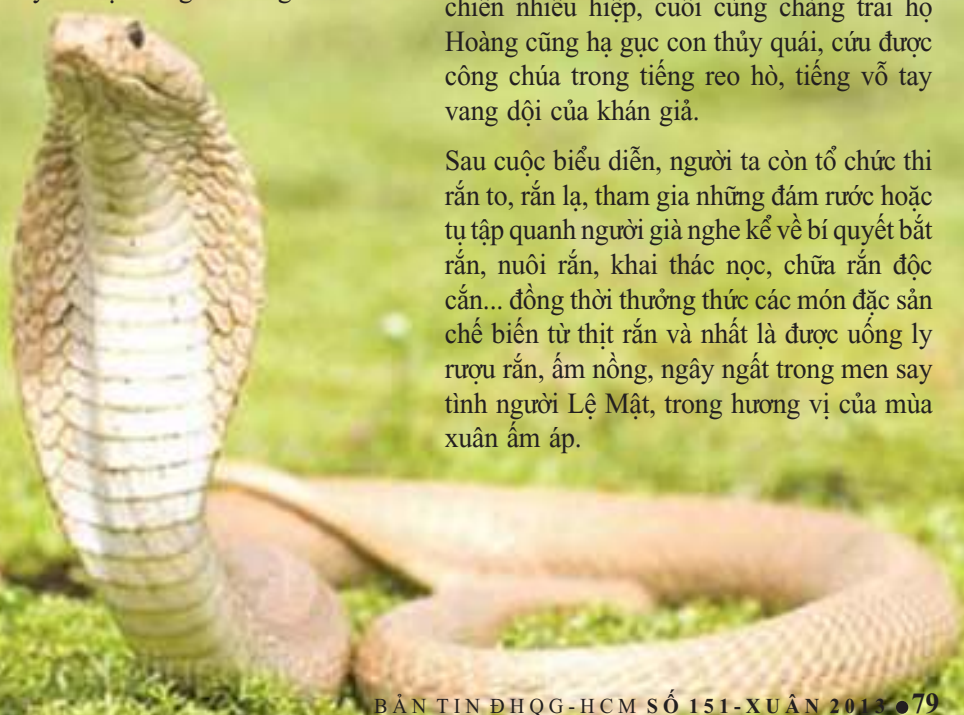
Lễ hội rắn

Đình thờ Đức thánh Hoàng nằm ở rìa phía Nam làng Lệ Mật, bên bờ Nam sông Đuống. Ngôi đình được xây dựng theo kiểu kiến trúc điển hình thời nhà Nguyễn, hiện còn khá nguyên vẹn, phía trước có ao và sân đình rất rộng, cổng đình ghi câu đối tôn vinh công trạng Đức thánh Hoàng. Tại đây, vào tháng ba âm lịch hàng năm, người dân của Thập Tam Trại cũ và du khách bốn phương kéo về mang theo hương hoa, lễ vật, vừa để thăm quê gốc, vừa để cùng dân địa phương dự lễ hội tưởng niệm chàng trai họ Hoàng. Một thiếu nữ xinh đẹp được tuyển chọn đóng vai công chúa. Tất

cả tập duyệt kỹ càng chờ đón buổi biểu diễn.

Vào ngày chính hội (ngày 23 tháng Ba âm lịch), khắp trong nhà và ngoài đình trang hoàng lộng lẫy, sáng rực, khói hương nghi ngút. Người ta đánh cá ở ao đình làm gỏi và lấy nước từ giếng đình để làm lễ vật cúng dâng thần linh. Sau các nghi thức nghiêm trang được cử hành qua giờ phút thiêng liêng nhất, thời điểm được coi là Đức Thánh Hoàng giáng hạ, đem điều lành và hạnh phúc đến cho dân làng, mọi người đổ ra đứng quanh sân đình, xem diễn sự tích "Chàng trai họ Hoàng đánh thủy quái cứu công chúa". Con thủy quái mang hình dáng rắn độc, vẻ mặt dữ tợn, uốn khúc, nhe nanh như chực nuốt tươi nàng công chúa xinh đẹp. Chàng trai họ Hoàng thân hình cường tráng, tay cầm chiếc rìu, lao tới tấn công, chém đầu thủy quái bằng những thế võ đã được nghệ thuật hóa như múa dân gian, rất đẹp mắt, hấp dẫn. Qua giao chiến nhiều hiệp, cuối cùng chàng trai họ Hoàng cũng hạ gục con thủy quái, cứu được công chúa trong tiếng reo hò, tiếng vỗ tay vang dội của khán giả.

Sau cuộc biểu diễn, người ta còn tổ chức thi rắn to, rắn lạ, tham gia những đám rước hoặc tụ tập quanh người già nghe kể về bí quyết bắt rắn, nuôi rắn, khai thác nọc, chữa rắn độc cắn... đồng thời thưởng thức các món đặc sản chế biến từ thịt rắn và nhất là được uống ly rượu rắn, ấm nồng, ngây ngất trong men say tình người Lệ Mật, trong hương vị của mùa xuân ấm áp.

Sinh viên Việt Nam ĐỐI MẶT VỚI cái lạnh kỷ lục tại Nga

Thanh Nhi

Nước Nga vừa trải qua một mùa Giáng sinh và năm mới lạnh nhất trong lịch sử 70 năm trở lại đây, nhiệt độ đã tới mức âm 30°C ở khu vực Moscow và âm 60°C ở phía đông Siberia. Gần 200 người đã chết vì cái lạnh bất thường này, hàng ngàn người khác bị ảnh hưởng hoặc phải nhập viện điều trị do giảm nhiệt và tê cóng...

Đổi mặt cùng thời tiết khắc nghiệt

Tại khu vực sân bay quốc tế Nga Demodedovo, nhiệt độ xuống tới âm 27°C và tại khu vực sân bay quốc tế Sheremetievo, con số này là âm 24. Những khu vực khác được coi là ấm hơn ở thủ đô Mátxcova là sân bay Vnukovo, khu vực trường Đại học Tổng hợp quốc gia Mátxcova (MGU)... thì nhiệt độ cũng xuống tới âm 20°C. Với nền nhiệt thấp hơn hẳn 10 đến 15°C so với nhiệt độ bình thường, Nga chưa từng trải qua mùa đông nào lạnh giá như thế này kể từ năm 1938. Mọi năm, thời điểm lạnh đỉnh điểm thường đến vào nửa sau tháng 1 và tháng 2, vậy nên người dân Nga đã không có sự chuẩn bị cho sự thay đổi đột ngột này. Giao thông nhiều tuyến đường đình trệ vì băng tuyết, lượng điện tiêu thụ để sưởi tăng kỷ lục, thiếu nơi trú ẩn ấm áp - nhất là với người nghèo và người vô gia cư,... Nhiều người dân phải sống trong giá rét và không được sưởi ấm do đường ống dẫn nhiệt bị vỡ. Các trường học phải đóng cửa cho học sinh nghỉ.

Có nơi tuyết đóng dày đến 5m, tiêu biểu tại vùng Magadan, miền Cực Đông Nga, 300km đường bị nghẽn vì tuyết dày, xe máy cày không đến được những con đường trên để ủi tuyết. Riêng ở khu vực lạnh nhất Siberia (-60°C), nhiều ống dẫn hơi nóng đông đặc và hàng ngàn người được sơ tán khỏi nhà đến các trường học và bệnh viện ở địa phương để tạm trú. Làng Khovu Aksy ở Cộng hòa Tuva thuộc Nga - một trong những vùng nghèo nhất nước Nga ở đông Siberia - đã ban bố tình trạng khẩn cấp sau khi trạm điện địa phương bị hỏng khiến hệ thống sưởi không thể hoạt động, ảnh hưởng đến khoảng 4.000 dân.

Sinh viên Việt chống chọi giá lạnh xứ người

Trước thực tế khó khăn ấy, cuộc sống của sinh viên trong các trường Đại học ở Nga, bao gồm

cả du học sinh Việt Nam, ít nhiều đều bị ảnh hưởng. Nhiều trường đã cho nghỉ đông sớm hoặc kéo dài thời gian để sinh viên tránh rét, những trường còn học đều tăng nhiệt độ hệ thống sưởi và duy trì những điều kiện đảm bảo để sinh viên tới trường được ấm áp, an toàn. Một điểm chung dễ nhận thấy là các sinh viên đều chọn trang phục dày hơn, kín hơn, không còn cảnh váy ngắn quần tất (ở nữ) như những mùa đông trước.

Tuấn Nhật, sinh viên năm 2 trường ĐH Dầu khí Gubkin cho biết: "Vì thời tiết lạnh nên mọi người dù được nghỉ đông cũng không ra ngoài nhiều hay tổ chức đi chơi đâu, chủ yếu chỉ đi mua sắm thực phẩm và đồ dùng cần thiết. Trong phòng đã dùng băng dính dán hết các khe cửa sổ hở nhưng vẫn rét, phải mặc thêm quần áo ấm." Thời tiết lạnh buốt kéo dài khiến cho việc học tập và đi lại của sinh viên gặp nhiều khó khăn, sau giờ học, mọi người chỉ muốn trở về kí túc xá để nghỉ ngơi, việc đi ra ngoài đường hay tụ tập bạn bè cũng phần nào hạn chế hơn trước.

Mùa đông đầu tiên với những sinh viên mới qua còn đáng nhớ hơn, như bạn Kiều Linh, sinh viên ngành Thú y trường ĐH Tổng hợp Sinh học Moscow chia sẻ: "Lúc đó chưa biết xem giờ tàu, tan học ra bến ngay giữa trưa, người ta nghỉ trưa thế là không có tàu, nguyên nhóm phải đứng quây quần lại cho ấm dưới trời rét -15°C để đợi tàu suốt 1,5 tiếng, lạnh cóng hết cả!"

Tình hình thời tiết thất thường và lạnh giá còn kéo dài trong thời gian tới. Hiện nay tại Nga có khoảng hơn 5.000 sinh viên Việt Nam đang học tập, nghiên cứu tại các trường đại học. Việc đi lại, sinh sống và học tập của những du học sinh Việt Nam tại đây sẽ gặp nhiều khó khăn, đòi hỏi sự cố gắng và nỗ lực không ngừng khi học kỳ mới sắp bắt đầu.

Đi hết mùa đông...

Việt Thái

Nghe đài báo gió mùa đông bắc..., câu nói quen thuộc có từ xa lắm rồi, là phần chẳng thể nào thiếu được của mùa đông.

Cái buốt giá, làn môi khô nẻ, những sắc màu đa dạng và rục rĩ của muôn vàn loại áo rét, trò chơi trốn tìm thường xuyên của mặt trời, rồi thì những tiếng xuýt xoa vì lạnh, vì phải đợi chờ...

Có khi tôi nghĩ rằng mùa đông thật giống với những nỗi buồn. Cuộc sống có thật nhiều nỗi buồn nhưng mỗi năm chỉ có một mùa đông.

Có thể vì thế nên Thượng đế đã làm cho ngày thật ngắn còn đêm thì thật dài. Những đêm dài khó ngủ cho ta nhận biết rõ cái sâu, thẳm và sắc của màn đen đau đầu đến mức nào.

Mùa đông cho ta biết thật nhiều điều. Ta có thể hiểu được mũi kim của mẹ thục suốt đêm để đan áo rét dài, nặng biết bao nhiêu. Ta biết rõ vì sao câu ngạn ngữ "quạt nóng, áp lạnh" lại gọi nhớ một tuổi ấu thơ ấm nóng và yêu thương nhiều đến thế. Chỉ có với mùa đông, ta mới nghe được cái khô khốc nặng nề trong tiếng ho của cha và tiếng trở mình náo nức khi thở dài của mẹ.

Đó cũng là mùa mà cây bàng, cây xoan vẽ lên

nền trời xám những khằng khiu, tội nghiệp của những chiếc cành không lá. Trước khung cảnh ấy có thể đủ khả năng để hiểu, dù một lần thôi, giá trị của khát vọng?

Nếu không có những nỗi đau thì ta chưa sống đủ một kiếp người. Mùa đông đoán chắc điều này. Mọi cái mới mẻ, ngọt ngào chỉ có thể được sinh ra từ những nỗi đau. Mùa đông được coi là mùa của lãng quên. Người ta quên tiếng sóng, quên luôn cả mặt trời, quên cái mịn màng và xốt xa của cát; quên luôn cả vị hanh nồng của gió nồm, cái lỏng lẻo của những đợt gió Lào bỏng rát; quên cả tiếng ve nhức nhối, quên cả sắc đỏ của phượng hồng. Thế nhưng mùa đông bắt ta phải nhớ rằng còn vẫn có thật nhiều điều không thể nào quên.

Hình như chỉ có thể hiểu được cái ấm nồng của màu mắt e thẹn và ngại ngùng của ai đó trong một ngày đông. Một ly rượu cay trong một chiều mưa lạnh cho ta hiểu rõ hơn thế nào là tình bằng hữu và tình đồng nghiệp. Đợi ai đó trong một cơn mưa giá buốt chắc hẳn là đáng để nhớ hơn rất nhiều sự đợi chờ trong tiếng ve ngân. Sau một cơn mưa bị lạnh ướt, được trở về với một mái nhà, được nhìn để thấy thế nào là một ánh mắt khát, mong, được sưởi ấm bằng sự tin cậy và thông cảm...

Tôi không thích mùa đông nhưng lại có thật một tình yêu mơ hồ với nó. Có lẽ mùa đông đã cho tôi hiểu và biết nhiều về cuộc đời hơn. Tôi hiểu được vì sao trong lạnh lẽo đến chùng ấy, con người vẫn mãi mong được sưởi ấm, dù chỉ là một chút thôi. Tôi nghe thấy tiếng thở dài của sóng, cái mênh mênh của màn đêm, cái khao khát của tiếng ve và cả tiếng lặng câm của Con đế vát cây vĩ cầm trên cỏ; úp mặt vào thương nhớ khóc đơn côi...

Mùa đông là mùa tương hợp với những mối tình muộn màng. Mùa của những lỗi lầm và trần trở. Mùa mà cây sim đứng nhọc nhằn trong mưa rét nhưng không thể nở hoa. Đó cũng là mùa ủ ấp những lộc chồi. Mùa xuân bắt đầu bằng những cơn gió lạnh đến tái tê từ lúc cuối đông... Vì vậy đi hết mùa đông để mùa xuân áp áp ghé chào bạn.